NURHAK'TAN KIZILDERE'YE **12 MART** **2. Bölüm** EYLEMCİLERİ ANLATIYOR

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma çabaları

Gençlik hareketinin dönüm noktalarından birisi:

TOROS KAMPI

8. Sayfada

Aydınlık

Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HUSNU

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

SALI 22 NİSAN 1980 10 LİRA

Sıkıyönetim Emniyette işkence ile öldürme olayını soruşturuyor

ANKARA (ÖZEL)

TEK çalışanlarından Yaşar Gündoğdu'nun Emniyet 1. Şubede işkence sonucu öldürülmesini Sıkıyönetim Komutanlığı soruşturmaya başladı. Yaşar Gündoğdu işyerine gelen üç sivil tarafından cuma günü gözaltına alınmış, yapılan işkence sonucunda cumartesi günü koma halinde kaldırıldığı Numune Hastanesinde ölmüştü. Gündoğdu'nun öldürülmesine Sıkıyöne-

(Devamı Sa. 6 Sü. 4)

«Memleketin bir batağa sürüklenmesine mani olabilmek için mücadele kararına vardım»

Mandalinci AP'den istifa etti

■ Mandalinci, "Milleti içerde yokluğa ve anarşiye terkedip dışarda vekar ve itibarını zedeleyen, yalandan başka hiç bir hüneri olmayan hükümete karşı itimadım bundan böyle kocaman bir sıfırdır" dedi.

■ Türkeş de DGM'lerin çıkarılmasını ve Meclis ile anayasal kurumların yetkilerinin kısılarak hükümetin yetkilerinin artırılmasına yönelik Anayasa değişikliklerinin bir an önce çıkarılmasını istedi.

HABER MERKEZİ

1961 Anayasasının değiştirilerek meclislerin ve Anayasal kuruluşların yetkilerinin kısılması ve hükümetlere daha geniş yetkiler verilmesi şeklindeki istekler yayılmaya çalışılırken AP Muğla Milletvekili Zeyyat Mandalinci partisinden istifa etti. Mandalinci istifa yazısında "Memleketin bir batakhğa sürüklenmesine mani olabilmek için dizgin tanımayan kaprislere karşı dışardan mücadele kararına vardım" dedi

İstifa yazısında ayrıca "Hükümetin şu ana kadar aldığı ekonomik tedbir ve kararlarının isabetsiz, sosyal çalkantılara yol açacak mahiyette olduğunu" belirten Mandalinci, daha sonra şu görüşlere yer verdi:

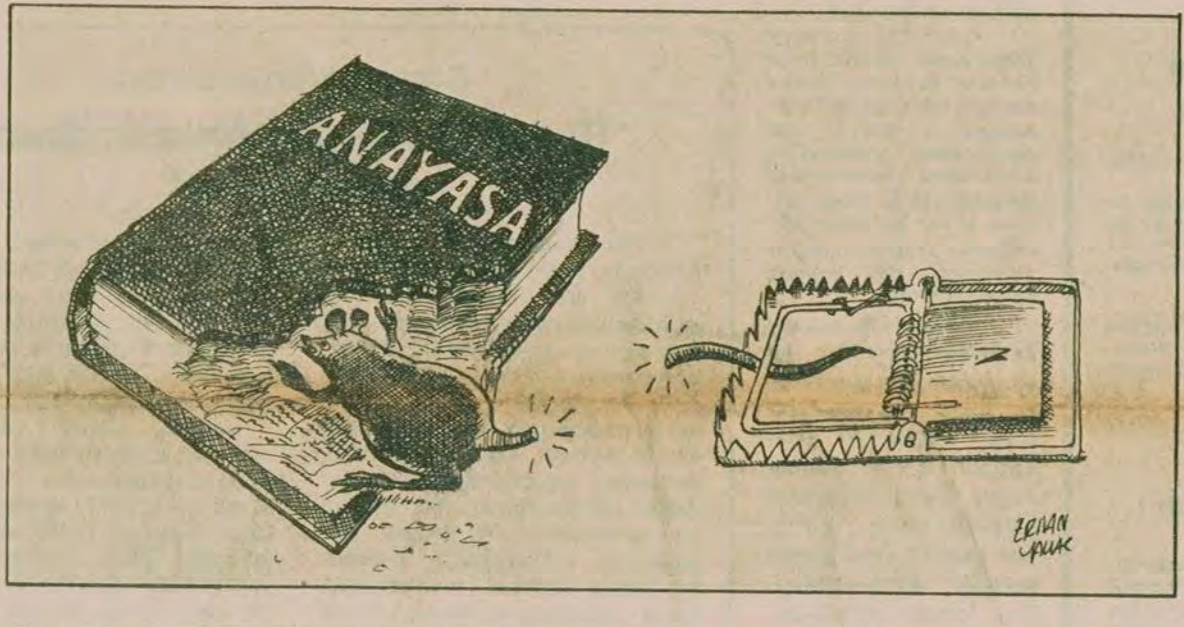
"Şahsen hükümeti uyarma sadedinde her vesile ile yaptığım çabalar hep düşmanca mukabele görmüştür. DP'nin devamıyım diyen AP yönetimi, bu partinin felsefe ve doktirininden hiç bir nasip almış değildir. Sorumsuz ve ataik bir liderin keyfi yönetiminin cenderesinde işlenilen hatalar hep Makyavelist bir strateji içinde hikmet haline getirilmiştir.

"Milleti içerde yokluğa ve anarşiye terkedip, dışarda vekar ve itibarını zedeleyen pişkin bir dilenci edası ile yalan, yalan ve yalandan başka hiç bir hüneri olmayan bir hükümete karşı itimadım bundan böyle kocaman bir sıfırdır.

"Bu nedenle, AP'den geri kalan hizmet devremi bağımsız olarak bitirmek niyetiyle istifa ediyorum. İstifamla AP'nin tertemiz, iman dolu vatanperver tabanından değil, yalnızca onun safiyetini sömürenlerden kopmuş olacağım."

Muğla Milletvekili Zeyyat Mandalinci'nin is-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

ÇÜRÜMEYE TERKEDİLMİŞ BİR OKUL: Yukardaki fotoğraf MHP'nin Anadolu'daki "kurtarılmış bölgelerinden" Çorum'a bağlı Alaca ilçesinde çekildi. Daha önce bu okul ve yanındaki binada lise ve ortaokul öğrencileri öğrenim görürdü ve bütün öğrenciler okula devam edebilirdi. Okullar Alevi mahallesi içindeydi. Daha sonra okullar buradan başka bir mahalleye taşındı. MHP adayının Belediye Başkanlığına seçilmesinden sonra bütün kasabanın havası değişti. Şimdi Alevi mahallesinden hiç bir çocuk diğer okula gidemiyor. Bu mahalledeki iki okul binası ise terkedildi ve çürümeye bırakıldı.

YORUM

Meydanı boş sanıyorlar

HERKES bugünkü bunalımlı durumdan kendi lehine yararlanmaya çalışıyor. Şimdi de ortaya "Anayasa değişikliği" taraftarları çıkmıştır. Bunlar şimdilik bir rüzgar estirme ve böylece bir kamuoyu yaratma aşamasındadırlar.

Anayasa değişikliği taraftarlarının amaçları sınırsız birtek parti iktidarını gerçekleştirmek, ne Parlamento, ne Anayasa Mahkemesi tarafından denetlenmeyen ve bildiğini okuyan bir iktidar gücü oluşturmak. Yani dikensiz gül bahçesi yaratmak. Böylece halkı daha fazla baskı altına alabilmek, işçi haklarını gaspetmek, "devlet sermayesini sömüren" işçilere hadlerini bildirmek!

Ancak unutulan bir şey var. Türkiye 1959'larda yaşamıyor, 1980'lerde yaşıyor. Türkiye halkı demokrasi mücadelesinde önemli deneyler elde etmiştir. Türkiye'nin demokrasi uğrunda direnmeye hazır aydınları vardır. İşçi sınıfı, haklarının gaspedilmesine göz yummayacak kadar bilinçlidir. Demokrasiden, Anayasadan ve Türkiye'nin bağımsızlığından yana olan güçler, Türkiye halkı, meydanı Anayasanın mezar kazıcılarına bırakmayacaktır elbette.

Bir hatırlatma

1971'den 1980'e

TERCÜMAN gazetesinin Boğaz kıyılarında hazırladığı "Anayasa Semineri" çok düşündürücü bir girişim olarak değerlendirildi. Düşündürücülüğünün ötesinde bir özelliği daha var bu seminerin. İlk olmayışı!

On yıl önce 1961 Anayasasına indirilmek istenen darbe de önce Boğaz kıyılarının ünlü oteli Tarabya'da 28 Haziran 1971 tarihinde yine ünlü işadamlarının ve parlamenterlerin katıldığı "1961 Anayasasında Değişiklik Semineri"yle tezgahlanmıştı.

Düzenleyen Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyetiydi. Bu kuruluşu Eczacıbaşı Holding'in finanse ettiği biliniyordu.

Ardından 25'i aşkın Anayasa maddesinin değiştirilmesi gelmişti.

TV'yi gözlerken

Bir garip haber daha

ÖNCEKİ gün Tercüman gazetesinin kendi gönlüne göre düzenlediği "Anayasa Semineri"nin TV'de veriliş biçimini eleştirmiştik.

20.00 haber bülteni sırasında da karşımıza aynı türden bir haber daha çıktı. "Anarşi sebepleri, kısa-uzun vadede tedbir ve çareleri" adı altında özgürlüklere saldıran bir seminerin haberi gene dikkat çekici bir biçimde verildi. Meğer TV seminerlere, açık oturumlara, basın toplan-

(Devamı sa. 6 sü. 9'da)

BAŞYAZI

MHP'nin reçetesi

Doğu Perinçek

MİT içine yuvalanmış ve MHP ile bağları olan unsurlar, devlet organlarını etkilemek ve yönlendirmek için çabalarını yoğunlaştırıyorlar. Yetkililere sunulan dosyalarda şu tür tahlillerin yer aldığını öğreniyoruz:

"Türkiye'de bir terörizm meselesi yoktur. Kürt meselesi vardır. Terör eylemleri dolayısıyla yakalananların çoğunun nüfus kağıtları Doğu illerinden alınmıştır. Anarşinin bir tek kaynağı vardır, o da Kürt ayrılıkçılığıdır. Anarşiyi parlamento düzeni içinde önlemeye imkan yoktur. Çünkü hangi parti üyesi olursa olsun 100 kadar Doğulu milletvekili terör örgütlerini korumakta ve etkili önlemler alınmasını engellemektedirler. Bu nedenle ayrılıkçı hareketi bastırmak ve anarşinin kaynağını kurutmak için parlamentonun etkisiz bir hale getirilmesi gerekecektir. Meseleyi çözmek için parlamento

(Devamı Sa. 6 Sü. 1)

TBP Genel Başkanlığına Mustafa Timisi seçildi

ANKARA (AA)

TÜRKİYE Birlik Partisi (TBP) 7. Olağan Genel Kurul toplantısı sonunda Mustafa Timisi yeniden Genel Başkanlığa seçildi.

TBP Genel Kurulunda Yönetim Kurulu Üyeliklerine de şu isimler seçildi:

Mehmet Kamışlı, Garip Küçükçınar, Lütfi Güzer, Hüseyin Yıldırım, Celal Aydoğan, Salim Aydoğan, Hüseyin Turhan, Binali Erdoğan, Sait Kaya, Dursun Can, İ. Hakkı Genç, Bekir Topal, Turhan Burgucu, Talat Özgündüz, Battal Pehlivan, Ali Özkan, Ali Bal, Hasan Yılmaztürk, Şeyho Demir, Veli San.

40 tutukluyu Adliyeye götüren Bayrampaşa Cezaevi arabası Çarşıkapı'ya geldiğinde, arabadaki tutuklular silahlarını çekerek jandarmaları tesirsiz hale getirip arabadan atlayarak kalabalığa karıştılar. (Fotoğraf: Süha OĞUZERDEM)

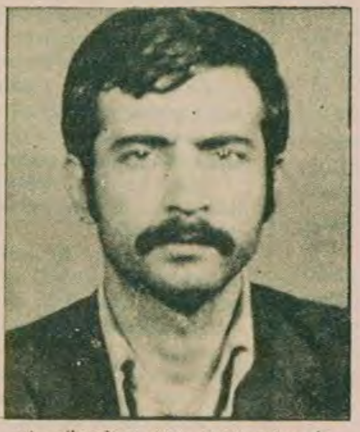
26 tutuklu İstanbul'un göbeğinde cezaevi arabasından kaçtı

İSTANBUL (ÖZEL)

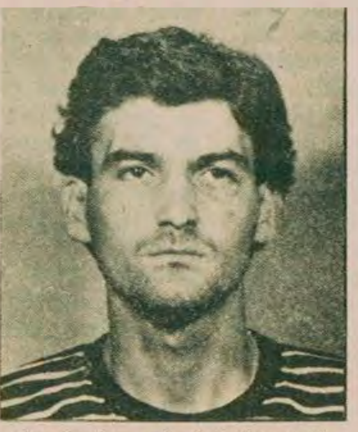
İSTANBUL'da Bayrampaşa Cezaevi arabasıyla Adliyeye götürülen 40 tutukludan 26'sı, arabadaki jandarmaları tesirsiz hale getirerek firar ettiler.

Pazartesi günü sabahı saat 10.00 sıralarında Bayrampaşa Cezaevi arabası ile Adliyeye götürülen tutuklular, araba Çarşıkapı semtine geldiğinde birden silahlarını çekerek jandarmaları etkisiz hale getirdiler ve arabadan atlayarak kaçtılar. Firar eden tutuklulardan bazılarında 14'lük silahlar bulunduğu ve kaçarken jandarmalardan birisinin silahını aldıkları belirlendi. Ancak jandarmanın silahı daha sonra yola atılmış olarak bulundu. Tutukluların Hürriyet Meydanı ve Kapalı Çarşı yönlerine kaçarak kalabalık arasına karıştıkları görüldü. Bu arada çok sayıda polis ve asker Kapalı Çarşının çevresini kuşatarak operasyonlara girişti. Çarşının Beyazıt ve Çarşıkapı kapıları kapatılarak giriş ve çıkışlar yasaklandı. Ancak bu sırada Çarşının diğer kapilarının açık olduğu görüldü.

(Devamı Sa. 6 Sü. 4)

Firarilerden gasp suçundan tutuklu Asım Aşkayanar.

Firarilerden sol görüşlü tutuklu Sedat Asım Akyel.

Üst düzeydeki yeni atamalardan sonra, MHP'liler huzur bırakmadı

Doğu Karadeniz'de zorbalık kol geziyor

■ Samsun'da emniyetin gözü önünde komandolar esnafı soyuyor. Zorla 50-60 bin lirayı bulanparalar alınıyor.

■ Hapishane kaçağı Mustafa Baki Gülcan ve Doçent Necdet Bulut'un katilinin bu bölgede yakalanması dikkati çekti.

■ Trabzon'da Emniyet Sarayı'nın bulunduğu yer MHP'lilerin kurtarılmış bölgesi. Bazı MHP'liler polis otolarında dolaşıyor.

■ Komandolar Trabzon'daki mitingte "Rektör ölecek" diye bağırdılar.

HABER MERKEZİ

14 Ekim seçimlerinden sonra hükümetin değişmesi ve AP hükümetinin yaptığı, Vali ve Emniyet Müdürü atamalarından sonra MHP'nin Anadolu'nun birçok kentinde devletin himayesindeki saldırıları arttı.

Seçimlerden sonra göreve gelen bazı Vali ve Emniyet Müdürleri komandoları koruyarak arka çıktılar. Bu saldırıların yoğunlaştığı Trabzon, Samsun, Amasya ve Ordu'da halk komandoların saldırılarından sokaklarda rahat gezemez, öğrenciler bu illerde okula gidemez, bazı mahallelere girilemez, bazı sokaklardan geçilemez oldu.

Bu İllerimiz son olarak da şu gelişmelere sahne oldu:

TRABZON'DA

Trabzon'da komandoların Karadeniz Teknik Üniversitesinde çıkardıkları olaylardan sonra okulun kapatılması üzerine şehirdeki komando saldırıları arttı. Bu saldırılar daha çok ev ve dükkan baskınları şeklinde gelişti. Bu olaylarda bir Eğitim Enstitüsü öğrencisi bir bakkal dükkanında, bir KTÜ öğrencisi evine giderken öldürüldü. TİKP İl Yöneticisi Ümit Aytaç'ın evine giren katiller ise kardeşleri Coşkun ve Ali Aytaç'ı ağır yaraladı-

(Devamı Sa. 6 Sü. 5)

MAPUSANE ÇEŞMESİ

Armağan Anar

ÖZÜR

Arkadaşımız Armağan Anar rahatsızlığı nedeniyle bugünkü yazısını yazamadığından, yayınlayamıyoruz.

Okurlarımızdan özür dileriz.

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Devrim · Koöuş · EKSPRES · Tozanlı · Gayret · Anadolu

Yarın — 10.4.1980-BİLECİK

Kentimizde inşaat malzemesi bulunmakta güçlük çekiliyor

İnşaat mevsiminin başladığı şu günlerde kentimizde başta çimento ve demir olmak üzere benzeri inşaat malzemelerinin bulunmasında güçlük çekildiği bildirilmektedir.

Eskişehir Çimento Fabrikasından Bilecik'e tahsis edilen çimentonun kentin gereksinmesini karşılayamadığı bildirilirken, inşaat mevsiminin hareketli bir döneme girmesinden sonra bina yapmak isteyenlerin çok güç durumda kalabilecekleri öne sürülmektedir.

Yerel yönetim ilgililerinden, kentimizin gereksinmesi olan inşaat malzemelerinin sağlanması için gerekli önlemleri bir an önce almaları istenmektedir.

Doğuş — 16.4.1980-İZNİK

Cadde ve sokakların hali halkı rahatsız ediyor

İznik Karayollarınca yapımı sürdürülen cadde, kanalizasyon ve asfalt işlerinin yapımı hükümetçe durdurulunca halk toz ve topraktan şikayetçi olmaya başladı.

Particiliğin belde hizmetlerinde de boy göstermesi sonucu bir toz deryasına dönen İznik'te vatandaş, hizmeti durduranlara lanetler yağdırıyor ve şikayetçi olup, Karayolları Bölge Şefini dahi açığa aldıran memleket düşmanı kişilere hangi akla hizmet ettikleri soruluyor.

Daha birkaç gün önce yıllarca uluslara başkentlik yapmış bir ilçeyi televizyon ekranlarında göğsümüz kabara kabara seyrettik. Üç-beş kendini bilmez kişinin şikayeti sonucu güzelim İznik'i toz cehennemine çeviren hükümet Başkanının televizyonda İznik'le ilgili bir program göstertmesine nasıl izin verdiğine şaşmadık doğrusu. Tarihi güzelliklerle dolu ilçeye turist çekeceğiz de ilçenin yürekler acısı halini mi seyrettireceğiz?

"Turist temizlik ister" bu Turizm Haftasında söylenen ilk söz olmuştu.

Bartın — 1.4.1980-BARTIN

Feribot seferleri başlatılmalıdır

1978 Nisan ayında İstanbul-Zonguldak arasında başlatılan ve Bartın Limanına kadar uzatılan feribot seferleri 1979'da akaryakıt sıkıntısı yüzünden kaldırmıştı.

Zonguldak ve Ereğli'den yolcu ve araçların çok az rağbet ettiği feribot, şehrimizde olağanüstü ilgi görmüş, bilhassa sanayi bölgesi olan şehrimizden kalkan, tuğla, kireç, çimento, kereste, demir yüklü kamyonlar limanımızdan gemiyi tamamen doldurur olmuştu.

Bu açıdan, hükümetin mazot sıkıntısını kaldırdığını açıkladığı şu günlerde artık feribot seferlerini de başlatması her açıdan faydalı olacaktır.

Haftada bir cuma günleri yapılan seferlerin, artan yoğun iş potansiyeli gözönünde tutularak 2'ye çıkarılması da sağlanmalıdır.

Mut'tan Haber gazetesi entertiple dizilmeye başladı

Bugüne kadar harf dizme usulüyle çıkarılan Mut'tan Haber gazetesi, bundan sonra entertiple dizilecek.

"Entertip almayı neden gerekli gördünüz?" şeklindeki soruyu, Mut'tan Haber gazetesi sahibi Sıtkı Soylu şöyle yanıtladı:

— Kalıpları hazırlayan oğlum askere gitti. Yerine alacağım işçiler de çok maaş istediler. Ayrıca entertiple dizgi daha çabuk ve daha düzgün oluyor. Bütün bu sebeplerden dolayı entertip almak zorunda kaldım. Böylece mahalli gazetemiz daha güçlü olarak çıkacak. Meseleleri genişçe dile getirecek.

Nurettin Ateş

Bir olay ve iki konuk — HACETTEPE TIP FAKÜLTESİNDEKİ «BOYKOT» OLAYI

Hacettepe Üniversitesi Tıp Fakültesi Dekanı Prof. Akgün Hiçyılmaz

«Tekrar edilmemesi halinde Senato bir sınav hakkı verebilir»

● Senato sınav hakkı verebilir. Ancak genel eğilim haklı olarak tekrar edilmemesi şeklinde. Emniyet tedbirlerinden başka öğretim üyesi arkadaşlarımıza öğrencilere telkinde bulunmalarını rica edebiliriz. Bunun dışında herhangi bir çare aramış değiliz.

"Takvim günleri", okuldan atılma tehlikesi ve sınav hakkını kaybetme

ANKARA Hacettepe Üniversitesinin Merkez Kampüsü, uzun süredir bazı grupların, okul yöneticilerince "sıcak günler", gençler arasında "takvim günleri" diye anılan, çeşitli olayların yıldönümü günlerinde yaptıkları boykotlarla eğitimi aksatma çabalarına sahne oldu. "MC'ye hayır", "Maraş katliamını protesto", "12 Mart'ı protesto" gibi adlarla sınavları ve öğrenimi engelleyen gruplar 1000'e yakın öğrencinin sınav hakkını kaybetmesine ve 100'e yakın öğrencinin okuldan atılma tehlikesiyle karşı karşıya kalmalarına yol açtılar.

Öğrenciler ve Devrimci Gençlik Birliği üyesi gençler bu tip öğrenimi aksatan eylemlerin karşısına çıktılar. Giderek bu grupların etrafındaki öğrencilerin bile desteklerini çekmeye başladıkları görüldü. Son olarak "Kızıldere olaylarının" yıldönümünde, katliamı protesto etmek bahanesiyle çeşitli gruplar tekrar öğrenimi engellemek istediler. 31 Mart günü sabahleyin anfilere girerek "boykot" ilan ettiklerini söyleyen bazı gruplar karşısında öğrenciler anfileri boşaltmadılar. Öğrenciler derslere devam edince bu sefer bazı gruplar zorbalığa başvurmak istediler. Şalteri indirerek, karanlıkta sınıflara girip öğrencileri tehdit etmeye kalkıştılar. Öğrenciler bunu tepkiyle karşıladılar. Öğleden sonra da öğrencileri derslere sokmak istemeyen bu grupların engellemeleri tutmadı. Öğrenciler devam mecburiyeti olan laboratuvarlara girdiler. Işin ilginç yönü sabah "boykot" ilan eden gruplar da öğrencilerin ardından laboratuvarlara girerek yoklama veriyorlardı.

Hacettepe Üniversitesindeki bu olay öğrenimin sık sık engellendiği üniversitelerimiz ve yüksek okullarımız bakımından önemli bir dönüm noktasıydı. Uzun süredir küçük grupların haksız, temelsiz "boykot"ları karşısında sessiz kalan, hatta bazı yerlerde istemeseler bile boykota katılmak zorunda kalan öğrenciler ilk defa kendi istek ve iradeleriyle, engellemeleri dinlemeyerek öğrenimlerini sürdürdüler. Hacettepe'dekine benzer bir olay da Ankara Eczacılık Fakültesinde ortaya çıktı. Yine bir bahane ile ilan edilen boykota karşı ikisi DGB'li otuza yakın öğrenci derslere girdiler. Ertesi gün derslere giren iki DGB'li öğrenci zorbaların saldırısına uğradı, ancak bu olay fakültede daha büyük tepkiye neden oldu.

Öğrenci kesiminin çok büyük çoğunluğu bugün huzur içinde eğitimini sürdürmek istiyor. Okullarda kurulan zorbaca hakimiyet karşı gençlerin gösterdikleri bu örnekler öğrenim özgürlüğünün sağlanmasında önemli bir atılımı ortaya çıkardı.

Hacettepe'deki olaylar üzerine Tıp Fakültesi Dekanı Akgün Hiçyılmaz ve bir öğrenci ile durumu tartıştık.

— Okullarda öğrenim sık sık çeşitli bahanelerle ilan edilen boykotlarla kesintiye uğruyor. Bu durumun okul ve öğrenimle ilgisi var mı?

— Öğrenim okulumuzda uzun süredir devam ediyor. Ancak zaman zaman öğrenciler tarafından yapılan boykotlar var. Bunlar Türkiye'nin genelindeki boykotların bir parçası olarak yapılıyor.

Yapılanlar arasında idareyi ilgilendiren boykot pek hatırlamıyorum. 24 Aralık, 12 Mart, Kızıldere hadiseleri gibi. Boykotlar, resmen eğitimi durduramadılar. Genellikle eğitim sürdü.

— Boykotlar sonunda 1000 kadar öğrenci sınav hakkını kaybetti, sınıfta kalmak tehlikesi ile karşı karşıya kaldı. Bu öğrencilerin çoğunluğu boykotlara istemeyerek zorlanmışlardı. Buna rağmen böyle bir zarar görmelerini doğru buluyor musunuz? Bu konuda ne yapılabilir?

— Yönetmelik uyarınca hareket ediyoruz. Büyük bir kesim boykotlara karşı, ama maalesef karşı olanlar da boykotların içinde bulunuyorlar. Bizim istediğimiz eğitimin sürmesi. Bir sınav yapıldı. Onu geçerli saymak durumundayız. Bu, içinde bulunduğumuz durumun doğal neticesi oluyor. Yönetim Kurulumuz, Fakülte Yürütme Kurulumuz da sınavın geçerli sayılması yönünde oy kullandılar. Oraya kadar geldi yani mesele.

Bizim yapabileceğimiz emniyet önlemlerini almak oluyor.

— Boykot kararı bir avuç azınlık tarafından alınıyor. Buna rağmen boykotlar bazen başarıya ulaşıyor. Kesin çözümün öğrencinin fikrini söyleyebilmesine ve özgür tutumunu koyabilmesine bağlı olduğu görülüyor. Okul idareleri bu konuda ne yapabilir?

— Senato sınav hakkı verebilir. Ancak genel eğilim haklı olarak tekrar edilmemesi şeklinde. Emniyet tedbirlerinden başka, öğretim üyesi arkadaşlarımıza öğrencilere telkinde bulunmalarını rica edebiliriz. Bunun dışında herhangi bir çare aramış değiliz. Boykotların olmaması için, eğitimin kesintisiz devam etmesi için idare olarak biz her türlü çareye bulabildiğimiz kadar başvuracağız.

— Okulda öğrenciler arasında sınav günlerinin kasıtlı olarak bazı yıldönümlerine rastladığı şeklinde söylentiler dolaşıyor. Bu konuda ne diyorsunuz?

— Bu çok insafsız bir itham. Biz öğretim üyesi arkadaşlarımızla birlikte bu günlere rastlatmamak için büyük çaba harcıyoruz. Ama bu takvim, bizim "sıcak günler" dediğimiz günlerin takvimi öyle kalabalık ki. Çok zor oluyor o günlere rastlatmamak. Bizim sınav takvimimiz de çok yoğun. Ve bugünlerin hangisinin diğerinden daha sıcak olacağı da belli olmuyor her zaman. O nedenle fazlasıyla zor bir durumdayız. Bu iki takvimi birbirine uydurmak bizim için gerçekten çok zor, elimizden geleni yapmamıza rağmen bunu tam anlamıyla yapmamız mümkün olmuyor.

— Bunun dışında eklemek istediğiniz bir şey var mı?

— Aslında bizdeki boykotların anlamı çok önemli. Çünkü maalesef birçok arkadaşımız sınav haklarını yitirdi. Önemli olan budur.

Öğrenci Nuriye Ortaylı:

"Bir azınlık dışında bütün öğrenciler öğrenimin sürmesini istiyor"

— Okulunuzdaki son gelişmeler hakkında neler söyleyebilirsiniz?

— Ben son öğrenci temsilciliği seçimlerinde aday olmuştum. Okulumuzdaki gelişmeler öğrenci arkadaşlarımıza önemli zarar verdi. Ama bununla birlikte herkes içinde bulunduğumuz durumu önemli ölçüde kavradı. Maceracı eylemler ve bunları yapan gruplardaki arkadaşlar çıkmaz içinde. Biz senelerdir okulumuzda bu gerçeği vurgulamaya çalışıyorduk. Temelsiz ve haksız boykot maceralarının hatalı olduğunu açıkladık. Şimdi bu grupların yaptıklarının bütün öğrencilere zarar verdiği ortaya çıktı.

Üniversitemizdeki son olaylar bu grupların okullardaki zorbalığa dayanan hakimiyetinin kof olduğunu, öğrencilerin, örgütsüz ve dağınık durumdan kurtulup birleştikleri an, öğrenimi engelleme faaliyetlerini engelleyebileceklerini göstermiştir. Tepkileri birleştirdiğimiz anda öğrenimi sürdürebildik ve bizleri derslere sokmak istemeyenler dahi derse girmek zorunda kaldılar.

Bundan sonra okulumuzda maceracı eylemler daha büyük tepkiyle karşılaşacaktır. Biz hiç bir maceracı eylemi tanımayacak ve ısrarla öğrenimi sürdürme çizgisi izleyeceğiz. Bütün Türkiye halkının, velilerimizin, öğretim üyelerinin ve bir avuç azınlık dışında bütün öğrenci arkadaşların isteğide budur. Elde edilen henüz ilk başarılardır. Huzur içinde öğrenim taraftarları daha büyük başarılar elde edecektir. Olaylar içinde buna inancım pekişmiştir.

demokrat gözüyle — lütfü oflaz

Adam başı 150 kuruş!

İktidar kanadında, iktidar yanlısı basında bir sevinç, bir sevinç ki, sorma hiç... Neymiş?

Kredi gelecekmiş...

Tam 16 Batılı ülke toplam 1 milyar dolar kadar kredi verecekmiş...

Bize kredi verecek olan 16 Batılı ülkeden biri de Lüksemburg... Vereceği kredinin tutarı 1 milyon dolar...

1 milyon dolar, Türk parasıyla 70 milyon lira yapar...

Peki Türkiye'nin nüfusu ne kadar? Yaklaşık 45 milyon kadar...

Gelin şimdi sizinle küçük bir hesap yapıverelim.

Lüksemburg'un vereceği 70 milyon liralık krediyi, Türkiye nüfusuna (yani 45 milyona) bölelim.

Böldüğümüzde ne çıkar? Yaklaşık 150 kuruş çıkar!

İnanmayanlar bu bölme işlemini yeniden yapsınlar.

Evet evet Lüksemburg, Türkiye'ye -kişi başına- 150 kuruşluk kredi vermiştir.

Avucumuza 150 kuruş koyup, "buyur, bozdur bozdur harca" demiştir.

Bu zamanda, bu parayla belediye otobüsüne binemezseniz.. Çünkü şehir-içi otobüs ücretleri 10 lira...

Bir simit yiyemezsiniz... Çünkü simitin tanesi 10 lira...

Bir paket Birinci sigarası içemezsiniz... Çünkü Birincinin paketi 5 lira..

Hatta, hatta bu parayla tuvalete bile gidemezsiniz... Çünkü tuvaletin tarifesi 2.5 lira...

Hadi düşünün bakalım, Lüksemburg'un bize -adam başına- verdiği 150 kuruşluk kredi, acaba ne işe yarayabilir?

Eğer geri çevirmezse, "dilenciysek 150 kuruşa kadar düşmedik" demezse, belki bu parayla bir dilencinin hayır duası alınabilir...

Demek ki neymiş?

150 kuruş ancak bir dilenciye verilebilirmiş...

Sanırız Lüksemburg da bize 150 kuruşluk kredi verirken, düştüğümüz bu durumu göstermek istemiş...

Ama bizim hükümetimiz bir sokak dilencisinin tepkisini bile gösterememiş...

"Dilenciysek 150 kuruşa kadar düşmedik" diyememiş...

Ya ne demiş? Kalkmış bir de Lüksemburg'a teşekkür etmiş... Böylelikle de bizi minnacık Lüksemburg'un karşısında bir sokak dilencisinden beter etmiş...

Gözünüz aydın, hükümetimiz kredi bulmuştur...

Lüksemburg'dan bulunan kredi -adam başına- 150 kuruştur!

Şimdi Başbakanımız, gölge bakanımız "kredi bulduk" diye karşılıklı göbek atıyor... Varsın, atsın...

Dünyanın en küçük ülkelerinden biri olan Lüksemburg tarafından avucuna 150 kuruş atılan Türkiye halkı ise, götürsün bu parayı dilencilerin avucuna bıraksın...

Ben şahsen payıma düşen 150 kuruşu Süleyman Demirel'in avucuna atacağım! Buyursun, güle güle harcasın...

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

HEM HASTABAKICI GİBİ ÇALIŞTIRILIYORUZ, HEM DE TAZMİNAT ALAMIYORUZ

Size bazı dertlerimizi isteklerimizi halkımıza duyurmanız için yazıyoruz.

En büyük derdimiz Tam Gün Yasasının adaletsiz uygulanışıdır. Bunun bir örneği de hademe kadrosunda çalışanlara Tam Gün tazminatının verilmemesidir. Hadi bu böyledir dedik. Ancak bu sefer de karşımıza hiç de bizim görevimiz olmayan hastabakıcılık çıktı. Bizler hem hastabakıcı gibi çalıştırtılıyoruz, hem de tazminat alamıyoruz. Bunun üzerine bizler de "Madem kanun uygulanacak bizler de kanundaki göreviniz olan hademelikten başka iş yapmayız dedik. Çeşitli itirazlarda bulunduk, hakkımız için mücadeleler verdik. Bu konudaki itirazlarımız ise çeşitli sudan gerekçelerle geçiştirilmeye bakıldığı gibi, bir de üstüne çeşitli yöneticilerden zorlamalarla karşılaşıyor ve işten çıkarılma gibi tehditler alıyoruz. Yetersiz hastabakıcı kadrosu olduğu için bu arada hastalar da zarar çekiyor. Bu durum artık düzeltilmelidir.

Başka bir derdimiz ise sosyal hakların adaletsiz uygulanışıdır. Bazı çalışanlara elbise ayakkabı verildiği halde, ahçı, çamaşırcı, kapıcı, garson, hemşire yardımcılarına bunlar ya verilmiyor, ya da sadece ayakkabı veriliyor. Bu tamamen bölücü bir tutumdur. Biz bu işlerde bazı yolsuzlukların döndüğünü tahmin etmekteyiz. İşin bir yönü de eskiden Sümerbank'tan deri ayakkabı verilirken şimdi sadece lastik ayakkabı verdiler. Betonun üzerinde sabahtan akşama koş dur, sonra da buyur romatizma, buyur siyatik. Onlar para derdinde biz can derdindeyiz. Bir de bu işler herhangi bir yerde değil Tıp Fakültesinde, yani halka sağlık hizmeti götürecek yerde oluyor. Ne acı! Elbiselerin hali ise içler acısı. Bunlar son derece kalitesiz kumaştan yapıldığı gibi, öyle de iğreti duruyor ki. Söz de ölçülerimizi de aldılar. Öyle güzel almışlar ki 60 kiloluğa 100 kiloluğunki veriliyor ya da tersi oluyor. Bir de yakışıyor ki görseniz (!). Biz kumaşların çalındığından veya ambarlarda kayırma yapıldığından şüphelenmekteyiz. Hastane yönetimi ise, ne konfeksiyon, ne de ambar üzerinde bir denetim uygulanmıyor.

Başka bir mesele ise Sıkıyönetimden sonra kimlik kontrolu gayesiyle bazı kapıların kapatılması, bu yüzden yemek taşıyıcısı arkadaşların büyük zorluklarla karşılaşmasıdır. Bizler de anarşiye karşıyız, ama anarşi kapıların gereksiz yere kapatılmasıyla önlenemez.

Dertlerimizi kamuoyuna duyurmanızı rica ediyor ve idarecilerimizin de sizin aracılığınızla sesimize kulak tıkamaya son vermesini diliyoruz.

Ege Üniversitesi Tıp Fakültesi emekçileri

İçişleri Bakanlığının dikkatine

JANDARMA ASSUBAY ÇAVUŞU ZEKERİYA BAYKOÇA KİRAZ'DA TERÖR ESTİRİYOR

Ben Kiraz CHP Yönetim Kurulu Üyesiyim. Aydınlık gazetesinin her türlü zulme ve baskıya karşı çıktığını bildiğimden, başımdan geçen bir olayı halkın gazetesi Aydınlık'a anlatmak istiyorum.

Bir olay sebebi ile Kiraz Jandarma Komutanlığına çağrıldım. Assubay Çavuş Zekeriya Baykoça "Kiraz'ı komunistlere mezar edeceğiz, sen kominist misin lan" diyerek ellerim kelepçeli iken tekme yumruk rasgele vurmaya başladı. MHP'lilerden referans getirirsem suçumun bağışlanabileceğini söyledi. Daha önce de bu şekilde bazı olaylara adının karıştığını duyuyorduk. MHP'li kanun kaçaklarını yakalamadığını hatta koruduğunu, onlara köylerde görev verdiğini, bazı jandarma erlerini de ÜGD'ye gönderdiğini, MHP'yi Kiraz'da güçlendirmek için köylerde baskı ve terör estirdiğini birçok köylü söylüyordu.

MHP militanı gibi çalışan sözkonusu Assubay geldiği günden beri Kiraz da huzursuzluk kaynağı olmuştur. Dövüldüğüme dair doktor raporu ve şahitlerim vardır. Beni, TİKP İlçe Başkanı Avukat Mehmet Kütük savunmaktadır. Öyle anlaşılıyor ki MHP Kiraz'ı pilot bölge seçmiştir. Yurtsever memurlar tayin edilmiş ve yerlerini MHP'li militanlar gasb etmiştir. Zekeriya Baykoça devlet içinde bazı güçlerden de güç almaktadır. Birçok yurtsever memur halen tayin tehdidi ile susturulmak istenmektedir. Anarşinin kökünü kazıyacağım diye AP hükümeti Kiraz'ı MHP'lilerin 'kurtarılmış bölgesi' haline sokmuştur. AP Kiraz İlçe Teşkilatının başı MHP'lidir. Kiraz'a onun istedikleri atanmakta, istemedikleri başka yerlere sürülmektedir. Adı geçen Assubay Çavuş hükümetin bu tutumundan güç almakta ve kanunsuzluk kaynağı olmaktadır.

Sebahattin Güleç

Gazipaşa Lisesi öğrencilerinin oynadıkları "Tehlikeli Güvercin" oyunu ilgiyle izlendi

Gazipaşa Lisesi öğrencileri tarafından sahneye konulan Necati Cumalı'nın "Tehlikeli Güvercin" adlı oyunu öğrenciler ve halk tarafından ilgiyle izlendi. Öğrencilerin ve okulun kendi imkanlarıyla düzenledikleri oyunu, ilk defa sahneye çıkan öğrenciler başarı ile oynadılar.

Necati Cumalı'nın yıllar önce İstanbul Şehir Tiyatrosu tarafından sahneye konan yapıtı, hayali bir ülkede, haksız yere suçlanan ve baskı gören bir devlet memurunun öyküsünü anlatıyordu.

Bir süre önce meydana gelen olaylar halkı oldukça tedirgin etmişti. Lise öğrencileri tarafından düzenlenen bu oyun, halk üzerinde bugüne kadar süren tedirginliği artırdı. Bugüne kadar gece sokağa çıkamayan insanların akşamları sokağa çıkması ve üzerlerindeki tedirginliğin giderilmesi açısından olumlu bir adım oldu.

Öğrencisi öğretmeni ile bütün okul mensuplarının çoşkulu bir hava içerisinde sergiledikleri oyun, izleyicilerin büyük ilgisini topladı.

Öğrenciler tarafından sahneye konulan oyunda 15 bin lira gelir sağlandı.

İSMET ÖZÇELİK

Yayınınız üzerine Veteriner Genel Müdürü dertlerimizi dinledi, ancak sorunlarımız yerli yerinde duruyor

Okulumuz Hayvan Sağlık Memurları Meslek Lisesi öğrencilerinin taleplerinin gazetenizde yer almasından sonra Veteriner Genel Müdürü okulumuza hem idareyle görüşmek hem de bizim fikirlerimizi almak için 17 Mart 1980 tarihinde geldi.

Demokratik bir seçim olmamasına rağmen alelacele 6 kişilik bir temsilciler grubu seçildi. Okuldaki komandoların çabalarına rağmen sorunlarımızı bir bir anlattık, dileklerimizi sıraladık.

Sayın Genel Müdürümüz bunları not alarak, meselelerimizle ilgileneceğine, haklarımızın verileceğine dair söz verdi.

Aradan uzun bir zamanın geçmesine rağmen ne yemeklerimiz düzeldi, ne tatbikatlar uzatıldı, ne aylıklarımız yükseltildi, ne de okulumuza günlük gazetelerin gelmesi sağlandı. Yine bütün sorunlarımız yerli yerinde. Bu vesile ile mevki sahiplerinin amaçlarını öğrenmiş olduk. Bundan dolayı Sayın Genel Müdürümüz bir gerçeği hatırlattığı için teşekkür ederiz.

Bu yanlış ve öğrencilerin çıkarlarını baltalayan tutumu, hükümetin Türkiye çapındaki hak ve özgürlükleri kısıtlayıcı tutumunu kınıyor ve protesto ediyorum.

Bir öğrenci.

BULMACA

SOLDAN SAĞA — 1) Agah Efendi'nin çıkarttığı Türkiye'nin ilk gazetelerinden 2) TERSİ bir bağlaç; Erteleme, gecikme; Bir harfin okunuşu 3) Bir nota; Filipinler'in başlıca sanayi ve ticaret merkezlerinden olan şehir; TERSİ bir uzvumuz 4) Başlıca gıda maddelerinden; TERSİ Rusya'da bir ırmak; TERSİ lanetlenen 5) Bir hayvan; Ünlü Bilgin Newton'un ilk adı 6) TERSİ Alman para birimi; Bağışlama; Dair 7) TERSİ elektrik kuvvetini toplamaya yarayan aygıt; Radonun simgesi; Öncelikle 8) Eski Mısır firavunlarından; TERSİ Güneydoğu Asya Milletleri Topluluğunun kısa adı.

YUKARIDAN AŞAĞIYA — 1) Derin düşünce 2) Modern olmayan 3) Bir nota; TERSİ aylık 4) Su (eski dilde) 5) Bir kavim; Bir nota 6) Avrupa'da Ortaçağ'dan sonra hümanizmin etkisiyle ortaya çıkan bilim ve sanat çığırı 7) Anlaşma, uyuşma 8) İsrail Hava Yolları; Vahşi hayvan barınağı 9) Beyaz undan yapılan bir ekmek çeşidi 10) TERSİ Elektrik Kömür İşletmelerinin kısaltılmış adı 11) Bir zamanlar çok ileri bir medeniyetin geliştiği ve daha sonra battığı varsayılan kıta 12) Gerçek; Sodyumun simgesi.

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

Karamanlis kararsız

Yunanistan'da cumhurbaşkanlığı seçimi çıkmazda

■ Anayasaya göre, ilk üç turda devlet başkanı seçilmezse, meclis feshediliyor ve erken seçimlere gidiliyor

MİHAİL VASİL YADİS (ATİNA)

Yunanistan Başbakanı Konstantin Karamanlis'in Devlet Başkanlığı seçimleri ile ilgili olarak hafta sonunda yaptığı konuşma kamuoyunda "Yeteri kadar açık olamayan bir açıklama" şeklinde nitelendirildi. Karamanlis'in halka hitaben yaptığı konuşma çeşitli yorumlara yol açtı.

Devlet Başkanlığı seçimlerine aday olarak katılabilmesi için çeşitli koşullar öne süren Karamanlis özetle şunları söyledi: "Herhangi bir mevkide gözüm yoktur. Devlet Başkanlığını istemiş olsaydım, Meclisin geçtiğimiz döneminde 220'yi aşkın milletvekilinin desteğini almıştım. Veya Anayasa'nın hazırlanması sırasında, Devlet Başkanının doğrudan halk tarafından seçilmesini öngören bir madde sayesinde geniş bir çoğunlukla bu mevkiye gelebilirdim. Ancak ben ülkenin en güç durumlarında en büyük sorumluluğu üstlenerek Başbakan olarak görev yapmayı tercih ettim. Demokrasinin tam olarak yerleşmesine çalıştım. Benim için artık en doğru ve en rahat yol, 45 yıllık aktif politika hayatından sonra evime çekilmek olacaktır. Üstelik çağımızın bu son çeyreğinde politika ile uğraşanların sonu kesin olarak bilinmemektedir. Bütün bunlara rağmen Cumhurbaşkanlığı seçimlerine adaylığımı koymayı kabul edebilirim. Ancak böyle bir durum olursa, seçimin partiler düzeyinde değil, milletvekillerinin hür irade temelinde gerçekleştirilmesini temenni ederim."

MUHALEFETİN ENGELLEMESİ

Mecliste 92 milletvekili bulunan ana muhalefet partisi PASOK ile Yunanistan İç Komünist Partisi ve Demokratik Sosyalistlerin, Devlet Başkanının seçileceği Meclis oturumuna katılmayacakları öğrenildi. Moskova yanlısı Yunanistan Dış Komünist Partisinin 11 milletvekilinin de oturuma katılmayarak seçimleri engellemeye çalışacağı sanılıyor.

NASIL SEÇİLECEK?

Yunanistan'da Devlet Başkanlığı için yapılan seçimlerde ilk iki turda üçte ikilik bir çoğunluk üçüncü turda ise beşte üçlük bir çoğunluk gerekiyor. Gözlemciler muhalefetin tutumu ve Meclis aritmetiği nedeniyle Karamanlis'in seçilemeyeceğini belirtiyorlar. Karamanlis'in ise 3. turda seçilmek istemediği belirtiliyor.

Yunanistan Anayasasına göre ilk üç turda Devlet Başkanı seçilemezse Meclis feshediliyor ve erken seçimlere gidiliyor.

İHTİMALLER

Atina'daki siyasal gözlemciler Devlet Başkanlığı seçimleri konusunda halen iki ihtimali öngörüyorlar: Birinci ihtimale göre iktidar partisi aday göstermeyerek üçüncü turdan sonra erken seçime gidilmesi; ikinci ihtimal ise muhalefetin önereceği ve iktidar tarafından kısmen desteklenebilecek bir adayın çıkmasıdır. İkinci ihtimalin gerçekleşmesinin oldukça güç olduğu Atina'da yaygın bir görüş olarak kabul edilmektedir.

Bu çıkmazlar karşısında Yunan siyasi hayatında büyük değişikliklerin gerçekleşeceği belirtiliyor.

Önümüzdeki dönemdeki gelişmeler açısından şu ihtimaller söz konusu ediliyor:

Karamanlis'in parti başkanlığından ayrılması lidersiz kalan iktidardaki "Yeni Demokratik Partinin" parçalanmasına yol açabilir.

Iktidar partisinin böyle bir duruma düşmesi erken seçimlerde başarı şansını da azaltabilir.

Muhalefetteki PASOK un daha da güç kazanarak tek başına iktidara gelmesi bile beklenebilir.

Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin çıkmaza girmesi, Türk-Yunan sorununu da çıkmaza sokabilir veya çözüm bulmamış sorunları sürüncemede bırakabilir.

Çad'ın başkenti N'Djamena sokaklarındaki bu görüntüler, artık olağan (!) hale geldi.

Çad Devlet Başkanı, Libya'yı yardıma çağırabileceğini açıkladı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Çad'da sadece başkent N'Djamena'da 25 günlük iç savaşta 1500 ölü ve 400 yaralı kaydedilirken, Sudan'ın arabuluculuk çabalarının güçleştiği bildiriliyor. Çad'daki iç çarpışmaların komşu ülkeleri de tedirgin etmeye başlaması ile Togo'dan sonra Sudan Devlet Başkanı Cafer Numeyri de taraflara ateşkes çağrısında bulundu. Ancak Numeyri'nin özel temsilcisi çatışmalar nedeniyle başkent N'Djamena'ya ulaşamadı.

"LİBYA'YI ÇAĞIRIRIM!"

Bu arada Çad'da çarpışan taraflar, silahlı çatışmanın yanı sıra, demeç düellosunu da sürdürüyorlar. Devlet Başkanı Gukuni Weddei, Fransa'da yayınlanan "Paris-Match" dergisine verdiği bir demeçte şunları söyledi: "Savunma Bakanı Hissene Habre isyancıdır. Devlet Başkanı nezdinde devlete karşı ayaklanmıştır. Kendisini Mısır ve Sudan desteklemektedir. Bizi Libya'nın desteklediği yolundaki iddiaları ise gerçek dışıdır. Ama bu çatışmaların sonu gelmezse, Libya lideri Kaddafi'nin yardım çağrısını kabul etmek zorunda kalacağız."

Öte yandan Hissene Habre, "Jeune Afrique" dergisinin muhabiri ile yaptığı bir röportajda şunları belirtti: "Çad'da taraflar askeri alanda birbirlerini yenemiyorlar. Bu nedenle askeri çözüm, çözüm olmaktan çıkmıştır. Şimdi siyasi çözüm bulmak gerekir. Biz Libya'nın iç işlerimize karışmasına kesinlikle karşıyız. Öte yandan bazı çevrelerin önerdiği federasyon sistemi de Çad'ın bölünmesi anlamına gelecektir."

Izmir'de Yunan balıkçıları tutuklandı

İZMİR

Balık tutarken Türkiye karasularını ihlal ettiği iddia edilen ve devriye gezen jandarma botları tarafından yakalanan dört Yunanlı balıkçı, nöbetçi Asliye Ceza Mahkemesi tarafından tutuklandı.

Karaburun açıklarında yakalanan Yunanlı balıkçılar, geçen pazar günü geç saatlerde yargıç önüne çıkarıldı ve tutuklanarak cezaevine gönderildi.

Ali Nasır Muhammed (ortada) İsmail Fettah'la (solda) birlikte Güney Yemen Devlet Başkanı Rubaya Ali'yi kanlı bir darbeyle devirerek iktidara gelmişti. Geçen sonbaharda Moskova'ya giden Fettah İsmail'i Brejnev havaalanında karşılamış, çok yakın ilgi göstermişti.

Güney Yemen Devlet Başkanı İsmail Fettah istifa etti

■ Fettah, Moskova yanlısı bir darbeyle başa gelmişti

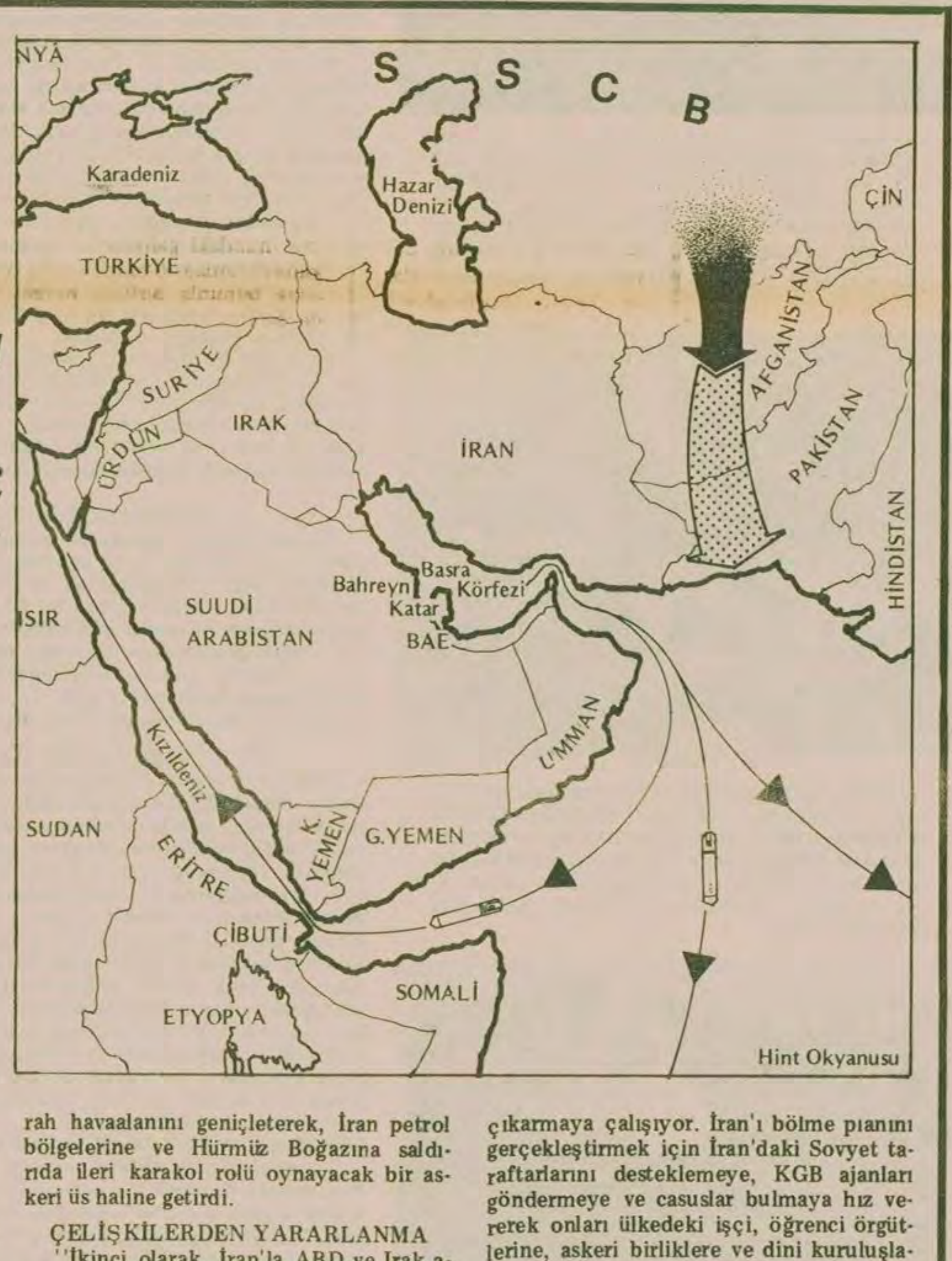
DIŞ HABERLER SERVİSİ

Güney Yemen Devlet Başkanı Abdül Fettah İsmail Devlet Başkanlığından ve Sosyalist Parti Genel Sekreterliğinden istifa etti. Açıklamayı yapan iktidardaki Sosyalist Parti Merkez Komitesi Fettah İsmail'in "sıhhatinin bozulması" üzerine görevinden istifa ettiğini iddia etti. İsmail Fettah'ın yerine Başbakan Ali Nasır Muhammed getirildi. Ali Nasır Muhammed aynı zamanda Yüksek Devrim Konseyi Başkanlığına ve Partinin Genel Sekreterliğine de getirildi. Ali Nasır Muhammed Başbakanlık görevini de yürütecek.

24 Haziran 1978'de Kuzey Yemen Devlet Başkanı El Gaşmi'nin Sana'da bir suikaste kurban gitmesinden iki gün sonra, Abdül Fettah İsmail ile Ali Nasır Muhammed, Sovyetler Birliği'nin desteğiyle Güney Yemen Devlet Başkanı Robaya Ali'yi kanlı bir darbe ile devirdiler. Kübalı askerler de darbecilerin yanında çarpışmalara katıldılar. Başkanlık Konseyi liderliğine Robaya Ali döneminde Başbakanlık görevini yürüten Ali Nasır Muhammed getirildi.

Moskova yanlılarının Güney Yemen'de tezgahladığı darbeden sonra Güney Yemen'de Sovyetler Birliği'nin etkisi son derece arttı. Güney Yemen ordusu 1500 kadar Sovyet danışman tarafından eğitiliyor. Parti milisleri de Kübalıların denetiminde. Ülkede, 400'e yakın Doğu Alman danışman da polis kuvvetlerini örgütlüyor.

Sovyetler Birliği komşularını parçalamak için planlar yaptı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Pekin Radyosu, 17 Nisanda Sovyetler Birliği'nin Ortadoğu politikasını ele alan bir yorum yayınladı. Radyo, Sovyetlerin Ortadoğu'ya inebilmek için bir yandan bölgedeki askeri gücünü durmadan artırdığına, bir yandan da çeşitli azınlık milliyetleri etkilemeye çalıştığına işaret ediyor. Yorumda şöyle deniyor:

"Sovyetler bugün Afganistan'ı işgal ederek ele geçirdiği elverişli stratejik durumdan yararlanarak, güneye, Basra körfezine inmeye ağırlık veriyor. Sovyetler Birliği bu amacını gerçekleştirmek için, Brejnev'in tanımıyla, askeri, siyasi ve diplomatik alanlarda muazzam güç ve olanaklarını ortaya koyabilecek önlemler alıyor.

ASKERİ VARLIK

"Birinci olarak Sovyetler Basra körfezi bölgesindeki askeri varlığını güçlendirdi. Afganistan'daki saldırıdan sonra Hint Okyanusundaki Sovyet deniz gücü arttı. Savaş gemisi sayısı en yüksek düzeye gelerek, 30'u aştı. Sovyetler geçenlerde Hint Okyanusuna, deniz piyadesi taşıyan en büyük amfibik gemisini gönderdi. Aynı zamanda, Körfezin güneybatısına düşen Babül Mendep boğazındaki Perim Adasıyla, Arap Denizindeki Sokotra adasında bulunan askeri üslerini de genişletiyor. İran-Afganistan sınırına, iki ileri motorize tümenle, diğer iki tümenin bir bölümünü yığdı. İran sınırı yakınındaki Farah havaalanını genişleterek, İran petrol bölgelerine ve Hürmüz Boğazına saldırıda ileri karakol rolü oynayacak bir askeri üs haline getirdi.

ÇELİŞKİLERDEN YARARLANMA

"İkinci olarak, İran'la ABD ve Irak arasında giderek keskinleşen çelişmelerden yararlanmak ve kargaşalıktan kendisine pay çıkarmak istiyor. Bir yandan herkesin önünde rehinelerin serbest bırakılmasını isterken, öte yandan rehinelerin salıverilmemesini gizlice destekliyor. ABD ile diplomatik ilişkilerin kesilmesinden sonra, İran'a askeri ve ekonomik yaptırım uygulamaya yönelik her türlü Amerikan girişimine karşı olduğunu belirterek, İran'ın askeri koruyucusu pozlarına bürünüyor.

BÖLÜCÜLÜK FAALİYETLERİ

"Sovyetler Birliği bunlardan başka, milli sorunu kullanarak İran ve komşularını bölüp parçalamak için planlar yaptı. Örneğin, Azeri sorunundan yararlanarak İran'ı bölmeye; Beluci sorunundan yararlanarak İran, Afganistan ve Pakistan'ı parçalamaya; Kürt milli sorunundan yararlanarak da İran, Türkiye ve Irak'ta kargaşa çıkarmaya çalışıyor. İran'ı bölme planını gerçekleştirmek için İran'daki Sovyet taraftarlarını desteklemeye, KGB ajanları göndermeye ve casuslar bulmaya hız vererek onları ülkedeki işçi, öğrenci örgütlerine, askeri birliklere ve dini kuruluşlara sızdırıyor ve onları ele geçirmeye çalışıyor.

"Aynı zamanda sınırlarda gizli radyo istasyonları kurarak gece gündüz, Farsça, Kürtçe ve Azerice yayın yapıyor. Sovyet yazılı yayınlarında ise isyanın nasıl örgütleneceği, el bombalarının ve zehirli gaz bombalarının nasıl yapılacağı konusunda somut bilgi veriliyor.

"Sovyetler Birliği'nin güneye, Basra körfezine inme stratejisini uygulamaya hız vermesi yalnız ciddi bir gerginlik yaratarak bölge ülkelerinin bağımsızlık ve güvenliğini tehdit etmekle kalmıyor, aynı zamanda gerek Asya, gerekse Avrupa'da hatta dünyada güvenlik ve istikrarı etkiliyor. Bu nedenle barışsever ülke ve halklar Sovyetlerin Körfeze yayılma ve saldırısını önlemek için birleşerek etkili önlemler almalıdır."

9'lar ve Japon Dışişleri Bakanları Lüksemburg'ta toplandı

AET, Washington-Tahran krizine çözüm arıyor

■ Batı Avrupa'nın Carter'ın yaptırım önerilerini hemen benimsemesi beklenmiyor

■ AET, rehineler konusunda İran'a süre tanıyacak

BRÜKSEL/LÜKSEMBURG (AJANSLAR)

Avrupa Ekonomik Topluluğu üyesi 9 ülkenin ve Japonya'nın Dışişleri Bakanları Lüksemburg'da bir araya gelerek ABD-İran krizinde, Avrupa ve Japonya'nın ortak tutumunu saptamaya çalışıyorlar. İki gün sürecek olan toplantıda esas olarak ABD Başkanı Carter'ın İran'a siyasi ve ekonomik ambargo uygulama önerisi tartışılıyor. 10 ülkenin Dışişleri Bakanları bu toplantıda, önümüzdeki hafta yine Lüksemburg'da devlet ve hükümet başkanları seviyesinde yapılacak olan AET zirvesine hazırlık yapıyorlar.

AET Dışişleri Bakanlarının bu ilk toplantıda Carter'ın önerilerini olduğu gibi benimsemesi beklenmiyor. Gözlemciler Batı Avrupa ülkelerinin petrol alımında büyük ölçüde İran'a bağımlı olduklarını hatırlatıyorlar. Öte yandan Şahın yıkılmasından sonra AET ile İran arasındaki ticari ilişkilerin de yoğunlaştığı belirtiliyor. Brüksel'deki AET merkezine yakın çevreler, Batı Avrupa'nın İran'a ambargo uygulaması halinde Tahran yönetiminin Sovyetler Birliği'ne daha fazla yanaşacağını da kaydediyorlar.

Paris'teki çevreler ise, Batı Avrupa'nın İran'a ambargo uygulaması halinde, AET ile Arap dünyasının da arasının açılacağını belirtiyor.

Pazartesi günü yapılan görüşmelerde, İngiltere'nin ambargo lehinde bir tutum takındığı, Fransa'nın ise daha temkinli bir siyaset izlenmesi gerektiğini belirttiği öğrenildi. AET çevreleri sonuç olarak, 9'ların İran'a rehineleri serbest bırakması için bir süre tanıyacağı ve bu sürenin bitiminde AET'nin, büyük bir ihtimalle, ABD ile birlikte İran'a karşı iktisadi ambargo uygulayacağı tahmin ediliyor.

TARIM VE MALİYE BAKANLARI DA ZİRVEYE HAZIRLANIYOR

Öte yandan AET'nin Maliye ve Ekonomi Bakanları hafta sonunda İtalya'da yaptıkları toplantıda örgütün son mali durumunu, özellikle de AET'nin Üçüncü Dünya ve ABD ile olan ekonomik ilişkilerini ele aldılar.

AET'nin Tarım Bakanları ise Brüksel'de pazartesi günü bir araya gelerek İngiltere ile Fransa arasındaki "Koyun Savaşı" sorununa çözüm aradılar.

Maliye ve Tarım Bakanlarının esas olarak önümüzdeki hafta Lüksemburg'ta yapılacak olan AET zirvesine hazırlık yaptıkları bildirildi.

İran kuvvetleri Sanandaj'da kurulan barikatı yardı

İran ordusuyla Kürtler arasında çatışma sürüyor

■ Üniversiteler boşaltıldı

■ Tahran'da hava gergin

TAHRAN (AJANSLAR)

İran ordu birlikleriyle Kürtler arasında Sanandaj yakınlarında çarpışmaların sürdüğü bildirilirken, Tahran ve Meşhed'de üniversitelerin boşaldığı, bununla birlikte havanın gergin olduğu bildirildi.

Sanandaj'dan Sakez kentine gitmek isteyen İran kuvvetlerinin, Sanandaj'da Kürtlerin kurduğu barikatı yardıkları ve Sakez kentine doğru ilerledikleri haber verildi.

Sakez geçidine gitmek isteyen İran kuvvetleri üç gündür Sanandaj'da durdurulmuş ve yoğun bir ateş altında kalmıştı. Bu arada Tahran Radyosu bazı hükümet askerlerinin öldürüldüğünü bildirdi.

Ordu sözcüsü, birliğin Sakez geçidinden geçerek Irak sınırına destek güç olarak gitmek istediğini belirtirken, Kürtler birliğin kendilerine karşı ilerlediğini öne sürüyorlar.

Öte yandan Sakez kentinde de hükümet kuvvetleriyle Kürtler arasında çatışmalar sürüyor. Hükümet sözcüsü kenti denetim altında tutmaya çalıştıklarını açıklarken, Kürtlerin sözcüsü bölgenin patlamaya hazır olduğunu öne sürdü.

Sakez kentinde hükümet kuvvetlerinin çok sayıda askeri itaatsizlikten ötürü kurşuna dizdikleri de haber verildi.

ÜNİVERSİTELER BOŞALTILDI

İran'da en büyük öğrenci grubu olan Halk Mücahitleri, Devrim Konseyinin çağrısı ve İslamcı öğrencilerden gelen baskılar üzerine üniversitedeki merkezlerini boşalttılar.

Son üç gün içinde İran'daki üniversitelerde meydana gelen çatışmalarda yüzlerce kişi yaralanmıştı. Çatışma, Devrim Konseyinin üniversitelerin boşaltılmasını istemesi üzerine çıkmıştı.

Bu arada pazar akşamı yeniden toplanan İslam Devrim Konseyinin eğitimin temelden değiştirilmesi kararı aldığı haber verildi. Tahran'da havanın çok gergin olduğu ve üniversitelerin çoğunun çevrelerinin İslamcı öğrenciler tarafından sarılmış olduğu bildirildi.

KUTBZADE REHİNELERİ AİLELERLE GÖRÜŞTÜRMEYE ÇALIŞIYOR

İran Dışişleri Bakanı Sadık Kutbzade, elçilikte rehin tutulan Amerikalıların aileleriyle görüştürülmeleri için İran yetkililerine baskı yaptığını söyledi.

Kutbzade rehine sorununun yaklaşan ABD başkanlık seçimleri nedeniyle gereğinden çok abartıldığı görüşünü de sözlerine ekledi.

İRAN DOĞU AVRUPA İLE YENİ SÖZLEŞMELER İMZALIYOR

İran Petrol Bakanı Ali Ekber Moinfar ekonomik yaptırımların doğuracağı sonuçlara karşı ülkesinin her türlü olasılığı gözönünde bulundurduğunu ve Bulgaristan'ın dışındaki Doğu Avrupa ülkeleriyle yeni sözleşmeler imzaladığını belirtti.

Schlesinger, ABD'nin silahlanmasını artırmasını istedi

HAMBURG (AP/AA)

ABD eski Savunma ve Enerji Bakanlarından James Schlesinger, Amerikan askeri gücünün artırılması, CIA'nın yeniden düzenlenmesi ve dost ülkelere karşılıksız askeri yardım yapılması için çağrıda bulundu.

"Der Spiegel" dergisine verdiği demeçte Schlesinger, Başkan Carter'ın Afganistan'daki Sovyet işgali karşısındaki tutumunu yetersiz bulduğunu belirterek, işten çok söz edildiğini, Afganistan işgalinin şaşırtıcı bir biçimde karşılanmaması gerektiğini söyledi.

Schlesinger, Tahran'daki ABD'li rehineler konusunda ise baştan beri sert önlemlerin alınması gerektiğini söyledi.

FKÖ, Fas ile Cezayir arasında arabuluculuk yapabileceğini açıkladı

RABAT

Filistin Kurtuluş Örgütünün Rabat'taki temsilcisi FKÖ'nün Fas veya Cezayir ile herhangi bir anlaşmazlığı bulunmadığını belirterek, iki ülke arasındaki sorunlar konusunda kendilerinin arabuluculuk yapabileceklerini açıkladı.

Fas'taki FKÖ temsilcisi, böylece Batı Sahra (Polisario) konusunda Alger ile Rabat arasındaki anlaşmazlığı çözmek istediğini belirtmiş oldu.

Fas basını, geçenlerde Libya'nın başkenti Trablusgarp'ta yapılan "Arap Ret Cephesi" toplantısında, 4 ülke ve FKÖ'nün Cezayir'de sürgünde kurulan Arap Sahra Demokratik Cumhuriyeti hükümetini resmen tanıma kararını eleştirmişti. Karara katılan FKÖ de, Polisario Cephesi ile uzun zamandır ilişkilerini sürdürüyordu.

Fransızlar, Gromiko ile Afganistan sorununu görüşecek

PARİS

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı Andrei Gromiko çarşamba günü Fransa'nın başkenti Paris'e gidiyor. Fransız Dışişleri Bakanı Jean François-Poncet ve Devlet Başkanı Valery Giscard d'Estaing ile görüşecek olan Gromiko'nun "Doğu-Batı ilişkileri" ile "Ortadoğu" sorununu ele alması bekleniyor.

Afganistan işgalinden sonra üst düzeyde bir Sovyet yetkilisinin Batılı bir liderle yapacağı ilk görüşme olan Gromiko-Giscard d'Estaing buluşmasında her iki tarafın da eski tutumlarını tekrarlayacağı belirtiliyor.

Fransa tarafı, Afganistan işgalini, kabul edilemez bir harekat" olarak nitelerken, Sovyet tarafının da, "Dış tehditler sona erince Sovyet birlikleri ülkeden ayrılacaktır" şeklinde açıklama yapması bekleniyor.

Gözlemciler, Giscard d'Estaing'in Gromiko ile yapacağı bu görüşme sayesinde, 'Paris'in Kremlin'in barışçı niyetleri konusunda daha açık bir bilgi sahibi olabileceğini" belirtiyorlar.

EKONOMİ

Bakış — TAYLAN ERTEN

Bu yolun çıkışı yoktur

25 Ocak-15 Nisan 1980 zaman dilimi 1 milyar 162 milyon dolarlık OECD kredisinin taahhüt edilmesiyle noktalandı. Genel Sekreter Van Lennep'ten bu "müjde"yi alan Başbakanlık Müsteşarı Turgut Özal "Amacımıza ulaştık" dedi. 16 OECD üyesi ülke ile Avrupa Ekonomik Topluluğunun denkleştirdiği yeni borçlanma, en iyimser görüşle Türkiye ekonomisinin önündeki bir yılı bir parça soluk alır halde geçirmesini sağlayabilecektir. 1981 yılında Batıdan bu tür bir kredi daha almanın mümkün olacağını sanırız Turgut Özal bile söylemeyecektir. O halde ne umulmaktadır?

Türkiye, şu andaki fiyatlarla bu yıl 2 milyar ile 2 milyar 500 milyon dolarlık petrol tüketmek zorundadır. 7 milyar dolarlık ithalat öngörülmüştür. Bu miktar ithalata ulaşılmasa bile, ekonominin 1979 düzeyinde, yani yüzde 60-70 dolayında kapasite kullanabilmesi için zorunlu asgari ithalat için 5.5 milyar dolar harcanması gerekmektedir.

Alınan paranın 250 milyon dolarlık bölümü avans şeklinde önceden kullanılmıştır. Bu kullanım daha çok, eski ithalat transferlerine, petrol taksitlerine ve belki bir miktar yeni ithalata harcanmıştır. Geri kalan 912 milyon doların ise 100 milyonluk bölümü proje, geri kalanı da belirli ülkelerden ithalat yapılması koşulu ile, istenilen mala yatırılabilecek paradır. Yani nisbeten serbest bir paradır. Ve AP hükümeti 1979 yılından sarkan dış kredileri de tüketmiş durumdadır. Şimdi umut, elde kalan OECD kredisiyle, yıl boyunca gelecek işçi dövizlerine ve bir miktar IMF ve Dünya Bankası kredisine bağlıdır.

Mesele ister iyimser, ister kötümser konulsun; gerçek durum, bu ekonomi politikasıyla ancak önümüzdeki yılı görebilmemize imkan tanımaktadır. AP hükümetinin "ülkeyi kurtarma operasyonunda" dayandığı varsayımlarla bile, buhranın önümüzdeki yıl aşılması konusunda olumlu belirtilere rastlamak kolay değildir. Varsayımlar neydi? Enflasyonu yavaşlatmak, fiyatları yüksek bir düzeyde tutmak, iç tüketimi kısmak, kredileri ihraca yönelik sanayi yatırımlarında kullanmak ve ihracatı çok büyük miktarlarda artırmak, sağlanacak döviz gelirleriyle de dengeyi yeniden kurmak. Kabaca,izlenen politikanın ana hatları bunlardır. Ve umulur ki, bu yıl alınan yeni borçlarla ekonomiye bu politikalar doğrultusunda hareket imkanı sağlanacak ve üretim artacaktır.

1980 yılının ilk aylarındaki durum ise şudur: Ocak ve şubat aylarında fiyat artışı yaklaşık yüzde 30'dur. İç tüketim kısılması yolunda olumlu hiç bir belirti izlenmemektedir. 1979'da yaklaşık 800 milyon dolar olan sanayi mamulleri ihracatının nasıl artırılacağı belli değildir. Ocak ve şubat aylarında Türkiye 1 milyar 6 bin 361 dolarlık ithalat yapmış, buna karşılık 470 milyon 407 bin dolarlık mal satabilmiştir. İki ayın dış ticaret açığı, 535 milyon 954 bin dolar olmuştur. Geçen yılın aynı döneminde ithalat 668 milyon 512 bin dolar; ihracat 465 milyon 457 bin dolar; dış ticaret açığı ise 203 milyon 55 bin dolar olarak gerçekleşmişti. Görüldüğü gibi bu yıl geçen yıldan daha olumsuz göstergelere sahiptir. Dönem karşılaştırması, ithalatı yüzde 50 artmasına karşı, ihracatın yerinde saydığını göstermektedir. Mevsim zorunluklarının ihracata etkisini dikkate almak bile, bu tabloyu çok anlamlı değiştirmeye yetmeyecektir.

Ihracata yönelik sanayi yatırımlarının programlanması uzun vadeli bir meseledir. Mevcut ekonomik yapı içinde, enflasyonun 100 rakamını bulduğu koşullarda biraz hesap bilen birçok sanayici -kapasiteyi yükseltme imkanını bulsa bile- bunu kullanmaya yanaşmayacak, yüksek kâr elde etmek amacıyla isteyerek düşük tutacaktır. Buna bir de ihracata uygulanan döviz kurunun pek cazip olmayan etkisi katıldığında, ihracata dayalı bir kurtuluş reçetesine herşeyden önce ekonomik yapının elvermediği görülecektir. Bu kuralı kararnamelerle değiştirmek de mümkün değildir. Tarımsal ürün ihracı konusunda ise yaygın sel baskını olayları da dikkate alındığında, öyle pek büyük bir satış imkanı görülmemektedir. Bu alanda 1979'un rakamları düzeyinde bir gerçekleşme beklenmelidir.

Bu noktada, şunları vurgulamak yanlış olmaz: İzlenen politika önemli miktarda kredi sağlanması ve borçların ertelenmesi gibi iki beklentinin gerçekleşmesine dayanıyor. Bunlardan ilki bir ölçüde gerçekleşmiştir. İkincisi için durum pek kolay görünmemektedir. Batı borçların ertelenmesi konusunda çetin ceviz olmak niyetindedir. Türkiye'nin ekonomik buhranının yükünü Batının belirli ölçüler içinde paylaşması meselesi; Batının kendi buhranı, Türkiye'nin siyasi istikrarsızlığı ve buhranının boyutları nedenleriyle kaygan bir zemin üzerindedir. İkinci olarak, Türkiye ekonomisi IMF'nin katı kurallarının cenderesine sokulmuştur. Bu tutum, buhranın tümüyle halkın sırtına vurulması stratejisini hakim sınıflar için daha da zorunlu hale getirmiştir. Ücretlerin dondurulması toplusözleşme düzeninin askıya alınması, sendikal faaliyetlerin kısıtlanması, memur maaşlarının yerinde sayması, grevleri yasaklama önerileri, düşük taban fiyat politikaları ve tüm kapıları özel sektöre açma çizgisi, önümüzdeki dönemde istikrarsızlığı körükleyen temel etken olacaktır. Hakim sınıfların en büyük çıkmazı da buradadır.

Ekonominin buhranı yapısaldır. Türkiye hakim sınıfları kendi çizgilerinde tıkanma noktasına gelmektedirler. Bu yapısal buhranın sorumluları ise: AP'si, CHP'si, MSP'si ve MHP'siyle en gericisinden ılımlısına ve reformcu geçinenine kadar tüm hakim sınıf partileridir. Umutlarını halkın gücüne değil, Batının kredilerine bağlamışlardır.

Bu çözümsüzlük, bu tıkanma, sancılı da olsa kendi zıddı olan devrimci çözümü gündeme yavaş yavaş çıkarmaktadır. Hakim sınıfların yaymaya çalıştıkları karamsarlığın panzehiri de budur. Bu panzehir, IMF'siz, zamsız, bağımsız milli bir ekonominin adım adım geliştirilmesinde saklıdır. Çözüm halkın bağrındadır. Bu ülkenin toprağındadır.

Ekonomik önlemler tarımsal ürün ihracını olumsuz etkiliyor

Pamuk, üzüm ve zeytinyağı ihracı geçen yılı aşamayacak

Buğday ekim alanlarında daralma var

TÜRKİYE'NİN PAMUK İHRACATINDA 1975 YILINDAN İTİBAREN ÖNEMLİ DÜŞÜŞ GÖZLENDİ. BU YIL ADANA'DAKİ EKİLİ ARAZİLER DE SULAR ALTINDA KALINCA, BUNALIM BAŞKA BOYUTLARA ULAŞTI. MEVSİMLİK İŞÇİLERDEN 70 BİN KADARININ BU YIL İŞSİZ KALACAĞI, BU DURUMUN YENİ SORUNLARA YOL AÇACAĞI DA İFADE EDİLİYOR.

TÜRKİYE'DEKİ ZEYTİNYAĞI SIKINTISI BU YIL DA SÜRECEK, ÜRETİM DÜŞÜKLÜĞÜNÜN YANISIRA HÜKÜMETLERİN HATALI UYGULAMALARI SONUCU SIRF DÖVİZ SAĞLAMAK İÇİN ÜRETİMLE İLGİSİZ SANAYİCİLERE İHRACAT İZNİ VERİLMİŞ KÖYLÜNÜN ÜRÜNÜ DEĞERİNİ BULAMAMIŞTI.

ÇEKİRDEKSİZ ÜZÜM ÜRETİMİNİN 1979 RAKAMLARI İLE AYNI SEVİYEDE KALACAĞI BELİRTİLİYOR. GEÇEN YIL TOPLAM ÇEKİRDEKSİZ ÜZÜM ÜRETİMİ 82 BİN TON OLARAK TESPİT EDİLMİŞTİ.

EKONOMİ SERVİSİ

25 OCAK ekonomik kararlarının belkemiğini oluşturan ihracatta, 1980 yılında genel olarak önemli gelişmeler kaydedilmeyecek. Toplam ihracatımız içinde büyük yer tutan tarım ürünlerinde de büyük bir artış beklenmiyor. Nitekim, başta pamuk olmak üzere, çekirdeksiz kuru üzüm ve zeytinyağı gibi ihraç ürünü kalemlerinde elde edilen ocak ve şubat rakamlarına dayalı tahminler, 1979'un üzerinde bir düzeye çıkılamayacağını ortaya koyuyor. Öte yandan, İstanbul Ticaret Odasınca yapılan bir araştırmada Türkiye'nin 1980'de "Çok kötü bir tarım yılı yaşamakta olduğu" tespiti yapılıyor. Bu tespit, araştırmanın kapsadığı yörelerdeki üreticilerin görüşlerine dayandırılıyor.

Araştırmaya göre, nispi fiyat dengesizlikleri nedeniyle, buğday ekim alanlarında daralma izleniyor. Özellikle Trakya bölgesinde üretici daha kârlı gördüğü ayçiçeği ekimine yönelmiş durumda.

PAMUKTA DURUM

Türkiye'nin pamuk ihracatında 1975 yılından itibaren önemli miktarda düşme kaydedildi. 1975-1976 ihracat mevsiminde 347 bin ton olan pamuk satışının, 1979'da 197 bin 920 tona indiği belirlendi. İçinde bulunduğumuz yılda da pamuk ihracatının 1979 düzeyini aşması beklenmiyor. Ülkemizde ekonomik buhranın yükselmeye başladığı 1974 yılından sonra, pamuk ihracatında gözlenen düşmenin başlıca nedeni olarak, çok büyük kapasiteli iplik fabrikalarının kurulması gösteriliyor. Hemen hemen İngiltere'dekine eş düzeyde bir kapasiteye sahip fabrikaların, bu kapasiteyi düşük düzeyde kullanmaları ve enflasyonun da etkisiyle, iç fiyatların dış piyasa fiyatlarının üzerine çıkması, ihracatın imkansız duruma gelmesine yol açtı.

Bunun yanısıra, 25 Ocakta para değerinin büyük ölçüde düşürülmesi ve ihracattaki fon uygulaması, pamuk ihracatını daha da olumsuz etkiledi. Demirel hükümeti fon uygulamasıyla, pamukta ham ürün yerine işlenmiş ürün ihracını artırmayı düşünüyor. Bu nedenle ham ürünü daha çok sanayinin hammadde ihtiyacına yöneltmeyi amaçlıyor. Ham pamukta, ihracatı çekici olmaktan çıkararak, sanayinin kullanımını sağlamak ve bu noktadaki ihraç açığını, iplik ve tekstil ihracatı ile kapatmak formülü uygulanmak isteniyor. Ancak, genel ihracat politikasındaki yanlışlar ve enflasyon olgusu, pamukta da bu yolla büyük dışsatım imkanları yaratmaya yetmiyor.

Ham pamuk ihracatının şubat sonu itibarıyla 100 bin ton dolayında gerçekleşebildiği belirlendi. Bu miktarın, mevsim sonu olan 31 Ağustosa kadar geçen yılki seviyesini bulması bile, ancak, hükümetin fiyat istikrar fonunu, bugünkü iç piyasa fiyatlarıyla ihracatı mümkün kılacak şekilde düzenlemesine bağlı görünüyor.

ÇEKİRDEKSİZ ÜZÜM

Toplam ürünün tamamına yakın bölümü ihracata yönelen çekirdeksiz kuru üzümde de durum pamuktan farklı değil. 1974 yılından bu yana istikrarsız miktarlarda ihraç edilen üzümün bu yıl da geçen yılın düzeyini aşması mümkün görülmüyor. 1979'da 73 bin ton olarak gerçekleşen ihracatın, ortalama 7 bin ton olan iç tüketim miktarı düşüldüğünde, bu yıl aynı düzeyde olması bekleniyor. Çekirdeksiz kuru üzüm üretimi 82 bin ton olarak gerçekleşmişti.

ZEYTİNYAĞI SIKINTISI SÜRECEK

Türkiye 3 yıldır likit yağ sıkıntısı yaşıyor. Bunda, üretim düşüklüğünün olduğu kadar, gerek Ecevit, gerekse Demirel hükümetlerinin ekonomik kararlarının büyük etkisi bulunuyor. Nitekim, Ecevit hükümeti döneminde zeytinyağı üretimi iç talebi karşılayamazken, sırf döviz sağlamak için yağ üretimiyle ilgisi olmayan sanayi firmalarına ihracat izinleri verilmişti. Aynı uygulama Demirel hükümetinde de izleniyor. Başlangıç stoklarıyla birlikte 1979-1980 döneminde toplam 95 bin ton olarak tahmin edilen zeytinyağı, miktar olarak ancak iç talebi karşılayabilecek. İhracat yasağı kağıt üzerinde sürmesine rağmen, şubat ayı içinde Sovyetler Birliği, Macaristan ve Polonya'ya 4 bin 500 ton diğer piyasalara da toplam 20 bin tonluk zeytinyağı ihracı izni verildi. Böylece, 1980 yılında da Türkiye yağ sıkıntısına mahkum edildi.

BUĞDAYDA BÜYÜK İHRACAT BEKLENMİYOR

İstanbul Ticaret Odasının tarım araştırması, nispi fiyatlardaki dengesizlik nedeniyle üreticinin önemli ölçüde başka ürünlere kaydığını ortaya koydu. Nitekim, Trakya bölgesinde, geçen yıla oranla buğdaydan ayçiçeğine yüzde 20 oranında kayma olduğu belirlendi. Bu bölgede, ayçiçeği üretiminin yüzde 40 artması, buğdayda ise aynı oranda düşme bekleniyor.

25 Ocak ekonomik kararlarının, tohumluktan mazota, ilaca kadar tüm maddelerde ve işçiliklerde yüzde 100 ile 400 arasında artışa yol açtığı izlenirken, üreticiler, özellikle ekim mevsimi başlangıcında mazot sıkıntısının en üst düzeye çıkmasının, ekim sahalarının daralmasında çok büyük etken olduğunu belirtiyorlar.

Haftada ikiye çıkan devalüasyonlarla

TL. dalgalanmaya bırakıldı

ANKARA (ÖZEL)
Demirel hükümetinin uygulamaya koyduğu yeni ekonomik önlemlerin bir parçası olarak TL'nın değerinin sık sık değiştirilmesi, paramızın dalgalanmaya bırakılması yolunda adımlar olarak görülüyor.

Çeşitli uluslararası mali kuruluşlar, liranın değerinin serbest piyasada belirlenmesini, hükümetin TL'nın değerine müdahale etmemesini istiyorlar. Bugüne kadar Türkiye, bunun ülke ekonomisi üzerinde tahrip edici bir etki yaratacağını belirterek, bu taleplere karşı çıkıyordu. Ancak Demirel hükümetinin bu talep karşısında olumlu tutum aldığı, bununla birlikte hemen bu sisteme geçilemeyeceği için önce Merkez Bankasının yayınlayacağı tebliğlerle dış piyasalarda TL'nın

değerinde meydana gelen değişikliklerin resmileştirilmesi görüşünü benimsediği bildirildi.

TL'nın değeri esas olan ABD dolarına göre belirleniyor ve dünya piyasalarında doların değer kaybedip kazanmasına göre TL.de değer kaybedip kazanıyor. Ancak TL nin bugün dolar dışındaki yabancı paralar karşısında değer kazanması gerçeğe uymadığı için, dolarla birlikte TL'nin de değeri yükseltildikten bir kaç gün sonra, TL'nın bu diğer paralar karşısında değerinin düşürülmesi gerekiyor.

Bu işlemlerin bir yenisi daha yapıldı ve TL'nın değeri ABD doları dışındaki bazı yabancı paralar karşısında yüzde 1.1 ila 3.7 oranında düşürüldü.

Şu anda TL'nın yeni karşılıkları şöyle: Batı Alman markı 39.82, İngiliz sterlini 164,06, Fransız frangı 17,13, Hollanda florini 36.22, Avustralya doları 80.85, Avusturya şilini 5.60, Belçika frangı 2.48, Danimarka kronu 12.82, İsveç kronu 17.02, İsviçre frangı 42.48, Kubeyt dinarı 267.95, Norveç kronu 14.72 lira, 100 İtalyan lireti 846 kuruş.

YURT HABERLERİ — YURT HABERLERİ

Petrol bayisi Muzaffer Çevik ve ilçede mazot bulmakta zorluk çeken çiftçiler muhabirlerimize dertlerini anlatırken. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Özalp'de akaryakıt yokluğundan binlerce dönüm arazi ekilemiyor

ÖZALP (ÖZEL)
Van'ın Özalp ilçesine Batman Rafinerisinden tanınan aylık mazot kontenjanının ancak belediyenin ve askeri garnizonların ihtiyacını karşıladığı, üretici köylünün mazotsuzluktan tarlasını sürüp ekemediği bildiriliyor.

Petrol Ofisi Bayisi Muzaffer Çevik konuyla ilgili olarak şunları söyledi:

"Hükümet çok haksızlık ediyor bizim ilçeye. Bunun nedeni ise seçimlerde ilçemizde CHP'nin çok oy alması. Kasıtlı olduğu şuradan da belli. Van'a bağlı 1500 nüfuslu Hoşap bucağında Petrol Ofisi Bayiliğine ayda 70 ton mazot verilirken, 10 bin nüfuslu ilçemize 48 ton mazot verilmiştir. Biz halkın ve çiftçinin ihtiyacını 3'te bir olarak ancak karşılayabiliyoruz. Halk hükümetten bunun hesabını soruyor."

Büyük çapta çiftçilikle uğraşan Özalp ilçesinde mazot bulunamayınca ekim yapılamayacak. Akaryakıt yokluğundan tüm traktörler kontak kapamış durumda. Ya da 3-4 misli para vererek karaborsadan temin etmeye çalışıyorlar.

Mazot yokluğu konusunda gazetemize dert yanan çiftçilerden Cabbar Babacan, Tacettin Baykız ve Salih Erik de, "Binlerce dönüm tarlamız sürülemedi. Bizim gibi tüm çiftçiler de aynı durumda. İlçeye ayrılan kontenjan ancak belediye ile askeriyeye yetiyor. Biz ise 4-5 kat fazla fiyatla mazotu karaborsadan zor temin edebiliyoruz" diyerek hükümetin kasıtlı tutumuna son vermesini istediler.

Kürsüye her gelen aynı dertten yakındı, 'susuzluk' (Fotoğraf: Korhan ATAY)

İstanbul çevre belediyelerini susuz bir yaz bekliyor

- Sefaköy Belediye Başkanı Sıkıyönetim ve Vilayetten, anarşiye karşı can güvenliği istedi.

İSTANBUL (ÖZEL)
İstanbul İl Genel Meclisinin, 1979 yılı son durum değerlendirmesi toplantısında söz alan Trakya bölümü belediye başkanları, gerekli önlemler alınmadığı için önümüzdeki yaz, bölgelerinde yoğun su sıkıntısı çekileceğini belirttiler.

Sırayla söz alan, Avcılar, Halkalı, Sefaköy, Silivri, Kamiloba, ve Yenibosna belediye başkanları, geçtiğimiz yıllarda olduğu gibi bu yıl da bölgelerine yeterli su temini için gerekli önlemlerin alınmadığını, bu nedenle, yazın büyük bir su sıkıntısı ile karşı karşıya olduklarını söylediler. Su sıkıntısının, salgın hastalıklara da neden olabileceğini, geçtiğimiz yıl bu konuda birçok örnek yaşandığını açıklayan belediye başkanları, Vilayetin ve ilgili daire müdürlüklerinin acil yardımlarını talep ettiler.

Toplantı daha sonra ilgili daire müdürlerinin talepleri yanıtlamaları ile devam etti.

"CAN GÜVENLİĞİM YOK"

Toplantıda söz alan Sefaköy Belediye Başkanı Rıdvan Ünal, diğer sorunların yanısıra, Sefaköy'ün en temel sorunlarından birinin de anarşi olduğunu belirtti.

Ünal şöyle konuştu:

"Anarşinin en yoğun olduğu bölge Sefaköy. Ben daha bugün ölümle tehdit edildim. Şuradan çıkınca ne olacağım belli değil. Hazine arazisi üzerine kaçak bina yapılıyor, biz üzerine gidince tehdit ediliyoruz, silahlar konuşuyor. Valilik makamından ve Sıkıyönetimden can güvenliğimizin sağlanmasını istiyoruz".

Çevre Sağlık Lisesi öğrencileri, komando saldırılarına karşı önlem alınmasını istiyorlar

Ankara Keçiören Çevre Sağlık Koleji öğrencileri komando saldırılarının arttığını belirterek okul idaresi ve Keçiören Karakolunun saldırganları korumaktan vazgeçmesini istediler.

Çevre Sağlık Lisesi öğrencileri okullarının komandoların "kurtarılmış bölge" olarak ilan ettiği Keçiören'de olduğunu belirterek, geçtiğimiz günlerde okulun yemekhanesine yapılan saldırının öğrenciler tarafından püskürtüldüğünü bildirdiler. Okul idaresinin sol görüşlü olarak bilinen öğrencilere baskı yaptığını da belirten öğrenciler, MHP'lilerin okul duvarlarına ve sınıflara slogan yazmalarına rağmen önlem alınmadığını kaydettiler. Komandoların her şikayetinin okul idaresi tarafından öğrencilere karşı kullanıldığını da bildiren öğrenciler, saldırıların başını, Cemal Caydı adlı ÜGD'li komandonun çektiğini açıkladılar.

Çevre Sağlık Koleji öğrencileri can güvenliği ve öğrenim özgürlüğünün sağlanması için Keçiören Karakolu ve okul idaresinin tarafsız davranması ve saldırganları cezalandırması gerektiğini belirttiler.

"0" km' deki otoları çalıp satan bir şebeke yakalandı

- Anadol marka otoları tercih eden şebeke sahte satış evrakları ile satıp milyonlar kazanıyormuş.

İSTANBUL (ÖZEL)
Uzun bir süredir İstanbul'un çeşitli semtlerinden "0" kilometrede ve henüz yeni trafiğe çıkartılan Anadol marka otoların çalınması ile ilgili olarak yapılan aramalar sonucu yeni bir yolsuzluk yöntemi ortaya çıkartıldı.

Emniyet İkinci Şube yetkilileri otoların çalındıktan sonra motor ve şasi numaraları değiştirilmeden sahte satış evrakları tanzim edilebileceğini dikkate aldıklarını bu nedenle tüm Anadolu illerine telsizle uyarı tamimleri yapıldığını ve 1979 yılında kaydı yapılan tüm yeni otoların şasi ve motor numaralarının istendiğini belirttiler.

Daha önce aynı suçlardan sabıkalı olan Mehmet Sağlam ve Hüseyin Özlem adlı şahıslar yapılan operasyonlar sonunda yakalandılar.

Emniyet yetkilileri, yeni oto alan kişilerin mağdur olmamaları için satıcıdan aldıkları faturayı ve arabaların şasi ile motor numaralarını arabanın çıkışının yapıldığı ana bayiden kantrol ettirmeleri gerektiğini açıkladılar.

İlaç fabrikaları hızla kozmetik üretimine yöneliyor

İSTANBUL(ÖZEL)

Türkiye'de kurulu ilaç fabrikalarının ilaç üretmekten vazgeçip hızla daha kârlı olan kozmetik üretemine kaydıkları saptandı.

İlaç fabrikaları özellikle kolonya, şampuan ve çeşitli kokular üretimine ağırlık veriyor. Örneğin Deva Holding, son birkaç yılda radyo ve televizyonlarda sık sık reklamlarına rastlanan Boğaziçi, Melodi ve Misafir kolonyalarını piyasaya sürdü.

Bu konuda en hızlı yol katedenlerden biri de Bilim İlaç Fabrikaları. Bu kuruluşun bağlı olduğu Bilfar Holding, Kopaş (Kozmetik Pazarlama A.Ş.) adlı ayrı bir şirket bile kurdu. Bilim ilaçlarının son olarak piyasaya sürdüğü mal da gene bir kolonya: Leda.

Fako Holding'in ise 2 yıldır hızla kozmetik ürettiği, ancak taklitlerden sakınmak için bunları piyasaya sürmediği ve bir süre sonra kozmetik piyasasının büyük bir bölümünü ele geçirebilmek için atak yapacağı öğrenildi.

Türkiye'nin kendi alanında en büyüğü olan Eczacıbaşı İlaç Fabrikaları da özellikle şampuan konusunda uzmanlaşmayı yeğliyor. Bu fabrikanın piyasaya çıkardığı Elidor şampuanlarının, şampuan piyasasında önemli bir yere sahip olduğu bildiriliyor.

RAFLAR BOŞALINCA: İlaç satması gereken ecza depoları ve eczanelerde raflar boşalınca ilaç sanayicileri çözümü "kozmetik sanayii"ne yönelmekte buldu. (Fotoğraf: AYDINLIK)

Japonya, Suudi Arabistan'dan petrol alıp su satacak

DIŞ HABERLER SERVİSİ

Türkiye'de petrolün nasıl sağlanabileceği tartışıladursun, kafaları ticarete yatkın olan Japonlar yeni bir ihraç malı buldular: Japonlar şimdi Suudi Arabistan, Kuveyt ve su sıkıntısı çeken diğer Ortadoğu ülkelerine su satmayı düşünüyorlar.

Mitsui adlı bir Japon ticaret şirketi Ortadoğu'dan Japonya'ya petrol getiren tankerlerin boş dönmemesi için aynı tankerlerle geriye su satmayı planlanıyor.

Japonların bu işe 1981 ortalarında başlaması öngörülüyor. Bu tarihe kadar tankerlerde hem su hem petrol alabilecek biçimde bir değişiklik yapılacak.

Bazı uzmanlar Japonya'dan gelecek suyun Ortadoğu ülkelerine daha ucuza malolacağını belirtiyorlar. Bugünkü teknolojik düzeyde deniz suyundan içme suyu elde etmek daha pahalıya maloluyor.

Suudi Arabistan suya o kadar ihtiyaç duyuyor ki bu ülkenin yetkilileri 1977 yılında Güney Kutbundan buz dağlarını Kızıl Deniz'deki Cidde limanına kadar getirip bundan su elde etmeyi planlamışlar ve ön çalışmalar için 1 milyon dolar harcamışlardı. Ancak çeşitli güçlükler yüzünden buzdağlarına 10 bin kilometreyi aşkın bir yol katettirme düşüncesinden şimdilik vazgeçildi.

Mersin'de 500 bin demet maydanoz çöpe atıldı

MERSİN (AA)

Çevre köy ve mahallelerden Mersin haline gelen 800 bin demet maydanozdan büyük bir kısmı alıcı bulmadığı için belediye tarafından imha edildi. 300 bini 50 kuruştan satılan maydanoz demetlerinden 500 bininin çöplüğe atıldığı öğrenildi.

İstanbul'da bir bağı 10 liradan satılan maydanozun bu şekilde imha edilmesi üreticiyi büyük zarara uğrattı.

Maydanoz hoş kokusu ve tadı yanında ıspanaktan daha çok demir ihtiva etmesi bakımından da kan yapıcı ve vücudun direncini artırıcı bir sebze olarak biliniyor.

TKP'nin gerçek yüzü ve Avrupa kamuoyunda sönen yıldızı

Halil Özak

TKP, Batı Almanya'da yıllarca FİDEF (Federal Almanya İşçi Dernekleri Federasyonu) adlı açık örgütü vasıtasıyla, yurttaşlarımızı onların hakkını savunduğunu, MHP'ye karşı olduğunu iddia ederek aldattı. CHP'li olduğunu iddia ederek SDP'nin (Batı Almanya Sosyal-Demokrat Partisi) ve DGB'nin Alman Sendikalar Birliği) geniş imkanlarından yararlandı. 1979 yılı içinde Hollanda'nın Nimegen şehrinde Halkın Kurtuluşu ve TKP taraftarlarının silahlı çatışması sonucu Kemal Güngörmüş adlı işçinin ölmesiyle TKP'nin yüzündeki 'demokrat' maskesi yırtılmaya başladı.

TKP daha bir yıl öncesine kadar büyük şamatalarla FİDEF kongresini yapıyordu. SPD milletvekilleri, DGB temsilcileri kongreye katılıyor, Türkiye'den Orhan Apaydın gibi Rusya'nın Afganistan'ı işgaline sessiz kalan tanınmış 'demokrat'lar, Avrupa'da CHP yanlısı HDF (Halkçı Devrimci Dernekleri Federasyonu) yöneticileri podyumda oturuyorlardı. Kongre yaptığı şehri afişlerle dolduran, kongre salonunun girişine pankartlar asan FİDEF, bu defa sessiz sedasız afişsiz, pankartsız, hırsız gibi kongre yapıyordu.

FİDEF, yurtdışındaki yurttaşlarımızın haklarını savunduğunu iddia ederek ortaya çıkmasına rağmen, kongre salonunun yanındaki alış veriş merkezindeki yurttaşlarımız 'burada ne oluyor' diye içeri girmek istedikleri zaman geri çevriliyordu. Kapıda tek tip mavi montlar giymiş, elleri telsizli, coplu, belleri gaz tabancalı kişiler girmek isteyenlerin kimliğini kontrol ediyor, TKP'li olmayanlardan içeride tanıdığı olup olmadığını, kendilerine bir kefil gösterip gösteremeyeceğini soruyordu. Telsizlerle girmek isteyen kişinin ismi, çalıştığı iş yeri, nerede oturduğu yukarı bildiriliyor, TKP'li olmayanlar, bir TKP'liyi kefil gösteremeyenler içeri alınmıyordu. Bir kongre ki, yurttaşlarımızın haklarını savunmak iddiasıyla ortaya çıkan bir örgüt tarafından hazırlanıyor, fakat yurttaşlarımız içeri alınmıyordu. Alış-veriş merkezinin önündeki Almanlar, kapıdaki elleri coplu telsizli tek tip giyinmiş bu insanlara hayretle bakıyordu. Almanlara, orada bir "İşçi Federasyonunun" kongresinin olduğunu söylediğimizde, yaşlı bir Alman işçisi bunun 'Hitler'in SS'lerinin kongresi gibi' olduğunu söylüyordu.

TKP'liler yavuz hırsız misali Londra kanadı ile çatışmaya hazır oldukları için kamuoyuna 'sağcılar kongremize saldırabilirler' haberini yayıyordu. TKP'nin Londra ve Doğu Almanya kliklerinin çatışmasından sonra haber basına 'sağcılar saldırdı' diye yansıdı. Ama bu yalan ikinci gün fazla sürmedi. Alman CDU-CSU partileri sözcüsü basına açıklama yaparak, "FİDEF' in işçilerin haklarını savunan bir örgüt değil, Rusya'yı savunan bir örgüt olduğunu ve aşırı sağcılarla çatışmalar çıkararak anarşi yarattığını, son çatışmanın kendi içinde olduğunu" belirtti. Bu açıklamadan sonradır ki, telefon açarak olayın gerçek yüzü hakkında bilgi verdiğimiz basın mensupları "Haberi ajanstan aldıklarını, fakat şu anda olayın gerçek yüzünü öğrenmiş olduklarını, FİDEF'i tanımaya başladıklarını" bildiriyorlardı.

Alman basını gerçeği anlarken, Almanya'daki yurttaşlarımıza tarafsız yayın yapmak zorunda olan Köln Radyosunun Türkçe bölümü yöneticileri ne yapıyordu? Olaylardan sonra Köln Radyosunun haberi nasıl vereceğini merakla bekliyoruz. Çünkü Köln Radyosunda yuvalanan bazı TKP'liler, Türkiye'de ve Almanya'da TKP yanlısı parti ve örgütlerin olur olmaz demeçlerini, 15 kişilik yürüyüşlerini vermekle yurttaşlarımız arasında meşhur. Hele Kahramanmaraş katliamının olduğu gün Köln Radyosundan "Maraş'ta TİP'in binasının yakıldığının ve TİP üyelerinin MHP'ye karşı mücadele ettikleri" yayınının yapılmasından sonra, telefon açarak neden böyle taraflı, gerçekleri yansıtmayan yayın yaptıklarını sorduğumuzda, tam bir pişkinlik içinde 'tercüme hatası' olduğunu söylemeleri dün gibi hatırımızda. Ve Batı Avrupa saatıyla 17.40'ta Köln Radyosuna yuvalanmış bazı TKP'li papağanlar konuşmaya başlıyorlar, "FİDEF'in kongresine sağcılar saldırdı." Hemen Köln Radyosuna telefon açıyoruz. Adeta yayın kendi başına yapılıyor. Türkçe bölümündeki bütün çalışanlar yok olmuş, gitmişler. Ama yayın hâlâ devam ediyor. Köln Radyosundaki TKP'liler, karaborsacı tüccarlar gibi, Alman sekreteri bile yalan haber verdikleri günlerde, yalan söylemeye alıştırmışlar. Bu yeni değil TKP'nin yurtdışında yıllardır sürdürdüğü bir siyaset.

TKP ne ile yurttaşlarımızı aldatacaktır? "Yaşasın Sovyetler Birliği" diyerek mi? Yoksa "Rus tankları altında ölmek, en kolay ölümdür" diyerek mi? TKP yıllardır çevresinde adam toplamak için yurtdışında bir MHP heyülası yaratmaya çalışmaktadır. Ben olmazsam her tarafı MHP tutar diye korku yaymaktadır. Bu yolla yıllarca CHP'lileri Avrupa'ya gelen CHP'li Milletvekillerini bile aldatmıştır. TKP'nin, 'ben olmazsam MHP her yeri tutar" siyasetidir ki MHP'yi güçlendirmektedir. MHP de, aynı yolla, "ben olmazsam TKP yurtdışına hakim olur" diyerek yurttaşlarımızı yanına çekmeye çalışmaktadır. MHP'nin çevresinde insan toplamasına birinci derecede TKP yardım etmektedir. İşte Köln Radyosuna yuvalanmış TKP'lilerin bu taraflı yayınıdır ki, MHP'nin, büyük çoğunluğu MHP'li olmayan, sadece Köln Radyosunun bu taraflı yayınlarına tepki duyan 10.000 insanı Köln sokaklarında yürütmesini sağlamıştır.

Ama artık gerek Avrupa kamuoyunda, gerekse yurttaşlarımız arasında TKP'nin gerçek yüzü ortaya çıkmaktadır. Bunun içindir ki bir yıl önce FİDEF kongresinde görülen SPD Milletvekillerinin, DGB temsilcilerinin, CHP yanlılarının yerini, revizyonist Alman Komünist Partisi yöneticileri ve Türkiye'den Bank-Sen ve Maden-İş temsilcileri almaktadır.

Döviz darboğazı nedeniyle petrol arama çalışmaları genişletilemiyor

■ TPAO, 1979'da 7 milyon 801 bin varil hampetrol üretti

ANKARA

Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığının 1979 yılında 7 milyon 801 bin 831 varil ham petrol ürettiği belirlendi. Bu miktarın TPAO'nun kuruluşundan bu yana gerçekleştirilen en yüksek üretim düzeyi olduğu bildirildi.

Üretim artışının Raman petrol sahasınının genişletilmesiyle sağlandığı açıklanırken, 1978 yılında 9 üretim kuyusunun devreye sokulduğu, çalışan sondaj kulesi sayısının da artırılarak yıl içinde 32 yeni kuyunun işletmeye alındığı kaydediliyor. Böylece Raman petrol sahasının, 1978 yılına göre yüzde 69,6 oranında yükseltilen üretimiyle TPAO sahaları içinde günlük üretimi 10 bin varili aşan ilk saha olduğu ifade ediliyor.

TPAO'dan verilen bilgilere göre; 1979 yılı başında petrol sahalarında mevcut kuyu sayısı 300 iken, yıl içinde bunlara 50 kuyu daha eklendi. Ancak 52 kuyunun devreden çıkarılması sonucu toplam üretim yapılan kuyu sayısı 298 olarak gerçekleşti.

Ekonomik buhran TPAO'nun arama çalışmalarını da büyük ölçüde baltaladı. Bunun yanı sıra hükümetlerin dışa bağımlı enerji politikaları yüzünden ulusal petrol kuruluşuna gereken önem bilerek verilmedi. Nitekim, TPAO'dan alınan bilgiler bu gerçeği ortaya koyuyor. 1979'da jeofizik araştırmalar genellikle yabancı firmalara yaptırıldığı için döviz yokluğu nedeniyle yeterince gerçekleşmedi. Geçen yıl için programlanan jeofizik araştırmaların ancak yüzde 68'i yapılabildi.

Bunun yanı sıra sondaj çalışmalarında da bir gelişme kaydedilmedi. TPAO'nun elinde bulunan 38 sondaj makinesinin 13'ü yedek parça ve teçhizat yokluğu nedeniyle çalıştırılamadı, gerekli ithalat da yapılmadı. 25 makine ile sürdürülen sondaj çalışmalarının çok sınırlı kaldığı ve işe yarar bir sonuç elde edilmediği açıklandı.

Verilen bilgilere göre 1979 yılında 20 arama kuyusunda 32 bin 621 metre, 8 tespit ve strüktür kuyusunda 7 bin 846 metre, 2 enjeksiyon kuyusunda 3 bin 748 metre ve 48 üretim kuyusunda da 64 bin 568 metre olmak üzere, toplam 108 bin 782 metre sondaj yapılabildi.

Türkiye-AET Parlamento Komisyonu Eş Başkanı Orhan Vural

«Hükümetin AET'ye tam üyelik için erken başvuru kararı yanlış bir adımdır»

ANKARA (AA)

Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu Eş Başkanı CHP Ordu Senatörü Orhan Vural, "Hükümetin AET'ye tam üyelik için erken başvuru kararı yanlış bir adımdır" dedi.

Orhan Vural, Anadolu Ajansı muhabirine verdiği demeçte, hükümetin 1980 yılı sonuna kadar Topluluğa tam üyelik için başvurma kararı üzerindeki görüşlerini açıklarken şunları söyledi:

"Türkiye, tam üyelik başvurusunda bulunma kararı ile yükümlülüklerini de yerine getireceğini söylüyor. Türk ekonomisinin içinde bulunduğu bu durumda Türkiye, yükümlülüklerini nasıl yerine getirecektir? Bu, bir çelişki oluşturmaktadır. Hükümetin bu kararını açıklamasından sonra Topluluk ülkelerinde bir tepki görülmüştür. Bu ülkelerin basını da Türkiye'nin tam üyelik aşamasında olmadığı yolunda yorumlara yer veriyorlar."

SİYASİ BİR KARAR

Hükümetin bu kararının ekonomik değil, siyasi olduğunu söyleyen Vural şöyle konuştu:

"Hükümet zannediyorum, Yunanistan'ın 1 Ocak 1980 tarihinden sonra AET'ye tam üye olması sonucunda Türkiye'nin başvurusuna karşı veto hakkını kullanacağından endişe ediyor. Ancak AET üyesi diğer 9 ülkeden herhangi birinin bu yıl içinde yapılacak bir başvuruyu veto etmeyeceğini kim garanti edebilir?"

Görüşmelerden sonra Türkiye'nin katma protokolden daha kötü koşullar içine düşebileceğini de söyleyen Vural "Tam üyelik başvurusu ile, mevcut ödünler bile yitirilebilir" dedi.

TÜRKİYE'NİN İSTEKLERİ

22-24 Nisan tarihleri arasında Lüksemburg'da yapılacak Türkiye-AET Karma Parlamento Komisyonu toplantısında bazı tavsiye kararlarının alınacağını bildiren Vural, bu toplantıda Türk işçilerinin özellikle Almanya, Belçika, Fransa ve Hollanda'da serbest dolaşımının başlatılmasını ve Türk ihraç ürünlerine her türlü engelin kaldırılmasını isteyeceğimizi söyledi.

Tekstil Paktaş Fabrikasında greve gidiyor

ADANA (AA)

Adana'da kurulu Paktaş İplik Fabrikasından 4 bin işçi adına yetkili olan DİSK'e bağlı Tekstil Sendikasının bir süre önce aldığı grev kararının önümüzdeki günlerde uygulamaya konulacağı bildirildi.

Tekstil Sendikası Adana Şubesi tarafından yapılan açıklamada, Paktaş Fabrikasında alınan grev kararının Genel Merkez talimatı ile uygulanacağı belirtildi. "Ülkemizde her geçen gün artan anarşi işçilerimiz üzerine gelen ardı arkası kesilmeyen ekonomik baskı ve iş güvenliği yıkımı gelişmektedir" denildi.

DÖVİZ DÖVİZ DİYE ÇIRPINIRKEN...

5 milyonluk flaman teli yerine, on milyonlarca dolara ampul ithal ediliyor

■ Mevcut ampul fabrikaları flaman teli ithal edemedikleri için boş yatıyor.

■ Ampul ithaline izin verilmesi, döviz israfının tipik bir örneği olarak değerlendiriliyor.

HABER MERKEZİ

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının çok sayıda firmaya 20 milyon adet ampul ithali için izin vermesi, konu ile ilgili sanayici ve uzmanlar tarafından tepki ile karşılandı.

Normal ampul üreten fabrikaların yılda 40 milyon ampul üretebilecek kapasiteye sahip olduğunu belirten ilgililer, geçtiğimiz yıl başlayan darlığın esas nedeninin flaman teli ithalinde karşılaşılan güçlükler olduğunu belirttiler. Verilen bilgiye göre 5 milyon dolarlık flaman teli ithali halinde ampul üretimi normal seviyeye ulaşabiliyor.

Türkiye'nin yıllık normal ampul ihtiyacının 47 milyon civarında olduğunu belirten ilgililer, mevcutlara bir tek yeni makine eklenmesi ile bu talebin eksiksiz karşılanmasının mümkün olduğunu belirttiler. Normal ampul yapan bir makinenin ithal maliyeti ise 1 milyon dolar civarında. Ampul fabrikalarının yetkilileri bu makinelerden ithal edebilmek için yaptıkları başvuruların yıllardır reddedildiğini bildirdiler. Demirel hükümeti ise ocak ayı içinde yaptığı açıklamada hem yeni makine hem de flaman teli ithali için gerekli döviz transferinin sağlandığını bildirmişti.

Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yapılan son açıklamada ise 200 firmanın yılda 90 milyon ampul ithal etmek için başvurduğu ve bunlardan bazılarına yılda 20 milyon ampul ithal etmek için gerekli iznin verildiği bildiriliyor

Bilgisine başvurduğumuz uzmanlar 5 milyonluk flaman teli ve 1 milyonluk bir yeni makine ile ampul darlığına kesin olarak son vermek mümkün iken on milyonlarca dolar döviz ödeyerek hazır ampul ithal etmenin döviz israfının tipik bir örneği olduğunu belirttiler.

40 yıl sonra

Köy Enstitülerini nasıl değerlendiriyorlar?

Hazırlayan: Mehmet Yeşil

"Yalnız orak makinesiyle ve atlarımızla değil, işte böyle traktörümüzle ve biçerdöverlerimizle de tarım derslerinde olurduk."

SEYFİ KORYÜREK

Köy Enstitülerindeki eğitime hava gibi, su gibi muhtacız

B) Bu gün böyle bir girişim olsa, eğitim nasıl ele alınmalıdır?

Girişim olsa, değil, olmak zorunluğu vardır. Hem de, Kurtuluş Savaşı örneği bir atılımla, gecikmeden başlatılmalıdır.

Nasıl ele alınması da: a) 21 ilimizde kuruluşu hazır olan Köy Enstitüsü sayısı, elli il sınırı içinde çoğaltılmalı.

b) Binaları, tarlaları, bahçelikleri, kavaklıkları, orman alanları hazır olan bu eğitim kurumlarımız, değişik fakültelerimizin uygulama alanı yapılmalıdır.

c) Sayıları elli il içinde ve yine köysel çevrelerde ele alınmalı. Hiç vakit geçirmeden; bahane icat etmeden; okul öncesi eğitim yaşındaki (3.4.5.6) yaş çocuklarının eğitimi başlatılmalıdır.

ç) Her eğitim kurumu kesimine giren hazine malı tarlalarda yatılı-bölge okulları açılıp islah edilerek çoğunluğu köy çocuklarından alınıp, topyekün eğitim, yepyeni bir eğitim atılımı başlatılmalıdır.

d) Üniversitelere giremeyen yüzbinlerin fakültelere bağlı uygulamalarda yetiştirilmesi (insan iş icinde eğitilerek değerini bulur.) kuralıyla ele alınma çığırı açılmalı. Üniversitelere giriş sınavı kazanmadığı için, kendisinin anne ve babalarının gönül kırgınlığı yok edilmelidir.

e) Televizyonumuz, bu uygulamaları, program haline getirip göstermeli ki, Köy Enstitüleri için yapılan haksızlıklar hortlamasın. Etkisiz kalsın. Toplum kalkınmasının köyden başlaması önemi herkesçe kabul edilsin.

f) Böyle bir uygulamanın başarıya ulaşması için, yaşayan Köy Enstitüsü kurucularından, dekan yardımcılığı ve danışmanlık görevi verilerek yararlanılması baş koşuldur.

— 4. Köy Enstitülerinin kuruluşunda çeşitli tepkiler olmuştu. O dönemde karşı çıkanlar? Destekleyenler kimlerdi?

A) KARŞI ÇIKANLAR: 1. Enstitülerin kurulduğu, geliştirildiği köylerde ve bu köylerin komşularındaki köylerin varlıklı insanları,

2. Sözlerini hesapsız kabul ettirmeye alışmış ve bu huyundan kurtulamayan bir kısım il ve eğitim yöneticileri,

3. Köy gençlerinin yetişmelerini gönüllerine sindiremeyenler,

4. Çoğunluğu hazine malı tarlaların bulunduğu yörelerde kurulan Köy Enstitülerinden ürken çiftlik sahipleri,

5. Bu kızlı, erkekli okulda ne oluyor ki diyenlerin dedimdedileri.

B) DESTEKLEYENLER: 1. Köy Enstitülerine alınan öğretmen adaylarının anne ve babaları,

2. Başarılı eğitmenler,

3. Köyde eğitimin sadece öğretmen yetiştirmek olmadığına inanan, yöneticiler, eğitimciler muhtarlar, denetmenler,

4. Köy Enstitülerinin kurulduğu köylerde, karşı çıkanlar dışında kalan çoğunluk,

5. Köy Enstitülerinden mezun olan öğretmenler,

6. Kalkınmanın köyden başlamasını, köy çocukları eğitimini olumlu karşılayan demirbaş insan kadromuzdaki yazarlar, sanatçılar, gazeteciler,

7. Türk Kooperatifçilik Kurumunun davetine gelen yabancı uzmanlar.

— 5. Tarıma dayalı olan ülkemizde, Köy Enstitülerinin önemi ve bugün halen böyle bir eğitime ihtiyaç var mıdır?

— A) ÖNEMİ: 1. Tarıma dayalı ülkemizdeki varlıklar, yüzelli milyon insanı yaşatacak güçtedir, hem de ileri ülke insanı gibi. Köy Enstitüleri, bu gerçeği, İkinci Dünya Savaşında başlattığı atılımla devlet bütçesine yük olmadan kanıtlamıştır.

2. Üniversitelerimizin değişik ilgili fakültelerinde ele alınan toplum kalkınması, örneğini Köy Enstitüleri, kuruluş amacına uygun biçimde göstermiştir,

3. Söz; fikir; olarak belli edilen bu örnek olayı, uygulama biçiminde açıklamak da gerekir, şöyle:

1942 yılında göreve başladığım Eskişehir-Çifteler Köy Enstitüsü, orta öğretim ve öğretmen sınıfları olarak Mahmudiye ve Hamidiye köylerinde kurulmuştu. Bu iki köyün arasından geçen Seydisuyu yatağı sivrisinek üretiyordu. Önceleri enstitü eğitim ve yönetim kadrosu, bu işi yirmilik, atlı ekiplerle ele aldı.

4. Sebze bahçemizden sebzelerimizi, koyunlarımızdan, ineklerimizden sütümüzü, yoğurdumuzu sağladık. Bu çabalar, enstitü kesimine giren Afyon-Kütahya ve Konya illerindeki köylerin öğrenci adayı anne ve babalarıyla, köylerine yayıldı. Köy Enstitümüzün önemini anlamak kolaylaştı.

Yurt yüzeyine, yedi coğrafya bölgemize serpilen yirmibir Köy Enstitüsü de, hizmetlerinin özelliğine göre, önemlerini tanıttı.

5. Ulusal servetimizin kaynağı olan, insanlarımız ve köyler ki, iki güç (1. Topyekün eğitim, 2. Toprağımızın, hayvanlarımızın, akarsularımızın değerlenmesini amaçlayan, kısa adı ekonomi olan güç.) köye göre öğretmen yetiştirme uygulamasıyla geliştirildi. Önemini kanıtlattı.

B) Bugün halen böyle bir eğitime ihtiyaç var mıdır?

YANITI: 1) Oran olarak yüzde 100 değil, yüzde 500 ihtiyaç vardır. Gereksinme ölçüsü bu olunca, 1980 yılındaki ülke sıkıntılarımızı, abartmasız birçırpıda dağıtmak olanaklıdır. Çünkü, değişik alanlarda uzmanlaşmış teknik eleman gücümüz vardır. Bunlarla tıpkı Köy Enstitüleri atılımında olduğu gibi, başlayacak bir eğitime hava, su gibi muhtacız...

2. Köylerden şehirlere doluşanlarımızın yarattığı türlü bunalımlar, boş kalan köylerimizin işlenmeyen, bir kısım varlıklı kimselerin elinde işletilen tarlalar, et, süt besiciliği yapılacak meralarımız, 1940'ta şahlanan Köy Enstitüleri atılımı bekliyor.

3. Her Köy Enstitüsü, kesimine giren haralarımız, Devlet Üretme Çiftliklerimizin, Veteriner ve Ziraat Fakültelerimizin bütün ülkeyi saracak eğitim öğretim uygulaması alanlarını bekliyor.

4. İnsanlarımızı yenileştirmenin, işsizlikten kurtarmanın, her birinin yeteneklerine göre, işe yarar hale getirmenin koşulu, hem de tek çıkar koşulu, Köy Enstitüleri örneğinin başlatılmasıdır.

5. Hava kirliliği, yakıtsızlık, işsizlik, beslenmesizlik, sevgisizlik, düşmanlık yenilemiyorsa, bunun da tek ve biricik nedenini yine Köy Enstitüleri deneyiminden yararlanmasına başlamadığımız içindir.

İşte, Köy Enstitülerine olan ihtiyaç tablomuz. Bunu yinelemekle güçleniriz: Üniversitelerimizin kapısına yığılan ve yığılacak olan yüzbinlerimizin, yeteneklerine göre, kesinlikle bir teknik eleman olmalarına olanak sağlamayı düşünmekle de anlayabiliriz...

6) Köy Enstitüleri niçin kapatıldı?

YANITI: 1. Köy Enstitülerini kuran ve teşkilatlandıran yasaların "3803 ve 4274 sayılı yasalar" amaçladığı toplum kalkınmasının eğitimle ve köyden başlatılarak sağlanacağını, sonradan uydurulan yıkıcılığa yönelmenin sonucu ile karıştıranların çabası,

2. Şehir öğretmen okullarını bitirenler, köylerde gereği gibi başarılı olamıyorlardı. Başarılı olanlar da, köylerde uzun süre kalmak istemiyorlardı. Aralarına Köy Enstitüsü mezunları katılınca, geçimsizlik başladı. Bu hal, il ve Milli Eğitim yetkililerini tedirgin etti.

3. Köy Enstitülerinin eğitim uygulamasına akıl erdiremeyenlerin gönülsüzlüğü artmaya başladı.

4. Köy Enstitüleri yasalarının köylerde okula ve öğretmenine, uygulama kolaylığı sağlaması için ayrılan tarlalara karşı çıkmalar, büyük toprak sahiplerini tedirgin ettiği, ters söylentilerin yayılması etkiledi.

5. Köylerimizin gerçek ihtiyaçlarının, köy eğitiminin savsaklanmaya tahammülü olmadığını bilenlerin gayretleri, kötülenmeye başlandı.

6. Politikanın girmediği alan, yüzyıllar boyu görülmemiştir. Köy Enstitülerinin eğitim programlarının değiştirilmesinde de politika, rolünü oynamıştır.

7. Köy Enstitülerinden mezun olanların arasında ileri öğrenime aday gösterilenleri çekemeyen arkadaşlarının, "Bunlar Sol kitaplar okuyorlar" diye, emniyet yetkililerine gizli şikayetleri ki, bunun sonucu takipsizlik kararı ile anlaşılmıştır.

8. Köy Enstitülerinde görev alanlardan, işinin ehli olmadığını anlayanların küskünlüğü ve kötülemeye yardımcı oluşları.

9. Cumhuriyet dönemimizde ilk kez kız-erkek eğitim uygulamasına ters anlam verenlerin gayretleri.

10. Köy Enstitülerinde müdürlük, öğretmenlik yapanların, bu görevlerinden alınmalarından doğan hırçınlıkları, kinlere bürünerek de etkili olmuştur. Fakat Milli Eğitim arşivlerindeki inceleme raporlarıyla anlaşılmıştır ki, tutarsızdır, uydurmadan ibarettir.

Fakat, Milli Eğitim Bakanlığı arşivinde bulunan inceleme raporlarıyla anlaşılmıştır ki, iftiralardan ibarettir...

11. Köy Enstitülerini yaratan, yaşatan, gelişmesine; gülbahçesine girer gibi; katılanlar gönülleri saz, fikirlerini mızrap yaparak, (3803) ve (4274) sayılı yasaların amaçlarına hizmet edenlerdir. Bu gerçek eğitimcilerin uzaklaştırılmaları da, Köy Enstitülerinin kapanmasına değil, tarım, sanat ve kültür ile yapılan eğitimden alıkonulmasına neden olmuştur.

Bilimsel kuraldır: Yapılmış bir hata karşısında tutulacak iki yol vardır: Birincisi inat etmek, ikincisi derhal hatadan dönmektir. Makbul ve yararlı olanı elbette ki ikincisidir.

Anket sorularıyla, ikinci yolun açılacağına inanıyorum. Düşünenlere teşekkürler ve saygılar.

"1972" yılında- Emekli Öğretmen
Seyfi Koryürek

Yarın: Nazif Evren ve Selahattin Şahin'in görüşleri

Genel-İş'in Eskişehir Belediyesindeki grevine konulan tedbir kararı kaldırıldı

ESKİŞEHİR (AA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının bir süre önce Eskişehir Belediyesinin üç ünite müdürlüğünde aldığı grev kararına mahkemece konulan tedbir, aynı mahkemece kaldırıldı.

Genel-İş Sendikası toplusözleşmede yer alan bazı maddelerin belediye işverenince uygulamaya konulmadığı gerekçesiyle 3 ünite müdürlüğünde grev kararı almıştı. İş Mahkemesince tedbir kararı verilmesinden sonra Genel-İş Sendikasının mahkemeye itiraz etmesi üzerine İş Mahkemesi grevin yasal olduğuna karar vererek tedbir kararını kaldırdı.

Sendika yetkilileri tedbir kararının kaldırılmasından sonra her an greve gidebileceklerini belirttiler.

MHP'nin reçetesi

(Baştarafı 1. sayfada)

askıya alınmalı ya da parlamentoya dayanmayan, ordu ile işbirliği yapar bir hükümet kurulmalıdır."

Bu tahlili devlet organları içinde yaymaya çalışanlar, artık kamuoyunu etkilemek için de harekete geçmişlerdir. Aynı görüşler, basında da görülmeye başlamıştır.

Üzerinde durmaya değer nokta şudur: Bu tahlil, anarşinin her iki kaynağını, yani gerek Sovyetler Birliği'nin yıkıcı faaliyetlerini gerekse MHP'nin terörünü örtbas etmekte, hedef olarak Doğu bölgemizde yaşayan milyonları göstermektedir. Milletvekilleri dahil, Doğu bölgemizde nüfusa yazılmış olanlar, onlara göre en azından şüphelidir.

MHP, eli kanlı bir cinayet örgütü olarak, sırf komünizm düşmanlığı temelinde iktidara ilerleme şansına sahip değildir. Ne var ki, Doğu bölgesinde başlatılacak bir devlet terörü, bütün ülkede ırkçılığın ve gericiliğin şahlanmasına yol açabilir ve Türkeşler için en elverişli koşulları yaratabilir. "Bölücülüğe" karşı açılacak bir cihad, hakim sınıflar ve devlet içinde MHP'nin durumunu güçlendirecek, hatta CHP'nin bir kesimini bile MHP'nin yanına çekecektir. MHP için en geniş güçleri yönlendirmenin yolu, Türkiye'de milliyet ve mezhep düşmanlığı temelinde bir kavganın kışkırtılmasıdır.

İşin ilginç yönü, MHP'nin ırk ve mezhep düşmanlığı siyasetinin etkili olması halinde, Sovyetler Birliği için arayıp da bulamadığı koşullar doğmuş olacaktır. Moskovalı yöneticiler, ülkemizin özellikle Artvin-İskenderun çizgisinin doğusunda kalan bölgeye büyük önem veriyorlar. Bugün Kürt ayrılıkçılığını temel program almış örgütlerin hemen tümünün Sovyet sosyal-emperyalizmine bel bağlamış olması kimsenin gözünden kaçmamaktadır. Moskova'nın Ortadoğu'ya inme çabalarını yoğunlaştırması ile Kürt ayrılıkçılığı arasındaki yakınlaşma bir gerçektir. Meseleye emperyalizme karşı mücadele ve Ortadoğu halklarının özgürlüğü açısından bakmayan Kürt örgütleri, Rus emperyalizminin Ortadoğu haritasını değiştirmek için eyleme geçmesini tarihi bir fırsat olarak görmektedirler. Önemli olan, Moskova'nın güdümüne girmeyi peşinen kabul etmiş olan bu örgütlere, halk içinde etkili olma imkanı vermemektir. İran, Pakistan ve Türkiye halkalarına yüklenen Moskova'nın milli düşmanlıklar kışkırtma ve ayrılıkçı örgütleri bir alet olarak kullanma siyasetini ortadan kaldıramazsınız. Fakat halkla birleşen doğru siyasetler izleyerek, Rusya'nın güçlerine yuvalanabilecekleri bir çatlak bırakmayabilirsiniz.

İstihbarat örgütleri, çeşitli devlet organlarının önüne Doğu bölgesindeki durum hakkında kaygıları büyüten raporlar koyuyorlar. Hiç olmazsa bu raporlar, bazı yetkilileri daha geniş düşünmeye, meseleye daha geniş bir ufuktan bakmaya yöneltse.

MHP'nin ırkçı ve mezhepçi zorbalığı ve AP iktidarının bu zorbalığa arka çıkan tutumu, Doğu bölgesinde "MHP geleceğine, Rusya gelsin" düşüncesine güç vermektedir. İşte ırkçılığın ve Alevi düşmanlığının, Türkiye'ye yaptığı "hizmet" budur. MHP'nin kışkırttığı ve hazırlandığı ırk ve mezhep temelinde bir bölünme ve çatışma, Moskovalı emperyalistler için bulunmaz fırsatlar yaratacaktır. Milli düşmanlık temelinde bir devlet terörü, bugün ülkemizin geleceğine karşı işlenebilecek en büyük cinayettir.

Daha önce bir yazımda da belirttiğim gibi, konuya kasap bıçağı ile değil, iyileştirici ilaçlar ve cerrah neşteri ile yaklaşmak gerekir. Türkiye'nin doğusunda Sovyetler Birliği'nin büyütmek istediği bir yara vardır. İltihabın yayılmasına imkan veren ortam, özgürlük düşmanı uygulamalar ve eşitsizliktir. Temel mesele, Doğu halkıyla birleşmek, ona gönül rahatlığı ve huzur vermektir. Doğu halkını Türkiye'ye yürekten bağlayacak ilaç, demokrasidir, özgürlüktür, ırkçı baskıların ve eşitsizliğin kökünün kazınmasıdır. Sovyetler Birliği'nin yıkıcı faaliyetlerini hiç kimse kasap bıçağı ile yok edemez. Çünkü kasap bıçağı, doğrudan doğruya halka zarar verir, halkı karşıya alır ve Moskova'nın işini kolaylaştırır. Nasıl bir cerrah, iltihabı kesip atarken, vücuttaki siniri, damarı ve kasları korumaya büyük özen gösterirse, devlet de Moskova'nın yıkıcı faaliyetlerini hedef alırken, Doğu halkıyla birleşmeye, halkı korumaya o kadar özen göstermek zorundadır.

Geniş ufuk ve cesaretle izlenen bir özgürlük ve demokrasi siyaseti: Bugün Türkiye için en gerekli olan budur. Türkiye'yi Sovyetler Birliği'ne karşı birleştirecek harç ancak böyle yaratılır. MHP'nin ırkçı ve mezhepçi reçeteleri ise bölünme ve parçalanmadan başka bir şey getirmez. Denemesi, Türkiye için ve bütün Ortadoğu'nun geleceği açısından çok pahalıya malolur.

Mandalinci...

(Baştarafı 1. sayfada)

tifasıyla AP'nin Millet Meclisindeki sandalye sayısı 185'e düştü.

TÜRKEŞ DGM İSTİYOR

Tarabya'da düzenlenen toplantı ve 1961 Anayasasının değiştirilmesine yönelik çabalardan sonra Türkeş Bolu'da yapılan mitingde DGM kanununun bir an önce çıkarılmasını ve hükümete daha geniş yetkiler tanıyan Anayasa değişikliklerinin yapılmasını istedi. Türkeş bu değişikliklerin demokrasiyi koruma ve güçlendirme maksadına yönelik olduğunu da iddia etti.

ECEVİT ANAYASA DEĞİŞİKLİĞİ İSTEKLERİNE KARŞI ÇIKTI

Öte yandan CHP Genel Başkanı Ecevit, partisinin Sakarya'da düzenlediği mitingde yaptığı konuşmada, Anayasa değişikliği isteklerine karşı çıkarak "İşçinin, köylünün sesini kısmak istiyorlar, kısamayacaklar, kıstırmayacağız. Üzerimize düşeni yapacağız" dedi. Ecevit "Anayasa değişikliği gerçekleşirse Türkiye'deki buhranın patlama noktasına geleceğini" söyledi.

Ecevit bu konuda şunları söyledi:

"Yeni moda deyimle sistem değişikliğine heveslenenlerin gerçekte doğrudan doğruya demokratik rejimi yozlaştırıp çökertmek isteyenlerin, telkinlerine kapılarak, bunalımın çözümünü Anayasa değişikliklerinde, seçim sistemi değişikliğinde veya başka bazı yasa değişikliklerinde arayan birtakım iyiniyetliler sorunun çözümünün o kadar yüzeysel olmadığını artık görmelidirler."

Ecevit bazı kimselerin hastalığın kaynağında çözüm arayacak yerde hâlâ örtülerle, giysilerle uğraştıklarını belirterek, çözümün bir bakıma Anayasanın sosyal devlet kurallarını tam uygulamakla sağlanabileceğini söyledi.

Sıkıyönetim...

(Baştarafı 1. sayfada)

timce el konulduğu öğrenildi. Adli Tıp raporunda Gündoğdu'nun ölüm nedeninin, "kafa içinde beyin zarı kanaması" olduğu, vücutta tespit edilen baştaki iki ekimozun da kafa içi beyin kanaması ile ilgili bulunduğu belirtildi.

Öte yandan dün Yenimahalle Savcılığında ifade veren Yaşar Gündoğdu'nun ağabeyi Azmi Gündoğdu, yaptığı açıklamada faşist ve işkenceci katillerin bulunmasını ve hesap sorulmasını istedi. Azmi Gündoğdu şunları söyledi: "İşkence insanlık suçudur. Bu artık vicdan muhasebesini çoktan aşmıştır. Yaşar Gündoğdu yiğit bir devrimci olarak ölmüştür. Ailesi olarak anısını yaşatacağız. Kinimiz acımızdan daha büyüktür. Bunu cellatlar unutmasın".

24 Aralık tarihinde Hacettepe Hastanesinde memur olarak çalışan Hüseyin Karakaş da gözaltına alındığı Emniyet 1. Şubede işkence görmüş, iki gün sonra kaldırıldığı Numune Hastanesinde beyin kanamasından ölmüştü. İstanbul Adli Tıp ise bu konuda verdiği raporda Karakaş'ın darp sonucu öldüğüne karar vermişti

26 tutuklu...

(Baştarafı 1. sayfada)

Firar eden tutukluların kısa saçlı ve temiz giyimli olması nedeniyle güvenlik kuvvetlerinin aramalar sırasında çok sayıda kısa saçlı şahsı gözaltına aldığı öğrenildi.

Öte yandan İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkilileri firarilerin sol görüşlü olduklarını ve Adliyede duruşması olan siyasi olmayan tutukluların yerine geçerek firar olayını gerçekleştirdiklerini söylediler. Yetkililerin açıklamasına göre, Adliyede duruşması olan 71 siyasi olmayan tutuklunun cezaevi arabasına bindirilişi sırasında bir karışıklık olmuş ve "B Blok"ta bulunan bir grup sol görüşlü tutuklu, Adliyeye gönderilenlerin yerine araca bindirilmişlerdir. Emniyet yetkilileri firarın daha önceden planlandığının anlaşıldığını belirttiler.

Kadıköy-Moda Bomonti Çay Bahçesi önünde denizden bir erkek cesedi çıkarıldı.

AGRI EĞİTİM ENSTİTÜSÜ MUTEMEDİ ÖLÜ OLARAK BULUNDU

Ağrı Eğitim Enstitüsü mütemedi Maksut Aslan ölü olarak bulundu. Mutemet Maksut Aslan 3 Nisan günü kaybolmuş ve bulunamamıştı. Ağrı Valisi Tuncer Perçinler cesedin Eğitim Enstitüsü arkasındaki su kenarında iki yerinden kurşunlanmış olarak bulunduğunu söyledi. Soruşturma sürdürülüyor.

Doğu...

lar. Bunlar nisan ayının ilk haftalarında olan cinayet ve saldırılar.

MHP'lilerin bu saldırıları Trabzon'da düzenlenen ve "ya tam susturacağız, ya kan kusturacağız", "rektör ölecek" sloganlarının atıldığı mitingden sonra başladı.

İçinde Emniyet Sarayı, Gülbahar Hatun Karakolu ve Jandarma Alay Komutanlığının bulunduğu Atapark'ı MHP'liler kurtarılmış bölge ilan ettiler. Bu bölgede dolaşan kişilere rahat yüzü göstermiyorlar. MHP'lilerin diğer bir "kurtarılmış bölgesi" ise KTÜ Rektörünün açıklamasında da yer alan ve üniversiteye giden öğrencilere saldırıların yapıldığı yer olan Kalkınma Mahallesidir.

KTÜ'nün Rektörü okulun kapatıldığını açıklayan bildirisinde, bu bölgenin, güvenlik kuvvetlerine defalarca yapılan uyarılara rağmen kontrol altına alınmadığı belirtildi. Rektörün açıklamasında Prof. Necdet Bulut'un ve diğer öğrencilerin katillerinin yakalanmadıkları belirtiliyor ve okulda yüksek rütbeli subayların görev alması, üniversitenin öğrenci ve personelinin okula gidiş ve gelişlerini sağlamak için karakolun güçlendirilmesi dolmuş ve otobüs duraklarında gerekli önlemlerin alınması isteniyordu.

Trabzon'daki son olaylar üzerine bir açıklama yapan TİKP Trabzon İl Örgütü de MHP'lilerin saldırılarında emniyetten himaye gördüklerini, hatta bu himayenin daha da ileri giderek "Bazı MHP ve ÜGD (ÜYD) ileri gelenlerinin polis otolarında dolaşmaları" na kadar vardığını belirtti. Açıklamada, komandoların kitle katliamı hazırlığına giriştiklerine de dikkat çekildi.

SAMSUN'DA

Samsun'da hükümet değişikliğinden sonra bazı sokaklardan sınırlar çizildi. Ve halk bu sokaklardan geçmekten çekinir hale geldi. Bu olayların gelişmesinde MHP'lilere en büyük yardımı emniyet çevreleri gösteriyor. Nitekim saldırılarda komandoları Emniyet Müdürünün himaye ettiği öğrenildi.

İki kişiyi öldürmekten 36 yıla mahkum olan ve iki kez cezaevinden kaçan Mustafa Baki Gülcan'ın ve Necdet Bulut'u öldürdüğünü itiraf eden bir komandonun bu bölgede yakalanmaları, komandoların Samsun yöresinde üslendiklerini gösteren bir gelişme olarak değerlendiriliyor.

Öte yandan, Samsun polisinin, çeşitli olayları bahane ederek halka baskı yaptığı, son olarak komandolarca öldürülen bir gencin cenazesinde 250 kişiyi gözaltına aldığı bildirildi.

ORDU'DA VE AMASYA'DA

Ordu ve Amasya'da da MHP'lilerin son günlerde saldırıları yoğunlaşırken bu illerimizde de saldırıların devlet güvenlik kuvvetlerinin himayesi sayesinde yürütüldüğü gözleniyor.

Ankara'da Pol-Bir'li polisleri korumakla tanınan ve bu nedenle Emniyet Müdürlüğü görevinden alınan Reşit Akkaya da Vali olarak Ordu'ya atandı.

Seyranbağları'nda Dev-Yolcuların vurduğu devrimci hâlâ komada

ANKARA (ÖZEL)

Ankara'nın Seyranbağları semtinde Devrimci Yol'cuların vurduğu genç hâlâ komada.

İnayet Bilgiç adındaki 16 yaşında ortaokul öğrencisi, Devrimci Yolcuların duvarlara yazdıkları sloganları silerken kurulan pusu sonucu başından ağır şekilde yaralanmıştı. Daha sonra tedavi edilmekte olduğu hastanede ameliyat raporu çalınan Bilgiç'e bir süre tıbbi müdahale de bulunulmamıştı.

Tariş Pamuk Birliği Kongresi yapıldı.

AP'li parlamenterlerin Tariş'e adam sokmak için listeler hazırladığı açıklandı

İZMİR (ÖZEL)

4 yıldır yapılmayan Tariş Pamuk Birliği Kongresi toplanarak 4 yıllık çalışmayı gözden geçirdi. Tariş Pamuk Birliği Kongresinde konuşan Birlik Asbaskanı Erdoğan Şimşek, bazı AP'li parlamenterlerin işe adam sokmak için liste düzenlediklerini, Tariş yöneticilerini görevden almakla tehdit ettiklerini açıkladı.

Konuşmasında pamuk üreticisine bu yıl en az 10 lira fiyat farkı dağıtılmasını, tamamı 150 bin lira olmak üzere kiloda 10 lira kredi verilmesini, ayrıca mazot kredisi temin edilmesini istediklerini belirten Şimşek, hükümetin sadece tamamı 70 bin lira olmak üzere, kiloda 7 lira kredi vermeyi kabul ettiğini açıklayarak, AP'li parlamenterleri pamuk üreticisine yardımcı olmamakla suçladı.

Eski yönetimden görevi devraldıkları günlerde Tariş'e giremediklerini, tehditlere maruz kaldıklarını öne süren Şimşek şöyle konuştu: "Sayın parlamenterlerimiz bütün bunlara seyirci kaldılar. Şimdi işler düzeldi. En azından Tariş'i kongre yapılabilir hale getirdik. Parlamenterlerlerimiz de ellerinde liste ile işe adam sokmak için geliyorlar."

Tariş'in iktidar değişikliklerinden etkilenmemesi ve üreticilerin çıkarlarına uygun bir kooperatif olması için 2834 sayılı Kooperatifler Yasasının değişmesi gerektiğini belirten Şimşek, şöyle dedi: "Her iktidar Tariş'e el uzattı. Son 22 aylık dönemde neler oldu gördük. Bu durum Kooperatifler Yasasından kaynaklanıyor. Bu yasa değişmedikçe Tariş yöneticileri üzerindeki baskılar kalkmaz. Şimdi de baskı yapılıyor. Şunu al, bunu al diyorlar. Görevden alırız diye tehdit ediyorlar."

Kongrede yapılan seçimler sonunda, Tariş Pamuk Birliği Yönetim Kuruluna Erdoğan Şimşek, Ahmet Baban, Osman Gülcü ve Mehmet Bakanoğlu seçildi. Yeni seçilen yöneticiler, MC hükümetleri döneminde de yönetici görevler almışlar, hükümet değişikliği ise çeşitli suçlardan haklarında davalar açılmış ve görevden alınmışlar, son Demirel hükümeti ile birlikte yeniden eski görevlerine iade edilmişlerdi.

Bölügiray'ın koruma aracı devrildi: 2 er öldü

İSKENDERUN (AA)

İskenderun'un Osmaniye-Bahçe karayolunun Kanlıgeçit mevkiinde 6. Kolordu ve Sıkıyönetim Komutanı Korgeneral Nevzat Bölügiray'ın koruma birliği aracı devrildi ve 2 er öldü. Kazada ikisi ağır olmak üzere 5 er de yaralandı. Kahramanmaraş'a giden Bölügiray'ın koruma aracının devrilmesi üzerine yaralanan erler hastanede tedavi altına alındılar.

Hükümetle Türk-iş bugün yeniden görüşüyor

ANKARA (ÖZEL)

KAMU kesiminde yapılacak toplu iş sözleşmelerinde işvereni temsil yetkisi verilen "Başbakanlık Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kurulu" ile buna karşı Türk-İş bünyesinde oluşturulan "Türk-İş Toplusözleşmeleri Koordinasyon Kurulu" arasındaki ikinci toplantı, bugün saat 15.00'te DPT Müsteşarlığında yapılacak.

Denizcier başkanlığındaki Türk-İş Toplu İş Sözleşme... Koordinasyon Kurulunda, M.Sadık Şide, Ömer Ergün, Kaya Özdemir, Orhan Erçelik, Emin Kul, Kemal Özer, Halit Mısırlıoğlu, Şerafettin Akova, Mustafa Başoğlu ve Ahmet Kurt üye olarak bulunuyor.

Bugün yapılacak olan "Teknik Gündem"li bu ikinci toplantıda, Başbakanlık Toplu İş Sözleşmeleri Koordinasyon Kuruluna muhtemelen Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal başkanlık edecek.

ELE ALINACAK KONULAR

Türk-İş Koordinasyon Kurulunun, kamu kesiminde başlatılan ve 16 büyük işkolundaki 670 bin işçiyi ilgilendiren sözleşme müzakerelerinin sürüncemede bırakılmadan sonuçlanabilmesi için, gerekli her türlü hazırlığı yaptığı ve önerilerini tespit ettiği bildirildi.

Halen sözleşmeleri başlamış olan Türk-İş üyesi Maden Federasyonu, Teksif, Tek Gıda-İş, Yol-İş Federasyonu, Şeker-İş, Tarım-İş, Petrol-İş, Ağaç-İş, Deri-İş, Tez Büro-İş, TES-İş Federasyonu, Dok Gemi-İş, Deniz Ulaş-İş Federasyonu, Likat-İş ve Türk Harb-İş sendikalarıyla yıl sonuna doğru sözleşmeleri başlayacak olan Sağlık-İş Sendikası genel başkanlıklarından ayrıntılı bilgileri toplayan "Türk-İş Toplusözleşme Koordinasyon Kurulu" toplantıya, bu envanter çalışmalarını içeren önerilerle katılacak.

Bu önerileri de, halen devam eden ve bundan sonra kamu kesiminde başlatılacak olan sözleşme müzakerelerinde izlenmesi istenilen yol konusunda somut öneriler yer alıyor ve sözleşmelere konulması istenilen ana maddelerin nelerden ibaret olması gerektiği açıklanıyor.

İLK TOPLANTIDA SAPTANAN MADDELER

İlk toplantısını 14 Nisan günü Türk-İş Genel Merkezinde yapan her iki koordinasyon kurulu, genel esaslar çerçevesinde sürdürdükleri bu görüşmede, kamu kesimi işyerlerini kapsayacak olan sözleşmelerde yer alınması istenilen maddelerden 15 ana konu üzerinde görüş birliğine varmışlardı.

Bununla ilgili olarak, ilk toplantıda alınan karar gereğince, toplu iş sözleşmesinin kapsadığı işçi sayısı, toplu iş sözleşmesinin başlangıç ve bitiş tarihi, ücret zammı, ikramiye, yakacak, kıdem tazminatı, aile yardımı, izin ücreti, çocuk yardımı, giyecek yardımı, izin gün sayısı, tahsil yardımı, yemek yardımı ve sözleşme süresi her kamu kesimi sözleşmesinde birbiriyle uyarlı duruma getirilecek ve bu sözleşmelerdeki büyük farklılıkların giderilmesine çalışılacak.

DP Başkanlık Divanı AP'ye katılmayı görüşecek

ANKARA (ÖZEL)

Demokratik Parti Başkanlık Divanı 23 Nisan'da Ankara'da yapacağı toplantıda, 4 Mayısta yapılacak büyük kongrede AP ye katılma kararı alınmasını görüşecek. DP yetkilileri gündemde böyle bir hususun açıkça belirtilmemesine rağmen, Başkanlık Divanı Toplantısının tek maddesi olan, genel kurul hazırlıkları içinde esas olarak bu konunun ele alınacağını ifade ettiler.

Bu arada yapılmakta olan DP İl Kongrelerinde de aynı konu görüşülüyor. Bursa İl Kongresinde konuşan eski Genel Başkan Ferruh Bozbeyli DP'nin bir büyük partiye katılabileceğini söyledi.

Ancak, DP tabanında bazı grupların DP'nin AP ye katılmasına karşı çıktıkları öğrenildi.

Bir garip haber daha

(Baştarafı 1. sayfada)

tılarına ne kadar meraklıymış! Ama acaba, bunları böyle uzun uzun, ballandıra ballandıra vermek için neden bu kadar zaman beklemiş! Anlamak mümkün değil.

Türkiye'de sürekli seminerler düzenleniyordu. Ama TV bu seminerlere pek değer vermiyordu. Anarşiye karşı nice seminer ve konferanslar düzenlenirken, TV bunların yanına bile yaklaşmıyordu. Ne zaman ki, Anayasanın değiştirilmesi, halkın onlarca yıllık sürede kazandığı özgürlüklerin bir çırpıda ortadan kaldırılması için Adalet Partisi çevreleri bir rüzgar estirmeye başladılar. TV'de bu toplantılar baş köşeleri tuttu.

Haydi hayırlısı! Bakalım TV'yi 60 öncesinin Vatan Cephesi bildirileri yayınlayan radvosuna çevirebilecekler mi?

İstanbul Tabipler Odasında basın toplantısı düzenleyen 13 kuruluşun temsilcileri. (Fotoğraf: Metin AKTAŞ)

13 kuruluş, Milli Türk Sinema Kongresine katılmama kararı aldı

İSTANBUL (ÖZEL)

Sinema alanında örgütlü 13 kuruluş, Kültür Bakanlığı tarafından 5-11 Mayıs tarihleri arasında düzenlenen Milli Türk Sinema Kongresine katılmama ve kınama kararı aldıklarını açıkladılar.

Türkiye Sinema Emekçileri Sendikası (Sine-Sen), Yönetmen, Yardımcı Yönetmen ve Senaryo Yazarları Derneği (Yön-Sen), Film Set Teknisyenleri Derneği, Film Işıklandırma Yönetmenleri Derneği, Film-Ses, Sinema Yazarları Derneği, Türkiye Sinematek Derneği, Türkiye Yazarlar Sendikası, Persa-İş, Görsel Sanatçılar Derneği, İfsak, TRT-Der ve Ti-San tarafından yapılan açıklamada, Demirel hükümetinin kurulduğu günden bu yana, kültür ve sanatın her alanında devrimci, ilerici, demokrat eserleri açık ve gizli baskılarla sindirmeye çalıştığı bildirildi. Kültür Bakanlığı tarafından düzenlenen Milli Türk Sinema Kongresinin de bu amaca yönelik olduğunu söyleyen kuruluşlar, Bakanlığın hiç bir açık seçik sinema politikası olmadığını, olsa bile bunun sinemanın ve sinema emekçilerinin yararına olmayacağına inandıklarını belirttiler.

13 kuruluşun ortak basın bildirisinde daha sonra şu görüşlere yer verildi:

"Bu açıdan bu kongreye katılmama kararı aldık. Bu kongreyi kamuoyu önünde kınıyor ve mahkum ediyoruz. Biz sinemanın ve sinemanın her dalında etkinlik gösterenlerin gerçek temsilcileri olarak, aynı tarihlerde, programı ayrıca açıklanacak olan çeşitli panel, seminer, açık oturum ve dayanışma geceleriyle sinemamızın gerçek kongresini yapacağız."

Milli Eğitimde görevli Pol-Bir'li polislerin görevden alınmasını bahane eden

Komandolar, "Can güvenliğimiz" yok diyerek istifa dilekçesi verdiler

ANKARA (ÖZEL)

MİLLİ Eğitim Bakanlığında görevli Pol-Bir'li komiser ve 4 polisin sıkıyönetimce gözaltına alınmasını bahane eden komandoların "Can güvenliklerinin kalmadığını" söyleyerek istifa dilekçesi verdikleri öğrenildi. Ancak komandoların görevlerinden ayrılmadığı bunu bir tehdit aracı olarak kullandıkları bildirildi.

Geçen hafta sıkıyönetim görevlileri bir kişiyi aramak için Milli Eğitim Bakanlığına gelmişler, ancak polisler ve bir memur ile Orta Öğretim Genel Müdür Muavini Muammer Özdemir görevlilere engel olmuştu.

Sıkıyönetimce aranan şahsı araştırmaya engel olan polisler ile bir memur ve Muammer Özdemir sıkıyönetimce gözaltına alınmıştı. MHP'li olarak bilinen Orta Öğrenim Genel Müdür Yardımcısı Muammer Özdemir'in serbest bırakıldığı öğrenildi.

Polislerin görevlerinden alınmasına karşı çıkan MHP'li komandoların ise istifa dilekçeleri verdikleri öğrenildi. Ancak, hiç bir komandonun o işten ayrılmadığı, istifayı bir tehdit olarak yaptıkları belirtildi.

TİKP'nin seçmenlere çağrısı

YURTTAŞLAR!

Muhtarlık bölgesi seçmen listeleri bütün köy ve mahalle muhtarlıklarında askıya çıkarılmış bulunuyor. Bu listeler 4 Mayıs 1980 gününe kadar askıda kalacaktır. 21 yaşını dolduran her vatandaş seçmendir. Ancak askı listelerinde yazılı olmayanlar oy kullanamayacaklardır.

Önümüzdeki seçimlere senin öz Partin TİKP de katılacaktır. Bu sebeple oy kullanmamız her zamankinden daha büyük bir önem taşıyor. Seçmen listelerinde yazılı olup olmadığımızı inceleyelim. Listelerde adımız yoksa gerekli itirazı yaparak yazılalım. İtirazlar 4 Mayıs 1980 tarihine kadar ilçe adliyelerinde çalışan İlçe Seçim Kurulu Başkanlarına, başkan yoksa nöbetçi savcıya yapılacaktır: 4 Mayısı geçirirsek 10 Mayısa kadar da itiraz yapmak mümkündür.

İtiraz dilekçemize adımızı, soyadımızı, açık adresimizi yazmayı ve nüfus cüzdanı sureti ile ikametgah belgesi eklemeyi unutmayalım.

Seçmen listelerinde akrabalarımızın, yakınlarımızın, tanıdıklarımızın ve yurttaşlarımızın isimlerine de bakalım. Yazılı olmayanların itiraz etmelerine yardımcı olalım.

TİKP'nin bütün il ve ilçe örgütlerinde seçmen listeleriyle ilgili görevliler bulunmaktadır. Karşılaştığınız her güçlükte örgütlerimiz yardımınıza koşmaya hazırdır.

Türkiye İşçi Köylü Partisi
Başkanlık Kurulu

DİLEKÇE ÖRNEĞİ:

.........................İlçe Seçim Kurulu Başkanlığına

İlçenin adı.

Özü: Muhtarlık bolgesi askı listesine itirazımdır.

İlçenize bağlı........ Mahallesi......... Sokak..... No'lu evde ikamet etmekteyim. Muhtarlık bölgesi askı listesinde seçmen olarak ismim yazılı değildir. Bu nedenle muhtarlık bölgesi askı listesine itiraz ediyorum. Gereğinin yapılmasını dilerim.

Adres:....................

Saygılarımla,
İsim
İmza

Deliller: 1 Nüfus Cüzdanı S.
2. İkametgah B

Aydınlık
BAYAŞ Basın-Yayın A.Ş. adına (sahibi ve Genel Yönetmeni) ORAL ÇALIŞLAR

Yazıişleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S. AYDOĞAN BÜYÜKÖZDEN
Müessese Müdürü: O. GÜRHAN ERTÜR
Ankara Temsilcisi: DOĞAN YURDAKUL

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu - İstanbul
Tel: 26 52 44 - 26 61 78
İdare Tel: 26 54 37
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri
Baskı: İst. GÜNTUR
Dağıtım: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8, Kızılay Tel: 25 38 69 □ İZMİR: Özgüler İşhanı, 452. Sok. 25/3, Konak Tel: 13 10 90 — 25 25 54 □ ADANA: Atatürk Cad. 113. Sok. Sefer İşhanı Kat: 3 No: 16 Tel: 103 42 □ TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kasım Sok. 27/10 Tel: 39 00 □ DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı, Kat: 3, No: 30, Dörtyol Tel: 3857

YURTDIŞI BÜROLARI
ALMANYA: Burgstr. 78 6 Frankfurt /M 60 Tel: 0611 437 595
FRANSA: 95 Rue de la Jonguiere, 75017 Paris
BELÇİKA: 188 rue Josaphat, 1030 Brüxelles Tel: 64 72 120
İSVEÇ: Gürgün, Duvgrand 5/A, 1 tr. 17236 Sundbyberg, Tel: 08/296 628
HOLLANDA: Bildstr. 53, Utrecht Tel: 31 47 61
İSVİÇRE: Ch. des Cotes 1 1020 Renens Tel: 34 21 72

ABONE ÜCRETLERİ
Yurtiçi: 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL.
Yurtdışı: 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL.
NOT: Yurtdışı abone ücretine gönderilen ülkeye göre uçak postası ücreti eklenir.

İLAN TARİFESİ
• Başlık yanı 4000 TL.
• 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL.
• 8. sayfa st/cm 1000 TL.
• Renkli st/cm 1 700 TL.
• Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL.
• Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.

22340 - 753

DEĞİNMELER necati güngör

Dünyadan Sartre geçti

Günümüz dünya yazını büyük bir değeri, bir düşünce adamını yitirdi: Jean Paul Sartre! Çağımızın düşünce ve sanat yaşamında, özgürlük kavgasında önemli bir yeri vardı Sartre'ın. Varoluşçu felsefenin yaygınlık kazanmasında, bu dünya görüşünü savunan yazarların hepsinden çok Sartre'ın rolü olmuştur. Varoluşçuluk, yazın adamı Sartre'ın özgünlüğüydü kuşkusuz; ama onu "büyük" ve "önemli" kılan asıl etken, sömürgeciliğe, hegemonyacılığa karşı dünya halklarının yanında yer almış olmasıdır. Bu noktada yazının ve yazarın işlevini şöyle açıklıyordu: "Aç bir dünyada edebiyatın işi nedir? Kimden yana olacak? Ahlak gibi edebiyatın da evrensel olması gerekir. Eğer yazar, herkese seslenmek ve herkesçe okunmak istiyorsa, çoğunluğun yanında açlıktan ölen milyarlardan yana olmalıdır. Bunu yapmadıkça mutlu bir azınlık hizmetindedir ve onun gibi sömürücüdür."

Sanat felsefesi olmayan yazarın çapı kuşkulara açıktır. Dünyaya, insana, yaşamın anlamına ve amacına çağın gerçekleri çerçevesinde kendine özgür bir bakış, bir yorum getiremeyen bir yazarın kalıcılığına inanmak zor olur. Hangi yazın türünün alanında çalışırsa çalışsın yazar kişi, kendisinden önce gelenlerin dışında varolabilmesi için yeni bir yorum, yeni bir anlam, ya da yeni bir düşünce sistemi sunmak zorundadır okurlarına, insanlığa... Bunun için de eleştirici bir yeteneğe sahip olabilmeli yazar kişi. Hukuk deyimiyle "temyiz kudretine" sahip olmalı.... İyiyle kötüyü yanılgısız ayırıp iyiden yana tavır koyabilmeli, yazarlık savıyla ortaya çıkan kişi.

Roman üzerine hiç bir görüşü bulunmayan bir kimse, usta bir romancı kimliği kazanabilir mi? Özgünlüğün anlamını bilmeyen, özgün şiir söylemesini de bilemez, herhalde...

Türkiye yazınında da varoluşçu düşüncenin çömezleri görüldü. Nedense bu yazarlar halkın içinden çıkıp gelen kimseler değildi. Bunların sınıfsal kökenlerine inildiğinde, ilginçtir, refahtan bunaldıkları ve bu bunalımlarını yazmaya çalıştıkları görülür. Oysa Sartre, yine ilginçtir, yazarına refah sağlayabilen, evrensel ödüller kazandırabilen bir ülkenin, bir dilin yazarıydı. Toplumunun kurallarına istediği kadar karşı çıksın, ona saygı gösteriyorlardı. Ve O, Sartre, kendi çizdiği yolda inançla yürüdü. Göz kamaştırıcı Nobel Ödülünü elinin tersiyle itip daha bir ilgi topladı.

Bizim varoluşçu yazarlarımız ise, Sartre'ın bir öykünücüsü bile olamadılar. Değişen toplum koşulları karşısında özelestiri yapan namuslu yazarlara rastlamadık değil... Sömürüye, zulme, kötülüğe, karanlığa karşı çıkmakta Sartre'ı örnek almadılar, ama, bizim alaturka insanımızı varoluşçu bir yorumla çizmeye çalıştılar. Bunun ise, hiç bir özgün yanı yoktu, kişiliği yoktu. Dolayısıyla bizdeki varoluşçu kuşaktan önemli bir yazar çıkmadı. Bizim toprağımızın, doğamızın yazarlarını (Orhan Kemal'i, Sabahattin Ali'yi, Yaşar Kemal'i, Fakir Baykurt'u) yadsıyarak bir yere varma yolunu seçenler bile oldu. Hâlâ da var... Ama kendilerinin öykünmeye çalıştıkları Batı yazınında, ne hikmetse (isterse 'folklor'a bağlayıp küçümsemeye kalkışsınlar) yukarıda adını saydığım yazarlar ilgi gördü, özgün bulundu.

Çağımızın yazarı yalnızca "yazan", yazma eylemiyle yetinen yazar değildir bana göre. Yazdığı tür üzerinde düşünen, kendinden öncekileri eleştirebilen, kendinden sonra gelenlere yol açabilen, insana ve dünyaya kendine özgü bir felsefi yorumla bakabilen, gerektiğinde felsefesini eyleme dönüştürebilen yazar, çağımızın yazarıdır. Sartre işte böyle bir yazardı. Ve bu yüzden çağdaş dünya yazınında büyük bir yere sahipti. Bizdeki varoluşçuluk çömezleri, sanırım bunu göremediler.

Buyrukçu'nun tarihli yazıları

Halil İ. Bahar

Muzaffer Buyrukçu, benim bildiğim son onbeş yıldır hemen her edebiyat sanat çevresinde sık sık sözü edilen bu ilginç yazılara "günlük" değil "tarihli yazılar" diyor. Bense gerek yaşanılmalarında, gerekse yazılmalarında en canlı tanıklardan birisi olduğum için onlara günlük-anı karışımı, yazarına özgü, tıka basa dirim dolu, alabildiğine özgün bir edebiyat türü diyeceğim. Bakıyorsunuz bu yazılar, tarihini taşıdığı günün canlı bir parçasını anlatırken birden, geriye dönüş yöntemiyle, eski bir olaya, bir duruma geçiyor. Kimi zaman da geleceğe atladığı, gelecekte yaşanacak önemli bir ilişkiyi, bir özlemi dile getirdiği oluyor. Bu türde Muzaffer Buyrukçu kişilerini genellikle sanatçı çevrelerden seçiyor, türün özü gereği yaşayan kişiler yanında ölüler de yerini alır. Genç kuşak, yaşlı kuşak artık içiçedir, durmadan devinen, durmadan dalgalanan canlı bir ortamdadır. Yazarın kişiliği her şeye sinmiş, rengini vermiştir. Okurken, yazarın romancı, öykücü, hatta içtenlikle söylemeliyim, şair olduğunu sezersiniz.

Bana göre, anlatılan çevreler, kişiler yazarın romanlarında, öykülerinde sergilediklerinden çok daha canlıdır. Çünkü Buyrukçu onlarla çoğu kez içli dışlı yaşamış, en görünmez, en ulaşılmaz yanlarını görmüş, sözlerini, davranışlarını, tartışmalarını, başkalarıyla ilişkilerini daha o anda belleğine geçirmiş, ne yazacağını sıcağı sıcağına bilincinde oluşturmuştur. Bu nedenle de Buyrukçu, son on beş yılın sanat ortamını, sanatçılarını, geleceğin ilgili kuşaklarına bütün tazeliğiyle aktarmış oluyor. Hiç çekinmeden daha özel bir şey söyleyeceğim, param olsa onun bu "Tarihli yazılar" hazinesini, dört beş kalın cilt halinde basar, zenginleşir, geleceğin sanatçılarına böylece çok yararlı, çok ilginç bir hazineyi ulaştırmış olurdum. Ben şiirle uğraşan bir ruh hekimi olmama karşın, bilmediğim ya da ayrımına varamadığım kimi yanlarımı Buyrukçu'nun bu yazılarından şaşkınlıkla öğrenmişimdir. Elbette sadece kendimi değil, tanıdığım tanımadığım birçoklarını da. Demek oluyor ki, böyle bir tür, çizdiği kişilerin iç dünyasını ortaya çıkarırken okuyanın da aydınlığa çıkmasına, kendisini daha iyi tanımasına büyük bir katkıda bulunuyor.

Buyrukçu'ya özgü, bu alabildiğine özgün türün, değil bizde, izlediğimce, bilebildiğimce başka ülkelerde de bir benzeri olduğunu sanmıyorum. Sözcüğün tam anlamıyla söylemek gerekirse bu türün gerçek yaratıcısının Buyrukçu olduğu kanısındayım.

Özetlersek, Buyrukçu, bu "Tarihli yazıları"yla çağının yetkin, etkin bir tanığıdır.

SİYAD, "Kuma" filminin TV'de yayından çıkarılmasını kınadı

Sinema Yazarları Derneği, geçtiğimiz cuma akşamı "TV'de Türk Sineması" programında gösterilmesi gereken "Kuma" adlı filmin yayından kaldırılmasını ve filmin yönetmeni Atıf Yılmaz'ın gözaltına alınmasını kınadı. Dernek Yönetim Kurulu Başkanı Atilla Dorsay imzasıyla yapılan yazılı açıklamada, Yılmaz'ın filmin dışında başka bir nedenle gözaltına alındığı belirtiliyor ve olayın "Kuma" filminin ekranda yer almasını engellememesi gerektiği vurgulanıyor. Bilindiği gibi cuma akşamı, konusu Güneydoğu Anadolu'nun feodal gelenekleri üzerine kurulu "Kuma" yayından çıkartılıp yerine Tarık Akan ve Gülşen Bubikoğlu'nun başrollerini paylaştığı "Kader Bağlayınca" adlı yapıt sunulmuştu.

Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Derneği Başkanlığına İlhan Baran seçildi

Kısa bir süre önce Devlet Tiyatrosu ile Devlet Opera ve Balesi sanatçılarını tek çatı altında toplamak amacıyla kurulan Devlet Sahne ve Müzik Sanatçıları Derneğinin Birinci Kongresi geçtiğimiz günlerde yapıldı.

Kongre sonucunda Dernek Başkanlığına kompozitör İlhan Baran, Başkan Yardımcılığına Devlet Tiyatrosu sanatçısı Ali Hürol seçildi. Yönetim Kurulunun diğer üyeliklerine de Cahit Şaher, Fikret Ergin, Ferdi Talay, Atilla Işıksun ve Altuğ Dilmaç getirildiler.

DÜZELTME

Pazar günkü sayfamızda yayımlanan "Halkbilim Nedir" başlıklı yazıda bir cümle eksikliği olmuştur. Üçüncü paragrafın ilk cümlesi şöyle olacaktır: "Bize gelince, bu terimi ilk olarak 20 Şubat 1913'te Peyam gazetesinde 'Folklor' başlıklı yazısıyla, düşünür Rıza Tevfik kullanmıştır."

Düzeltir, özür dileriz.

3.8.1966 (1)

"Orhan Kemal uğradı mı buralara?"

sayılı günler
MUZAFFER BUYRUKÇU

Bu güzel, kanı delirten havada çalışamazdım tavanı basık odada. İzin aldım, merdivenleri hızla indim, Karaköy'e geldim, Cağaloğlu durağında sıraya girdim. Ortalıkta müthiş bir devinim vardı. Kalabalığın renkli giysileri, değişik yüzleri, kendilerine özgü konuşma ve yürüyüşleri büyülemişti beni. Sesleri kulaklarımdan beynime tırmanıyor, hayatın görkemi hakkında ileri sürülen düşüncelerden yararlanarak ürettiğim düşünceleri kışkırtıyordu. Yaşanan her an'a sahip olmak, o anların derinliklerindedal budak salıp kökleşmek istiyordum. Dolmuş yanaştı. Sürücü arkadaşına, "Sen ne diyorsun arkadaş, aç it fırın yıkar" dedi. Beğendiğim bir deyimdi bu. Açlığın dehşetini anlatan bu deyim, belki de binlerce olay tekrarlandıktan sonra doğmuştu. Birden çocukluğumdaki bir anı canlandı belleğimde. İkinci Dünya Savaşı yıllarıydı. Bitirip diploma alamayacağım Yenıkapı Ortaokulunun kılığı kıyafeti perişan, kitapları şurdan burdan derlenmiş bir öğrencisiydim. Ağzıma bir lokma koymadan evden çıkıyordum, o lokmaya ulaşmak özlemiyle. Aksaray tramvay durağının biraz ilerisindeki okulumuzun bahçe kapısının önüne, her sabah beyaz, uzun sakallı göğsünü döven dev yapılı bir Arnavut dikilirdi kalaylı bakır güğümü, kulplu porselen fincanları ve Galata kulesini andıran tarçın kutusuyla. Dumanı tüten tarçınlı sahleplerini Arnavut'un çevresinde halkalanarak, civcivler örneği cıvıldayarak, höpürdetirlerdi çocuklar. Ben yutkunurdum. Birisi acır da bir yudum tattırır diye beklerdim; ısmarlayacak ve midemdeki isyanları bastıracak bir arkadaşımı kollardım. İnsafsızdı, bencildi çocuklar, tattırmazlar, ısmarlamazlar, tam tersi beni çıldırtmak için höpürtülerini çoğaltırlardı. Kaçardım ordan. Ağlardım. Koz helvası satan öteki Arnavut'tan, Abdülvahit Turan yeni hayatlarla çocukları peşinden sürükleyen karamelacıdan, (Yeni Hayat sütlüydü, lezzetliydi, yiyenlerin ağızlarının çevresi kahverengi olurdu) Çankırılı leblebiciden bir şey alamazdım. Hırsımdan tepinirdim. Hepsine, anneme, babama ilenirdim. Öğretmen ders verirken sıcak, etli yemeklerle, pilavlarla, tatlılarla, dilimi değdiremediğim sahleplerle donatılmış sofraları düşlerdim. "746 tahtaya!" buyruğunu işitince irkilirdim ve öğretmene aptal aptal bakardım. İkinci, üçüncü çağrı derken tahtaya titreyerek yaklaşır, ama put gibi dururdum. Aklımda bilgi değil yiyecekle ilgili görüntüler vardı. "Otur yerine, sıfır veriyorum!" "Umursamazdım sıfırları, çünkü kendim yoksulluklarla, yoksunluklarla yüklü bir hayatın sıfır noktasındaydım. Teneffüslerde aşağıdaki geniş salona gürültüyle doluşan tuzları kuru öğrencilerin bir yandan dişleriyle kıtırdattıkları bir yandan da oyun olsun diye birbirilerine fırlattıkları leblebileri —çaktırmadan-toplar, karnımın açlığını susturmaya çalışırdım yüzümü duvara dönerek. "Aç insan yıkar, tok insan yapar." dedim.

Sürücü başını çevirdi. "Haklısın. Aç açlığından başkasını düşünemez."

Öteki, "Aç ayı oynamaz demiş atalarımız" dedi.

Cağaloğlu'nda indim-hayırlı işler-dileğiyle. Nuruosmaniye'ye doğru yürüyen Mehmet Ali Ermiş'in arkasından seslendim ama işittiremedim sesimi.

Benim, kulak zarlarını patlatacak şiddetteki bağırmamı duymadığına göre (oysa çokları başlarını çevirip baktılar) hesabı kitabı kabarık ve yığın yığın sorunlarla ağırlaşmış önemli bir işin tutsaklaştırıcı dalgınlığındaydı anlaşılan. Ya da ayaküzeri gevezeliklerle yitirecek vakti olmadığından böyle davranmıştı belki... Aktörlük dahil bir sürü mesleğe girip çıkmış, insanı -hayat adamı- yapan deneylerden geçmiş ama bilgeliğe erememişti. Alıngandı. Çabuk sinirlenirdi, yanlışlığı kanıtlansa bile fikirlerini, özünde neyin gizlendiğini kestiremediğim bağnaz bir inatla savunurdu. Tombulluğundan, titiz giyiminden ve kara gözlüklerinden ötürü taktığım (senatör) sıfatını benimsemişti. "Merhaba senatör" deyince ağzı kulaklarına varıyor, kahkahalarla gülüyordu. "Enfes azizim, harika azizim, çok enteresan azizim" sözleri, uslubundaki özgünlüğün temel taşlarıydı. 'Akşama kahveye gelir'. Bir çocuğu oğlum Erdem'e benzettim. Onbir yaşındaydı ve benim ortalarında bocaladığım, binbir engeliyle savaştığım ömrün başlangıcında emekliyordu. Boynuma sarılmaları, "Baba" demelerindeki içtenlikler, konuşması, gülmesi ve arkadaşlarıyla kurduğu ilişkiler bilincimin hep üstündeydi. Her akşam bir Nestle çukulatası aldığımdan daireye giderken "Baba, çukulatamı unutma!" diye sıkı sıkı tenbih etmişti. Resmi gözlerimdeydi Erdem'in. 'Şu keratanın çukulatasını cebime koyayım önce. "Büfeden aldım ama hemen sıcağın cıvıklaştıracağını anımsadığımdan üzüldüm.

Sağlık Müdürlüğünün tam karşısına düşen yapının orda sigara molasında dinlenen işçilerin Akşam gazetesini okuduklarını görünce sevindim. 'Aferin, uyanıyorsunuz artık. 'Üç otomobilin, bobin kağıdı yüklü bir kamyonun geçmesini, caddeyi boşaltmalarını bekledim. Kendimi karşıya atacağım sırada bir tanker... Sövdüm. Neyse, güçlükle de olsa yaya kaldırıma ayak bastım. Güvenle ama arada bir başımı kaldırıp apartmanların balkonlarına, pencerelerine bakarak ve Sirano'nun başına düşen saksıyı düşünerek yürüdüm. Salkım Söğüt sokağına kasaptan gelen et ve yağ kokularına burnumu tıkayarak saptım. İhsan Hasırcı'nın bodrum katındaki Serigraf atölyesinin camını tıklattım. İhsan'ın karısıyla işçiler, plastik ilaç şişelerinin üzerine mavi bir yazı basıyorlardı. "Merhaba usta" dedim.

"Oooo, meraba." dedi İhsan'ın karısı.

"Patron nerde?"

"Kahvede. Yoruldu, şimdi çay içmeye gitti."

"Kolay gelsin." Otel Stop'un toprak zemini sulanmış bahçesine girdim. İhsan Hasırcı, asmanın altındaki masada Okey oynayan memurları heyecanla seyrediyordu. Bir süre yürürken havalanan kumral saçlarını, onbin çizgiyle kaplı zayıf yüzünü, gözlerinde belirip kaybolan hırslı, -oyuncuyu alkışlayan ve suçlayan- ışıltılı bakışlarını, izledim. Öyle derinlere dalmıştı ki "Naber lan uçan ceket?" deyince sıçradı, "Ödümü patlattın!" dedi ama korkusunu yenmekte güçlük çekmedi, sağ kolumu bileğe yakın yerden kavradı, sıktı içtenlikle. "İyiyim anam. Sen?"

"Yuvarlanıp gidiyoruz."

"Nereye doğru?"

"Şimdiki cehennemden ilerdeki cennetlere doğru."

"Ben diyorum-bu çocukta iş var-- ama anlamıyorlar birader."

"Birisini anlayabilmek için önce kendini anlayacaksın."

"Ver kalemi de yazayım şunu bir kenara. Böyle takvim altı laflar her zaman bulunmaz" dedi. İhsan Hasırcı alayla.

"Ben, bu tip sözlerin yüzlercesini her gün çöplüğe atıyorum."

"Arap Talat'a mı dedin?"

"Çif köfteci, rakıcı ve de kabadayı arkadaşıma hakaret etme" dedim.

"Şu çöplükleri göster de gidip toplayayım. Belki toplarsam kültürüm artar..."

"Keyfin gıcır bakıyorum!"

"İşim fena sayılmaz, arkadaşlarımı da seviyorum, elbet gıcır olacak!"

"Arap Talat hazretleri o çirkinin güzeli yüzüyle teşrif buyurmadılar mı?"

"Buyurmadılar ama nerdeyse düşer." dedi, dirseğini dayadığı boş sandalyeyi işaret etti. "Otur, bir şeyler iç."

"Mersi yaparım!" dedim, şuraya buraya serpiştirilmiş sigara küllerini üfledim eğilerek ve —bir şeyler yazarım— amacıyla taşıdığım üçüncü hamur kağıtlardan bir tane çektim, iyice sildim, oturdum.

"Ne kadar asilzadesiniz beyefendi!" dedi.

"Hem asilzade hem de Arnavut prensi!"

Güldü. "Türkiye'de üç prens var zaten. Biri sen, biri Zeki Müren, biri de patriyot Hayati."

Patriyot Hayati'yi kabul etmiyorum. O olsa olsa benim çiftliklerimin kahyası olabilir ancak."

"Yandın! Patriyota söylüyorum."

"Lütfen ayak takımıyla beni karşı karşıya getirme!"

"Ah patriyot ah, nerdesin?"

"Orhan Kemal uğradı mı buralara?"

"Hem uğradı hem telefon etti. Şu anda Yeşilçam'da, sinemacılardan bir şeyler kopartmaya çalışıyor..."

"Atlatırlar." dedim, "Az sonra dumanı tepesinden çıkarak gelir."

"Gelecek." dedi İhsan Hasırcı. "O delleklere söyle bir yere tüymesinler de dörtlü bir bülüm çevirelim" dedi. "Tamam mı?"

"Tamam ve de Pangaltı hamam"

"Bırak gırgırı da gözlerine bir şey çarpmıyor mu?" dedi.

Yüzüne incelercesine baktım. Tıraş olmuştu, saçları kabarık ve yumuşaktı. "Sıcağa gitmişsin, saatler olsun."

"Başka?"

Evet, evet, gri, keten bir pantolan, pırıl pırıl ayakkabılar. Sevindim. "Güle güle kullan. Kaça?"

"Pantalonu elli iki buçuk liraya.. Yetmişten kapıyı açtı, sonra ine ine ... Aslında bunları bana bazı vatandaşlar aldı."

"Efendim?"

"Hasan Akkuş ile Mehmet Ali Ermiş"

(Arkası yarın)

günün sanat olayları

Gösteri

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Sinema Salonunda, "Alman Sinemasında Gençlik Sorunları" konulu toplu gösteri, bugün 18.00'de Reinhard Hauff'un 1978 yapımı filmi Başoyuncu ile başlıyor.

● İSTANBUL Fransız Kültür Merkezinde, polis filmlerine psikolojik bir derinlik getirmesiyle tanınan Fransız yönetmeni Jean-Pierre Melville'in 4 filminden oluşan toplu gösteri bugün başlıyor. Saat 16.00 ve 19.00'da ülkemizde gösterilmeyen Gölgeler Ordusu (L'Armee des Ombres) izlenebilir. Başrollerde Lino Ventura, Paul Meurisse ve Simone Signoret var.

● İSTANBUL İtalyan Kültür Merkezinde, 17.15 ve 19.30'da Carmine Gallone'nin yönettiği, Fernandel ve Gino Gervi'nin rol aldıkları Don Camillo ve Sayın Peppone (1955) gösterilecek.

● ANKARA İtalyan Kültür Merkezinde Mauro Bolognini Toplu Gösterisi sürüyor. Bugün 19.30'da Güzel Bir Kasım Ayı (Un Bellissimo Novembre) gösterilecek. Başrollerde Gina Lollobrigida, Paolo Turco var.

Konser

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Konser Salonunda, 19.00'da Georgi Badev'in keman resitali izlenebilir.

Opera-Bale

● İSTANBUL Atatürk Kültür Merkezi Büyük Salonunda, 18.30'da Cemal Reşit Rey'in Deli Dolu müzikali sergilenecek.

● İSTANBUL'da 1968'den bu yana ders yılı sonlarında resitaller veren Dilek Bale Dersanesi, bu yılki gösterilerine başladı. İlk resitalini geçtiğimiz hafta sunan dersanenin kadrosunda 100 öğrenci var. En küçüğü 3, en büyüğü 24 yaşında. Bugünkü resitalleri Harbiye Muhsin Ertuğrul Tiyatrosunda, saat 17.00'de.

Dilek Bale Dersanesinin resitalinden bir görüntü.

TV'de HABER YORUM MAGAZİN

18.50 EGEMENLİK ULUSUNDUR

Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı arifesinde düzenlenen programda, Birinci, İkinci Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Günümüzün Büyük Millet Meclisi tanıtılacak. 23 Nisan 1920'de Büyük Millet Meclisinin açılışı bayram olarak kutlanmıştı. Resimde 29 Ekim 1923'de Büyük Millet Meclisi tarafından seçilen Türkiye'nin ilk Cumhurbaşkanı Mustafa Kemal Atatürk, Meclis kürsüsünde görülüyor.

21.45

Leonard Bernstein'in Broadway'de çok tutulan müzikalinden televizyona uyarlanan film Frank Sinatra şovu olarak da seyredilebilir.

ŞEHİRDE EĞLENCE

(On The Town)

Yönetmen: Gene Kelly
Oyuncular: Frank Sinatra, Gene Kelly, Betty Garrett, Ann Miller, Vera Ellen, Jules Munchin.
Yapım yılı: 1950

Broadway sahnelerinden Hollywood'a uyarlanan müzikal, 3 denizcinin 24 saatlik izinleri sırasında eğlenişlerini konu ediyor. Tipik bir Frank Sinatra filmi. Film konusundan çok, Sinatra şovu olarak izlenebilir. Ancak müzikalin orijinalinden TV filmi olarak uyarlanırken, yalnızca iki şarkının seçildiğini belirtelim.

KONUSU

Amerikan Deniz Kuvvetlerine ait bir gemiyle New York'a gelen Gabey, Chip ve Ozzie burada 24 saatlik izin yaparlar. 24 saatin bir dakikasını bile boş geçirmek niyetinde olmayan üç denizci eğlenirler, kavga eder, aşık olurlar.

TV seyircisi ne diyor?

Kaleminizden çıkanı gözünüz görsün

Dünkü "Kaynanalar" dizisini izledikten sonra bu dizinin ilk anda göründüğünün tersine, çok sinsi, bazen de çok kaba bir şekilde halka karşı, demokratik hak ve özgürlüklere karşı propaganda amacı taşıdığına inandım.

Memurların, patronlara boyun eğmek zorunda oldukları, ya da memurların yeni ücret zamları elde etmesinin hiç bir yararı olmayacağı, çünkü nasılsa bu artışların fiyatlara yansıyacağı gibi klasik halk ve hak düşmanı propagandaları bir yana bırakalım.

İzleyenler görmüştür, Kantar iflas edip gecekonduya yerleştikten sonra mücevherlerini satarak kocasına yardım etmek isteyen karısının isteğini kabul etmez. Bunun üzerine karısı, "Şerefsiz yaşamaktansa bilezikler gidiversin, ne olacak" gibi bir laf söyler.

Ben bir gecekondu sakini olarak kendi payıma, memurunun hakkını yiyen, belli bir ücret artışı sağlamak zorunda kalınca da bunu olduğu gibi ürettiği malın fiyatlarına yansıtan Nuri Kantar gibi zenginlerden daha şerefli olduğuma inanıyorum. Bir bütün olarak da gecekondularda yaşayanlar Nuri Kantar'ın temsil ettiği sınıflardan daha şereflidir.

Halkımızın çok kullandığı bir deyim vardır, "Ağzından çıkanı kulağın duysun" diye. "Kaynanalar" dizisini yazanlar için de "Kaleminizden çıkanı gözünüz görsün" demek lazım.

MEHMET SEYDA/Roman

ÜŞÜTÜKLER (21)

«Hay kopsun bu kuyruklar!»

—İnsanlar uzağı görmeyi sevmiyor ve istemiyor. Hiç bir şey göstermez dürbünleri, elektrik akımı yaratmaz türbinleri tutuyor.. demişti.

Üyeler hop oturup hop kalkmış, ama Mister H'Amshaur haklı çıkmıştı. Bunları satın almak için millet Holding'in önünde kuyruğa girmişti. Gaz tüpü, yağ, ampul, benzin, gazyağı, et ve kahve kuyruklarına bir kuyruk daha eklenmişti. Başbakan, *'Hay kopsun bu kuyruklar!"* demiş, en son açılan sergide kurdeleyi Cumhurbaşkanı Rodrigez Radigez Rufolu Remirez kesmişti. Ne keserse kessin, oldum bittim kesmesini severdi. Böylesi sergiler, toplantılar onuruna verilen şölenlerde içince küp gibi de içerdi. Armağan alınca toptan alırdı. Yabancı ülkeler gezer dolaşırdı. *"Az veren candan, çok veren maldan"* demez, adamlarının kulağına: *'Söyleyin şu keratalara, armağanı bizden esirgemesin, Allah ne verdiyse versin!"* derdi.

Çağrılılar arasında yüksek rütbeli subaylar çoğunluktaydı. İki teğmene üç binbaşı, üç binbaşıya beş albay düşmekteydi. Savaşçı ordu, terse çevrik bir piramide bakılarak kurulmuştu. Ordu da iç savaş sırasında albaylar, subaylar çarpışır, erler yatar dinlenirdi. Beş yıldızlı bir general, elleri arkasında, kiminde yalnız, kiminde Cumhurbaşkanı R.R.R.Remirez'in yanında, sergiyi ilgiyle izleyenler arasındaydı. Türbinlerle dürbünler üzerine vereceği karar çok önemliydi. Ya alınsın, ya şimdilik kalsın diyecekti. Herkes ağzının içine bakmaktaydı.

Bu sırada, yetki ile parayı sarıp sarmaştırıp, karıp kaynaştırmakta çok usta olan Yönetim Kurulu üyelerinden Mister Dexter Chaplin Dexter—ki herkes ona Dededekster der—'in aklına eşi az bulunur, benzeri çok görülür bir kurnazlık gelmişti.

Yönetim Kurulu Başkanı Mister H'Amshaur kadınlara ver yansın etmekteydi, ama gerçekte kadın konusunda ağzı süt kokan adamdı. Azı dişleriyle köpek dişlerinden geçilmez ağzına *"Kadın!"* dediği an bakılmış, terkoz katılımı bir keçi sütünün kokusu alınmıştı. Orgeneralin ise, güzelliği dillere destan bir kızı vardı. Bu ikisini gönül gönüle getirebilseler, Holding'in gelişimi için daha iyi olmaz, cepler büsbütün dolmaz mıydı?

Konuyu arkadaşlarına açtı.

— Sıcağı sıcağına.. dedi.

Kurnazlığını onlar da beğendi. Orgeneralin kızı, Mister H'amshaur gibi birisini kaçırmazdı. İş, kala kala, Yönetim Kurulu Başkanının *"evet"* demesine kalıyordu.

Mister Dexter Chaplin Dexter:

— Ben şöyle düşünüyorum, dedi, dolaşıp gezinen orgenerali ikimiz çeneye tutsun. Ona, sergide olumlu olumsuz bir karar aldırmasın. İçimizden biri evinde bir kokteyl parti düzenlesin. Kızın kulağını bükeceğiz, kız Mister H'Amshaur'u tuzağa düşürmeye baksın. Onunla baş başa kalsın. O zaman aklını , kadınlığını kullansın. İkisini başgöz edebildik mi, Türbin ve Dürbün Anonim Şirketine gün doğdu. Biz de yaşayalım, şirket de yaşasın!

Dedikleri *"harfi vahit"* sektirmeden uygulandı. Bir kokteyl parti düzenlendi. Ülkenin en seçkin asker-sivil kişileri eşleriyle birlikte partiye çağrıldı. Park sayılır bahçeye uzun masalar kurulmuş, ağaçlar renk renk ışıklarla donatılmıştı. İki büyük orkestra tutulmuştu. Orkesrtaların biri alaturka, biri alafranga çalıyordu. Dileyen Dede Efendi'nin saz semaisini, dileyen Beethoven'in dokuz-on numaralı senfonisini dinliyordu. Hatta, Doğu-Batı kaynaşımını hiç değilse bahçede gerçekleştirmek için, bu fırsatı kaçırmayarak, bir kulağı ile Dede Efendi'yi öbür kulağı ile Beethoven'i dinleyenlere de rastlanıyordu. Bunların çoğu TV ve radyo müzik programı düzenleyicisiydiler; uygulamalar için esin almaya gelmişlerdi.

(DEVAM EDECEK)

Aydınlık

BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

12 Mart öncesi gençlik mücadelesi ve saptırma

NURHAK'TAN KIZILDERE'YE **12 MART** EYLEMCİLERİ ANLATIYOR — ikinci bölüm — 7

— Maceracı gruplar Marks'ın "sürekli devrim" şiarını Troçki'nin "sürekli devrim" şiarı ile değiştirmişlerdi. Sonuçta kitlelerin durumunu gözetmeyen hesapsızlıklara yol açarak, okul binalarının tek tek "kurtulduğu" ilan ediliyordu. Ne var ki bu "kurtarılan" okul binalarının birkaç saat içinde polis tarafından geri "kurtarılmasına" mani olunamıyordu. Resimde kapısına "Bu bina da kurtarıldı" yazılan ODTÜ'deki bir binanın polis tarafından geri alınışı görülüyor

Gençlik hareketinde dönüm noktalarından birisi:

TOROS KAMPI

Kamp sorumlusu konuşuyordu: «Radikal subaylar darbe yapacak. Dev-Genç'e de önemli görevler düşüyor»

"DAĞA kampında bulunanlardan kimi hastalandı, kimi ağladı, kimi imtihanlarını bahane ederek dönmek istedi, kimi oyunu beğendi, eğlendi. Kimi irtibat subayı, disiplin subayı gibi astlar-üstler seçerek ordusuz generalliğe özendi vs. Etraftaki göçer Çoban Aşiretinin keçileri vuruldu. Gece yürüyüşleri yapıldı. Keşif ve tırmanma eğitimleri yapıldı. Bütün bunlar tam karşımızdaki orman bekçisinin kulübesinden dakikası dakikasına izlendi ve herhalde gereken yerlere de rapor edildi."

1970 yılında, öyküsü şimdi bile hâlâ söylenen ünlü Toros kampındayız. Yukardaki sözlerde kampa katılan K.T.'ye ait. Bu olay daha önce bazı örneklerini verdiğimiz gençlik mücadelesinin nasıl, kimler tarafından ve ne gibi amaçlarla haklı zeminden kaydırıldığını, maceracılığın nasıl boyattığını gösteren güzel bir örnek...

15-16 Haziran büyük işçi mücadelesi olmuş, İstanbul'da. K.T. büyük işçi mücadelesi ve arkasından ilan edilen sıkıyönetime Dev-Genç İstanbul örgütünün dayanamadığını, tabanda ve yönetimde panik başladığını belirtiyor. İstanbul Bölge Yürütme Kurulu yöneticilerinin yarısı Ankara'ya kaçmış. Ankara'ya gidenler, Zülkadiroğlu, Nahit Töre ve etraflarındaki 10-15 kisi daha.

«Emir geliyor»

ANKARA'da geçirilen üç-beş günden sonra emir gelir. Toros dağlarında askeri kamp yapılacaktır.

22 kişilik kamp öğrencileri Niğde'nin Pozantı ilçesi civarındaki Armutlu yaylasına, oradan da Torosların en yüksek tepelerinden birine çıktılar. K.T. ,kampın amacının ne olduğu, ne için oraya çıkıldığı konusunda hüküm veremediğini söylüyor; "Boş bir gezinti idi. Fiziki dayanıklılık ölçüsü dahi olmayan, Dev-Genç içinde katı bir fraksiyon oluşmasına ve dolayısıyla parçalanmaya yol açan bir kamp oldu." Burada bir sürü olumsuzluk, disiplinsizlik, dayanıksızlık, şımarıklık ortaya çıktı. Bunlardan hiç bir ders çıkartılmadı" diyor.

15-20 kişilik bir grup dağda ne yaptıklarını bilmeden dolaşırken, kampı tertipleyenlerin kafalarında başka düşünceler vardı

15-16 Haziran mücadelelerinden sonra Dev-Genç İstanbul Örgütünden bazı yöneticiler Ankara'ya geçmişti. Bir süre sonra "emir" geldi: kamp Toros'larda kurulacaktı

Necati Sağır ise şunları anlatıyor:

Meselenin çok gizli olduğu söylenmişti

"BEN birkaç arkadaşımla birlikte memleketim Trabzon'da fındık üreticileri içinde çalışma yapmak üzere hazırlık yapmıştım. Dev-Genç'in İstanbul sorumluları, bize bu çalışma programımızı iptal ettirdiler ve Toros kampına aldılar. Biz de bunu bir örgüt disiplini kabul ettik.

"Ankara Siyasalda birkaç gün kaldıktan sonra yol hazırlıklarına başladık. Bir akşam üzeri, Siyasal Bilgiler yurtlarının arkasına yanaşan bir kamyona, yurtlardan toplanan (daha doğrusu çalınan) battaniyeleri doldurduk ve hareket ettik.

"Başından bize bu meselenin çok gizli tutulacağı söylendiği için şahsen ben dağlarda silahlı mücadelenin başlayacağını sanmıştım. Trabzon'a gitmek üzere benimle birlikte olan arkadaşım yeni olduğu için kampa dahil edilmemişti. Ben bundan büyük bir üzüntü duymuştum. Yola çıkmadan önce bu arkadaşa şunları dedim; 'Üzülme, pratik içinde senin de güvenilir bir arkadaş olduğunu anlayacaklardır. İşte o zaman mutlaka dağda buluşacağız, inan. Ne yazık ki sana sadece benim kefil olmam yetmiyor. Anlayış göstereceğine inanıyorum.

"Dağda birkaç günlük bir yürüyüşten sonra, havamızın hiç de gerillacılık yapmaya dağa çıkan insanların havası olmadığını gördüm. Sanki dağa tatil yapmaya çıkan bir öğrenci grubuyduk. Bu işe fena halde canım sıkılmıştı. Zaten bir süre sonra kampımızın gerçek anlamda ortaya çıkacaktı."

«Dev-Genç'e önemli görevler düşüyor»

"BİR gün kamp sorumlusu bizi toplayarak şöyle bir konuşma yaptı; 'Ordu içindeki radikal subaylar önümüzdeki aylarda darbe yaparak, iktidarı gericilerin elinden almayı planlıyorlar. Bu şartlar altında Dev-Genç'e de önemli görevler düşmektedir. Bizler böyle bir hareket karşısında şehirlerde vurucu timler oluşturarak, gericilerin merkezlerine çeşitli baskınlar düzenleyerek radikal subayların mücadelesine destek olacağız. Onların bize ihtiyacı var. Bu şekilde hareket ettiğimizde radikal subayların iktidarı, emperyalizme karşı daha kesin bir tavır alacaktır."

— 1968'den sonra gençlik yürüyüşleri ve gösterileri daha fazla polis müdahalelerine uğruyordu. Yukarda 1969 Haziran ayında çıkarılmak istenen "Yeni Üniversiteler Yasası"nı protesto eden öğrenciler polisin müdahale etmesi üzerine çıkan olaylar görülüyor. Bu ortamda bazı gençlerde maceracı eğilimler kuvvetleniyor ve bu unsurlar giderek geniş gençlik kitlesinden uzaklaşıyordu.

Kamp güya "gizliydi". Ama olanlardan istihbarat örgütleri dahil bir çok çevrenin haberi vardı

"Bu konuşma çoğumuzun hoşuna gitmemişti. Bazı arkadaşlar kampı terkettiler. Ben kampın amacını beğenmediğim halde, eylemi yarıda kesip disiplinsizlik yapmak istemedim.

"Kampımız gerçekten tatile çıkmış, izci kampı gibiydi. Geceleri uzun yürüyüşler yapıyor, gündüzleri dinleniyorduk. Civardaki köylülerden kendimizi saklamaya çalışıyorduk. Ancak daha ilk günden çobanlar varlığımızı tespit etmişlerdi. Zaten ekmeğimizi, hergün kasabaya gönderdiğimiz değişik iki arkadaş çuvallarla getiriyordu. Yani kasaba, dağda birilerinin olduğunun farkındaydı.

"Yollarda karşılaştıklarımıza, madenciler olduğumuzu söylüyorduk. Buna kimseyi inandırabilmiş miydik, orasını bilemem. Ancak her halimizden madenci olmadığımız belliydi. Karşılaştığımız çobanlardan, gerçek kamp yerini saklıyorduk. Ancak bir gün bir çoban, kamp yerimizin hiç uygun olmadığını söyledi ve bize daha uygun bir başka yer tarif etti. Sözde biz yerimizi çok iyi gizlediğimizi sanıyorduk!

"Yöredeki halka karşı sorumsuzduk. Bir gece, sürüsünden kopmuş bir keçi kampımıza yaklaştı. O geceki nöbetçilerimiz keçiyi ayağından vurdular. Sabahleyin keçiyi kesip yedik. Artıklarını ise görünmesin diye gömdük. Bir kısmımız bu işe karşı çıkmıştı. Bunun, halkın malına el koymak olduğunu söylemişti. Keçiyi vuranlar olay ortaya çıkarsa, dağ keçisi sanmıştık deriz ve bu işi hallederiz, şeklindeki görüşlerini kabul ettirdiler. Akşama doğru keçisini aramaya gelen çobana da 'Biz öyle bir şey görmedik' denildi.

Kamp dağılıyor

K.T. kampın dağılışını da şöyle anlatıyor:

"20. güne doğru Ankara'dan bir haber geldi. Kamp haber alınmış, bir jandarma müfrezesi baskına gelecekmiş. Aslında, dağda ne için bulunduğumuzu köylülerden sözde gizli tutmaya çalışıyorduk, ama nasıl etsek de çaktırsak diye özel gayret harcıyorduk. Ankara'dan gelen haber üzerine 3 grup halinde kampı terk kararı alındı. Birbirinden 6 saat arayla üç grup dağlardan yürüyerek Mersin'e gidecek ve oradan bir araca binerek Ankara'ya dönecekti. Yürüyüşün kesinlikle dağ yollarından yapılması kararlaştırıldı. Buna rağmen 20 gün talimli dağ gerillaları asfaltı terketmediler ve yollarda kahvelere ugrayarak, çay kahve içerek Tarsus'a vardılar."

Herkes kamp macerasını soruyor

NECATİ Sağır, Ankara'ya döndükten sonra olanları şöyle anlatıyor:

"ODTÜ'de çevremize toplananlar kamp macerasının nasıl geçtiğini soruyorlardı. Oysa bu işi, kampa katılanların dışında kimsenin bilmemesi için herkes söz vermişti. Bu olay kafamda müthiş bir laçkalık örneği olarak kaldı. Toros kampı, bir tek 'katılanlarca' bilinmiyordu demek. Sonradan öğrendim, bu kamp olayından Devrim gazetesi çevresi haberdarmış. Hatta istihbarat örgütünün bile haberi varmış.

"Kamp sonrası kampı örgütleyenler dahil, çeşitli siyasi eğilimlere göre dağıldılar. Hatta bu eylem Mihri Belli grubunun elindeki Dev-Genç'in el değiştirmesine neden oldu..."

"Kamp sonrasında, kampı örgütleyenler bile, çeşitli siyasi eğilimlerine göre dağıldılar"

Yarın: Cuntacılar gençliği maceracılığa kışkırttı

— 1970'lerde yakın devrim hayalleri okul duvarlarına slogan olarak bile yazılıyordu. Ama bunları yazanlar kendilerine sormuyorlardı. Kiminle ve nasıl bir devrim? Halk ne diyor?

—12 Mart mahkemelerinde yurtsever kitle hareketlerini "Tarihi provokasyonlar zincirinin halkaları" olarak değerlendiren Yusuf Küpeli, teslimiyetçi bir tutum benimsemişti. Resimde 'O zamanlar ben bir Don Kişot'tum'' diyen Yusuf Küpeli bir gençlik toplantısında konuşma yaparken görülüyor.

---

açıkça — DOĞAN YURDAKUL

Tangır tungur

"Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının tamamını veya bir kısmını tağyir ve tebdil veya ilgaya ve bu kanun ile teşekkül etmiş olan Büyük Millet Meclisini iskata veya vazifesini yapmaktan men'e cebren teşebbüs edenler, idam cezasına mahkum olur."

Türk Ceza Kanununun böyle söyleyen 146. maddesi, özellikle 12 Mart döneminde çok fazla konuşulduğu için halk tarafından kısaltılıvermiş, "Anayasayı tangır tungur etme" suçu şeklinde söylenir olmuştu. Bu suçtan genç insanlar asıldı, müebbet hapse mahkum oldu.

Ama bakıyoruz bugün birtakım kerli ferli, oturaklı, adının önünde uzun sıfatlar bulunan kişiler, Tarabya Otelinde "seminer" yapıp Anayasayı tangır tungur ediyorlar, kimsenin aklından TCK'nın 146. maddesi geçmiyor.

Ne 146. maddesi, TRT'den ikinci haber olarak uzun uzadıya reklamını dinliyoruz. Başka işi kalmamış gibi Anayasayı değiştirmeye girişmiş Tercüman gazetesinin toplantısına üstelik Anayasayı savunmaya Meclis önünde yemin etmiş büyüklerimizden "tebrik" mesajları geliyor.

Konuşulanlara kulak kabartıyoruz, paspas edilmedik hiç bir şey kalmamış. Anayasa Mahkemesi, Danıştay, mahkemeler, Türkiye Büyük Millet Meclisi.. Hepsi sıradangeçmiş.

Danıştayın bazı daireleri, gittikçe artan tartışmalara yol açan kararlar vermeye devam ediyorlarmış. Anayasa Mahkemesi Anayasanın iradesinin üstüne çıkıyormuş.

Mahkeme kararlarını tartışan da kendileri, sonra tartışılmasından şikayetçi olan da!

Anayasa Mahkemesine anarşistler bomba atınca, Anayasa Mahkemesinin "demokratik müessese" olduğu akıllarına gelir, kıyameti koparırlar. Sonra bir de bakarız Anayasayı değiştirme seminerinde, Anayasa Mahkemesinin temeline anarşistlerinkinden çok daha tesirli bir bomba koymuşlar. Meşruiyetini tartışmışlar.

Cumhurbaşkanına Meclisi feshetme yetkisi verilmeliymiş. O zaman önce, Anayasanın "egemenliğin hiç bir surette belli bir kişiye bırakılamayacağı" şeklindeki dördüncü maddesini kaldırarak işe başlamaları gerekecek!

Bunların hepsi 146'ıncı maddede yazan şeylerdir.

Belki şimdi itiraz edecekler. Diyecekler ki, o maddede cebir unsuru, şiddet unsuru vardır. Cebren teşebbüs edenler diyor. Biz sadece tartışıyoruz, fikir belirtiyoruz. Silahımız falan yok.

Doğru, silahları yok. Zaten onun için orduya çağrılar yapıp duruyorlar ya. "İstiklal Mahkemeleri kurulmalıdır" ne demek?" Hükümet artı ordu, eşittir iktidar" ne demek? "İktidar namlunun ucunda" ne demek?

Tangır tungur etmek değil mi?

Televizyonda bugün

17.00 BÖLGESEL HABERLER

17.05 AKŞAMA DOĞRU

18.00 HABERLER

18.05 SINAVA DOĞRU

Programın bugün yayınlanacak olan bölümünde, fizik ve kimya dersleri yer alıyor.

18.50 EGEMENLİK ULUSUNDUR

Programda, birinci, ikinci ve günümüz Türkiye'sinin Büyük Millet Meclisi tanıtılacak.

19.15 STÜDYO

Bülent Özveren'in sunduğu magazin haber programına üç solist konuk olarak katılıyor.

19.50 UYKUDAN ÖNCE

20.00 HABERLER

20.40 ESKİ BAŞKENTLERİMİZ

Dizi programın bugün yayınlanacak olan 3. bölümünde, Osmanlı başkenti olan Söğüt, eski ve bugünkü durumuyla tanıtılacak.

21.20 TÜRK SANAT MÜZİĞİ

Rahmi Sönmezocak şu şarkılarla ekranda: "Silemem bir gün hayalimden o dilber kadını", "Herşey bu zaman evinde naçar geçer", "Gönlüme gir doğ güneşim ol", "Söyleyin nerede o göz nuru gönül sevgisi", "Bak yine geçti bahar gül neylesin neylesin."

21.45 TELEVİZYONDA SİNEMA

Yönetmenliğini Gene Kelly, Stanley Donen'in yaptığı başrollerde Frank Sinatra ve Gene Kelly'nin oynadıkları "Şehirde Eğlence" adlı filmi seyredeceğiz.

23.25 HABERLER

(Geniş haber 7. sayfada)